

ARHEOLOŠKI MUZEJ U ZAGREBU

IZVJEŠĆE O RADU ZA 2019. GODINU

1. SKUPLJANJE GRAĐE

1.1. Kupnja

- Otkupljen je (od privatne osobe) srednjovjekovni mač (13.-15. st.) pronađen u Ličkom Lešću (rijeka Gacka) oko 1960. godine (inv. br. S-4192).
- Otkupljen je (od privatne osobe) kasnoantički mač (4.-5. st.) pronađen u okolini Brdovca (gl. inv. br. 521).

1.2. Terensko istraživanje

- Tijekom terenskog pregleda na području Grada Gline u sklopu projekta *Arheološki terenski pregled u naseljima Dragotina, Dabrina, Mali Gradac, Momčilovića kosa i Veliki Gradac* (voditeljica istraživanja: Anita Dugonjić, zamjenica voditeljice istraživanja: Filomena Sirovica) od 1. do 9. srpnja 2019. g. prikupljena je jedna kutija keramike, metala i kamenih ulomaka.
- Ulomci keramičke građe (oko 200 kom) prikupljeni su tijekom istraživanja na lokalitetu Ščitarjevo.
- ulomci keramičke građe (oko 100 kom) prikupljeni su prilikom rekognosciranja na širem arealu oko nekropole Velika Glavičica (Žumberak)

1.3. Darovanje

Hrvatska narodna banka ustupila je 131 primjerak kovanog i papirnog novca (sve izdanja HNB-a) Numizmatičkom odjelu AMZ-a. Predmeti su inventirani pod inventarnim oznakama E65147–E65277.

2. ZAŠTITA

2.1. Preventivna zaštita

Tijekom godine redovito su kontrolirani mikroklimatski uvjeti u izložbenim prostorima, srednjevjekovnom, antičkom, egipatskom i pretpovijesnom depou, sjevernom depou kao i u trezoru gdje je pohranjena ostava srebrnog posuđa iz Vinkovaca te prostoriji za privremenu pohranu predmeta koji su preuzeti na konzervatorsko-restauratorsku obradu iz drugih institucija, uz svakodnevnu kontrolu i pražnjenje isušivača zraka što se prvenstveno odnosi na period povišene relativne vlažnosti zraka u podrumskim prostorima od početka svibnja do kraja rujna (S. Latinović, Z. Znidarčić, M. Gregl, V. Mesarić, D. Doračić). U izložbenom prostoru također se redovito provjerava stanje izloženih predmeta te se ovisno o potrebi provode manji zahvati estetske ili kurativne prirode, a u rijedim slučajevima i kompleksniji konzervatorsko-restauratorski zahvati. Kako bi se sprječila moguća oštećenja tijekom izlaganja, pohrane ili transporta arheološke građe, pojedini predmeti zaštićeni su prikladnim inertnim materijalima poput pleksiglasa, zračne folije i sl.

S obzirom na zastarjelost i nedovoljnu preciznost pojedinih mjernih uređaja započeta je njihova zamjena novijim adekvatnijim uređajima koji su u skladu sa suvremenim europskim standardima zaštite arheološke građe.

S ciljem zaštite kamenih spomenika u lapidariju od atmosferskih utjecaja tijekom zimskih mjeseci, napravljene su zaštitne konstrukcije za tri sarkofaga. Konstrukcije su rasklopive i tijekom ljetnih mjeseci će biti pohranjene u posebnom skladišnom prostoru.

Temeljem zamolbe za izlaganjem Zagrebačke lanene knjige na izložbi „Rasenna. The Etruscans“ napravljen je detaljan program preventivne zaštite „Liber linteusa“ tijekom transporta kao i za vrijeme izlaganja. Program je usklađen s najnovijim standardima u konzervatorsko-restauratorskoj djelatnosti kako bi se sprječila eventualna oštećenja uzrokovana premještanjem ovog izuzetno vrijednog spomenika (D. Doračić).

Varaždinske Toplice, kompleks rimske arhitekture u gradskom parku

- Tijekom travnja provedeni su radovi na skidanju zimske zaštite i uređenju lokaliteta, a radovi na postavljanju zimske zaštite provedeni su u studenom. Na prostoru rimskog svetišta pokriveni su privremenim nadstrešnicama svi osjetljivi dijelovi arhitekture: zidovi zap. trijema i

izvorišnog bazena, kanali, kao i zidovi na kojima je posljednjih godina provedena konzervacija, te svi kameni blokovi izvađeni iz izvorišnog bazena i iz opločenja foruma (organizacija i nadzor radova: D. Kušan Špalj, N. Perok)

Ščitarjevo

- Krajem travnja i početkom svibnja obavljeni su pripremni radovi za otvaranje Arheološkog parka Andautonija: skidanje zimske zaštite i uređenje parka, a tijekom studenog postavljena je zimska zaštita na cijelom lokalitetu. Redovito održavanju lokaliteta (košenje, čišćenje, manji popravci i sl.) provodilo se tijekom cijele sezone – od svibnja do studenog. (organizacija i nadzor radova: D. Kušan Špalj, N. Perok)

2.2. Konzervacija

Željezni predmeti

- U 2019. godini provedena je desalinizacija **75** predmeta. Predmeti pripadaju fundusu Arheološkog muzeja u Zagrebu, Institutu za arheologiju, Odsjeku za arheologiju Filozofskog fakulteta u Zagrebu, Javnoj ustanovi „Park prirode Žumberak-Samoborsko gorje“, Muzeju Like te Muzeju Prigorja. Postupak je proveden standardnom metodom alkalne natrij-sulfitne redukcije u hermetički zatvorenoj kadi uz konstantnu cirkulaciju te povišenu temperaturu od 40°C (D. Doračić, vanjska suradnica I. Mlinarić). Također su izvedeni pripremni postupci za desalinizaciju 94 željeznih predmeta (S. Latinović, I. Mlinarić).

Predmeti od bakrenih slitina

- Predmeti od bakrenih slitina s ustanovljenom prisutnošću kloridne korozije stabilizirani su inhibitorom korozije benzotriazolom, ukupno njih 28 (D. Doračić, I. Mlinarić).
- Iz fundusa srednjovjekovnog odjela konzervatorski postupak proveden je na 39 predmeta za potrebe izložbe *Avari i Slaveni*, zatim na okovima za knjige (S-4190, S-4191), dva para naušnica (S-656, S-657, S-661, S-662), a također je očišćeno 40 (srednjovjekovnih) prstena iz fundusa Antičke zbirke (Novi Banovci). (S. Latinović)

2.2.1. Konzervacija na terenu

Antički odjel:

Varaždinske Toplice, kompleks rimske arhitekture u gradskom parku

U 2019. nastavilo se sa sanacijskim radovima na zidovima svetišta – radovi su provedeni na južnom zidu središnjeg hrama te na istočnom zidu zapadnog trijema (izvođači radova: Gradnja Havojić).

- Konzervatorsko-restauratorski radovi provedeni su na 7 ploča opločenja svetišta (izvođač radova: Restars), te su nastavljeni radovi na samom opločenju – uspostavljena je drenaža, postavljene su cijevi za grijanje te su kamene ploče vraćene u originalne položaje (prostor sjeverno od izv. bazena). (izvođači radova: Gradnja Havojić).

- Konzervatorsko-restauratorski radovi su nastavljeni i na zidnim slikarijama u prostorijama kupališta (redovito održavanje - površinskog čišćenje, obrubi) te sustavnii radovi na ožbukanim podovima (u prostoriji 1). Radovi su izvedeni i na urušenoj lučnoj konstrukciji bazilike- (izvođač radova: Dagmar Dammann).

(nadzor i organizacija radova: D. Kušan Špalj, N. Perok)

Ščitarjevo, lokacija terme

- Tijekom svibnja i lipnja nastavljeni su konzervatorsko-restauratorski radovi na zidovima objekta zapadno od rimske ulice (sjeverni dio) na lokaciji u dvorištu župnog ureda te na kamenem pločama rimske ulice (izvođač radova: Gradnja Havojić, nadzor i organizacija radova: D. Kušan Špalj, N. Perok)

2.3. Restauracija

Ukupno je u 2019. godini kompletno restaurirano **764** inv. broja/PN-a od čega **388** pripadaju fundusu muzeja, a **376** ostalim institucijama. Pored navedenog, provedeni su i manji konzervatorsko-restauratorski zahvati kurativne ili estetske prirode na **82** inv. brojeva/PN-a od čega 67 pripadaju fundusu muzeja, a 15 ostalim institucijama. Radi se o predmetima različite veličine i namjene poput oružja (mačeva, strelica, kopalja i sl.), aplika, alata (sjekira, noževa), nakita, dijelova odjeće, novca, posuda i sl. Potrebno je naglasiti da se navedeni broj odnosi na signature (inventarne brojeve, PN-ove, N-ove i sl.) od kojih neki sadrže i veći broj zasebnih predmeta ili ulomaka.

Sveukupno je u 2019. godini obrađeno **760** inv. brojeva/PN-a različitih predmeta izrađenih od željeza, bakrenih slitina, srebra, zlata, olova, keramike i kosti koji sadrže više od **1000** raznih ulomaka ili predmeta.

Kompletno restaurirani predmeti iz fundusa Muzeja:

PREPOVIJESNI ODJEL – **141** inv. brojeva/PN-a koji sadrže 142 ulomka ili predmeta (S.

Latinović, M. Gregl, Z. Znidarčić, D. Doračić, I. Mlinarić)

ANTIČKI ODJEL –**204** predmeta (I. Mlinarić, S. Latinović, D. Doračić)

SREDNJEVJEKOVNI ODJEL – **39** brojeva/PN-ova koji sadrže 67 ulomaka ili predmeta (S.

Latinović)

NUMIZMATIČKI ODJEL – 2 predmeta (S. Latinović)

DOKUMENTACIJSKI ODJEL – 2 predmeta (S. Latinović)

Kompletno restaurirani predmeti preuzeti iz drugih institucija:

FILOZOFSKI FAKULTET U ZAGREBU, ARHEOLOŠKI ODSJEK – **66** inv. brojeva/PN-a koji sadrže 76 ulomaka ili predmeta (I. Mlinarić, S. Latinović, D. Doračić).

INSTITUT ZA ARHEOLOGIJU – **71** inv. brojeva/PN-ova koji sadrže više od 150 ulomaka ili predmeta (S. Latinović, I. Mlinarić, D. Doračić)

MINISTARSTVO KULTURE – Bojna-Brekinjova Kosa – **5** inv. brojeva/PN-ova koji sadrže 9 ulomaka ili predmeta (I. Mlinarić, D. Doračić).

MUZEJ GRADA ZAGREBA – **1** predmet (M. Gregl)

MUZEJ LIKE – **37** predmeta (I. Mlinarić, D. Doračić)

KONZERVATORSKI ODJEL U KARLOVCU – **24** inv. broja/PN-a s ukupno 25 predmeta ili ulomaka (S. Latinović)

GRADSKI MUZEJ VINKOVCI (Stari Jankovci) – **3** predmeta (D. Doračić, I. Mlinarić)

JAVNA USTANOVA „PARK PRIRODE ŽUMBERAK-SAMOBORSKO GORJE“ – **28** inv. brojeva /PN-ova s ukupno 85 ulomaka ili predmeta (I. Mlinarić, D. Doračić)

MUZEJ GRADA ŠIBENIKA – **1** predmet (D. Doračić)

GRADSKI MUZEJ KARLOVAC – **27** predmeta (I. Mlinarić)

MUZEJ MEĐIMURJA – **12** predmeta (I. Mlinarić, D. Doračić)

MUZEJ PRIGORJA – **15** predmeta (I. Mlinarić, D. Doračić)

NARODNA KNJIŽNICA HUM NA SUTLI – **86** predmeta (I. Mlinarić, D. Doračić)

Manji zahvati estetske ili kurativne prirode:

Pored navedenih cjelovitih konzervatorsko-restauratorskih zahvata provedeni su i manji estetski ili kurativni zahvati na ukupno **82** inv. brojeva/PN-a od čega 67 pripadaju fundusu muzeja, a 15 ostalim institucijama (S. Latinović, Z. Znidarčić, I. Mlinarić, D. Doračić, I. Mlinarić).

Pretpovijesni odjel:

- restauracija metalne građe i građe od jantara iz stalnog postava – Japodska zbarka (radionica AMZ-a: S. Latinović)
- na restauraciju su predani metalni nalazi pronađeni u istraživanjima na području općine Lovas koja su provođena 2019. godine (radionica AMZ-a: S. Latinović, D. Doračić)
- na restauraciju su predani metalni nalazi pronađeni u istraživanjima na području općine Hrvatska Kostajnica koja su provođena 2019. godine (radionica AMZ-a: S. Latinović, D. Doračić)
- na restauraciju su predani metalni i keramički nalazi pronađeni u istraživanjima na položaju Sisak-Pogorelac (radionica AMZ-a: S. Latinović, Z. Znidarčić)

Srednjovjekovni odjel:

- Za potrebe izložbe Avari i Slaveni restaurirano/očišćeno je 16 keramičkih posuda. (M. Gregl)

Antički odjel:

- Konzervatorsko-restauratorski radovi provedeni su na dva kamena spomenika (natpisa) nađena u istraživanjima izvorišnog bazena 2011. i 2012. godine u Varaždinskim Toplicama (izvođač: Zottmann, GmbH)

2.4. Ostalo

ISTRAŽIVAČKI RAD

Istraživački rad konzervatorsko-restauratorskog odjela u 2019. godini bio je usmjeren na nekoliko osnovnih područja:

1. istraživanja s ciljem otkrivanja i utvrđivanja izvornih tehnologija i materijala
2. istraživanja s ciljem utvrđivanja korozijskih produkata
3. istraživanja s ciljem testiranja novih metoda u konzervatorsko-restauratorskoj djelatnosti
4. istraživanja s ciljem utvrđivanja autentičnosti pojedinih predmeta

Stoga je u analitičkom SEM-EDS laboratoriju AMZ-a provedeno ukupno **214** kvalitativnih elementnih EDS analiza (D. Doračić).

Pored navedenih elementnih analiza SEM-EDS metodom u suradnji s tvrtkom Kenaz Consult iz Berlina provedena su istraživanja na organskim ostacima ATR-FTIR (5 analiza) i DTMS (3 analize) metodom iz 5 posuda iz ostave srebrnog posuđa u Vinkovcima – ukupno **8** analiza.

U suradnji s laboratorijem Interdisciplinarnog istraživačkog centra Sveučilišta u Padovi (Centro Interdipartimentale di ricerca per lo Studio dei Materiali Cementizi e dei Leganti

Idraulici (CIRCe) provedeno je **5** metalografskih i **5** EPMA analiza te **12** ICP-MC-MS analiza izotopa olova s ciljem utvrđivanja porijekla srebra 12 predmeta iz vinkovačke ostave srebrnog posuđa.

Također, na Institutu Ruđer Bošković provedeno je **6** PIXE analiza inkluzija troske u željezu nuklearnom mikroprobom.

U suradnji s Curt-Engelhorn-Zentrum Archäometrie (CEZA) iz Mannheima provedene su **2** analize izotopa olova ICP-MC-MS metodom s ciljem utvrđivanja porijekla srebra od kojeg su izrađene srednjevjekovne ostruge pronađene na lokalitetu Bojna-Brekinjova Kosa. Također su provedene **2** analize izotopa osmija TIMS metodom s ciljem mogućeg utvrđivanja porijekla željeza od kojeg su izrađeni predmeti iz Bojne-Brekinjove Kose kao i **1** TIMS analiza rude s lokaliteta Trgovska Gora kako bi se utvrdila eventualna povezanost navedenih lokaliteta. Na uzroku mača iz Bojne provedena je i LA-QICP-MS analiza elemenata u mikrotragovima.

U laboratoriju za precizna mjerena dužina Fakulteta strojarstva i brodogradnje u Zagrebu provedeno je testno snimanje **7** predmeta XCT metodom odn. računalnom rengdenskom tomografijom s ciljem nedestruktivnog proučavanja mikrostrukturnih tehnoloških detalja skrivenih ispod površine predmeta. Testovi su provedeni ljubaznošću voditelja laboratorija dr. sc. Marka Katića.

Spomenuta analitička istraživanja rezultirala su raznim spoznajama i zanimljivostima o izvornim tehnologijama i materijalima kao i o mogućim izvorima nekih sirovina od kojih su se izrađivali predmeti u prošlosti.

Sveukupno su u 2019. godini provedene **262** različite analize.

Pored navedenog, u suradnji s laboratorijem Schweizerisches Nationalmuseuma u Zürichu provedeni su i testovi tretmana korodiranih srebrnih uzoraka niskotlačnom plazmom s ciljem eventualnog ubrzavanja procesa čišćenja. Testovi su provedeni ljubaznošću voditeljice konzervatorskog odjela muzeja dr. Katharine Schmidt-Ott.

Pretpovijesni odjel:

- Tijekom godine radilo se na obradi građe s lokaliteta Lasinja, Viškovci i Mikleuška. Obrada je uključivala slijedeće: flotiranje uzoraka zemlje, signiranje i analiza životinjskih kostiju, analiza arheobotanike, signiranje i analiza keramičke i metalne građe, AMS datiranje kostiju i uzoraka ugljena (J. Balen i vanjski suradnici)

- tijekom godine radilo se na obradi materijala s položaja Kovači u općini Lovas (A. Đukić, F. Franković). Dio materijala predan je Odjelu za dokumentaciju na crtanje (M. Galić). Antropološki nalazi predani su na Institut za antropologiju u Zagrebu (M. Novak).

- tijekom godine radilo se na obradi materijala s položaja Gradina u općini Hrvatska Kostajnica (A. Đukić, F. Franković).

- tijekom godine radilo se na obradi materijala iz iskopavanja na položaju Sisak-Pogorelac (I. Drnić)

Srednjovjekovni odjel:

- Arheološka građa pohranjena u srednjovjekovnom depou iseljena je i privremeno pohranjena u trezoru, pretpovijesnom depou, podrumskom hodniku te restauratorskoj radionici (keramika) zbog radova na sanaciji depoa.

3. DOKUMENTACIJA

3.1. Inventarna knjiga

- U zbirci nalaza srednjovjekovnog doba inventirana su tri predmeta (S-4190 – S-4192), a u Zbirci srednjovjekovnih kamenih spomenika inventirano je deset predmeta (S-4193 – S-4202)

- prenošenje podataka iz postojećih inventarskih knjiga u računalne programe Excel i NUMIZ, odnosno računalno inventiranje 12 000 primjeraka antičkog, srednjovjekovnog i novovjekovnog novca te medalja (T. Bilić, M. Nađ, A. Bertol, L. Štefan).

- inventarizacija zbirki Odjela za dokumentaciju u računalnom programu Excel (Galić, Sirovica, Solter)

Inventiranje muzejske građe:

- U računalnom programu M++ rad na inventarizaciji i dopuna podataka za Zbirku Ščitarjevo, Zbirku rimskih kola i Zbirku rimskih opeka (D.Kušan Špalj, N. Perok)

- u računalnom programu M++ rad na inventarizaciji i dopuna podataka za Zbirku rimskog stakla (N. Gostinski)

- u računalnom programu M++ inventirani su te u većini popunjeni podaci entiteta Zbirke Orlić

- u računalnom programu M++ dopunjeni podaci za 62 spomenika Zbirke kamenih spomenika (Ivan Radman-Livaja)

3.2. Katalog muzejskih predmeta

- kataloška obrada 2489 predmeta (rimski carski novac, srednjovjekovni i novovjekovni novac) iz Studijske zbirke rimskog carskog brončanoga novca za potrebu prezentacije i stručno-znanstvene objave (T. Bilić)

- kataloška obrada 19 predmeta (keltski i rimski carski novac) s lokaliteta Greci-Orešje za potrebu prezentacije i stručno-znanstvene objave (T. Bilić).

3.3. Fototeka

ANTIČKI ODJEL

Snimljeno: 314 digitalnih fotografija u RAW formatu

Obrađeno i pripremljeno za objavu (tisak): 32 fotografije u TIF formatu

Konvertirano za arhiv: 253 fotografije u JPG formatu

UKUPNO: 599 fotografija

EGIPATSKI ODJEL

Snimljeno: 120 digitalnih fotografija u RAW formatu

Obrađeno i pripremljeno za objavu (tisak): 24 fotografije u TIF formatu

Konvertirano za arhiv: 144 fotografije u JPG formatu

Skeniranje radiograma velikih formata, montaža, retuš i obrada: 32 fotografije u TIF formatu

UKUPNO: 320 fotografija

KONZERVATORSKO-RESTAURATORSKI ODJEL

Snimljeno: 1250 digitalnih fotografija u RAW formatu

Obrađeno i pripremljeno za objavu (tisak): 103 fotografije u TIF formatu

Snimljeno i konvertirano za arhiv: 1233 fotografije u JPG formatu

Skenirano: 6 radiograma velikog formata – mač iz Bojne; obrada, retuš i montiranje

UKUPNO: 2592 fotografije

MARKETING

Snimljeno: 55 digitalnih fotografija u RAW formatu

Obrađeno i pripremljeno za objavu (tisak): -

Snimljeno i konvertirano za web objave: 49 fotografija u JPG formatu

UKUPNO: 104 fotografije

NUMIZMATIKA

Snimljeno: 4720 digitalnih fotografija u RAW formatu

Obrađeno i pripremljeno za objavu (tisak): 4415 fotografija u TIF formatu

Konvertirano za arhiv: 5260 fotografija u JPG formatu

UKUPNO: 14395 fotografija

OTVORENJA, POSTAVI, POSJETE, DOGAĐANJA, PROMOCIJE, PREDAVANJA, RAZNO

Snimljeno: 3797 digitalnih fotografija u RAW formatu

Obrađeno i pripremljeno za objavu (tisak): 7 fotografija u TIF formatu

Snimljeno i konvertirano za arhiv: 3697 fotografija u JPG formatu

UKUPNO: 7501 fotografija

VANJSKI SURADNICI

Snimljeno: 89 digitalnih fotografija u RAW formatu

Obrađeno i pripremljeno za objavu (tisak): 29 fotografija u TIF formatu

Snimljeno i konvertirano za arhiv: 124 fotografije u JPG formatu

Za potrebe izložbe „U potrazi za istinom“ na 22 lokacije u Zagrebu, snimljena su 52 kratka filma (HD) u trajanju od cca 60 sec. svaki.

UKUPNO: 242 fotografije

52 kratka filma (HD)

PEDAGOŠKI ODJEL

Snimljeno: 606 digitalnih fotografija u RAW formatu

Obrađeno i pripremljeno za objavu (tisak): 189 fotografija u TIF formatu

Snimljeno za arhiv: 368 fotografija u JPG formatu

UKUPNO: 1163 fotografije

PRETPOVIJESNI ODJEL

Snimljeno: 610 digitalnih fotografija u RAW formatu

Obrađeno i pripremljeno za objavu (tisak): 97 fotografija u TIF formatu

Konvertirano za arhiv: 472 fotografije u JPG formatu

UKUPNO: 1179 fotografija

SREDNJI VIJEK

Snimljeno: 687 digitalnih fotografije u RAW formatu

Obrađeno i pripremljeno za objavu (tisak): 527 fotografija u TIF formatu

Konvertirano za arhiv: 808 fotografija u JPG formatu

UKUPNO: 2022 fotografije

=====

UKUPNO: 30117 fotografija, 52 filma

(I.Krajcar)

- Sudjelovanje u likovnom i multimedijalnom opremanju postava, priprema fotografija za panoe i izrada mulitmedije za potrebe povremenih izložbi u 2019. (I. Krajcar)

- Montaža i prilagodba multimedijskih prezentacija i kratkih filmova za postave povremenih izložbi – ukupno 6 filmova + (vidjeti „VANJSKI SURADNICI“). (I. Krajcar)

- Izrada prijedloga vizuala (telopa) za Galeriju AMZ-a: 9 kom. (I. Krajcar)

- Suradnja na projektima: "Od strukovnih zanimanja do kreativne industrije", „54+“, Međunarodni kongres „Sense and sustainability“ – tehnička podrška za multimediju i realizacija video linka za predavanja na daljinu (I. Krajcar)

- Fotografiranje za publikacije obrada i priprema fotografija za tisak: (I. Krajcar)

Katalozi izložbi: „Artefakt-dizajn“, „Avari i Slaveni“, „Braća po oružju“; Monografije: „Zbirka antičkog novca zaplijenjena u ustaškom logoru Požega“

Vodiči: „Vodič po Antičkoj zbirci AMZ-a“, „Vodič kroz srednjovjekovnu zbirku AMZ-a“

Vjesnik AMZ-a: „Banski denar iz ostave mekiš-Zgruti“; članak

- Prikupljeno je 2480 fotografija vezanih za izložbenu djelatnost Arheološkog muzeja u Zagrebu i 1334 fotografija vezanih za posebna događanja. Sve fotografije su u digitalnom obliku te pridružene dokumentacijskim fondovima (Solter).

- Tijekom radova u gradskom parku u Varaždinskim Toplicama 2019. godine snimljeno je oko 300 digitalnih fotografija, a tijekom istraživanja i konzervatorsko-restauratorskih radova u Ščitarjevu snimljeno je oko 200 digitalnih fotografija (D. Kušan Špalj). Lokalitet u Varaždinskim Toplicama snimljen je iz zraka, dronom (snimanje: M. Vuković).

3.5. Videoteka

Tijekom 2019. godine prikupljeno je 66 videozapisa vezanih uz djelatnost Arheološkog muzeja u Zagrebu. Sva građa koja pristiže digitalna je i povezana s metapodacima u programu S++, a zapisi su inventarizirani sa zaključnim brojem v-554 (Sirovica, Korić).

3.6. Hemeroteka

- U 2019. godini prikupljeno je 206 novinskih isječaka koji se odnose na djelatnost Arheološkog muzeja u Zagrebu. Upisani su inventarnu knjigu hemeroteke sa zaključnim brojem h-7153. Svi članci dostupni su u digitalnom (.pdf) obliku te je svaki članak povezan s metapodacima u programu S++ (Sirovica, Korić).

3.7. Planoteka i fond dokumentacijskih crteža

- Inventirano i u računalnu bazu sekundarne dokumentacije upisano je 840 crteža, zaključno sa završnim brojem DC-4220 (Galić).
- Za potrebe stručnih i znanstvenih objava, te muzejskih izložbi, za Pretpovijesni odjel nacrtano je 59 tabli materijala, odnosno 415 predmeta i 3 rekonstrukcije, od toga s lokaliteta Adaševci 1 predmet, Lovas 189 predmeta, Kaptol 122 predmeta, Prestranek 1 predmet, Ruščice Glogove Praulje 49 predmeta, Sisak 53 predmeta, te 3 rekonstrukcije za projekt Iron-Age-Danube (Galić).

3.8. Stručni arhiv

- započelo se s izradom sigurnosnih kopija Arhiva lokaliteta (Dokumentarne zbirke II) te je u 2019. ukupno prebačeno 2135 visoko rezolucijskih tiff datoteka u ukupno 94 foldera (Solter)
- stručni arhiv AMZ većim djelom je prešao u novonastale četiri Dokumentarne zbirke. Dokumentarne zbirke sadrže dokumente osnovne za proučavanje razvoja arheologije kao znanstvene discipline u Hrvatskoj. Prate procese nalaska i prikupljanja arheološke građe i prvog institucionalnog formiranja arheoloških zbirk u kontinentalnoj Hrvatskoj, te pružaju temelj stručno-znanstvenom proučavanju prošlosti pa time i svim oblicima javne prezentacije prikupljenih spoznaja.

3.9. Ostalo

- Nastavljena je suradnja s Link2 d.o.o. vezano uz optimizaciju (korekciju bugova) i nadogradnju dokumentacijskog programa R++ u koji je unešeno 10 zapisa te ujedno i testiranje nove verzije programa (D. Doračić, S. Latinović).
- S obzirom na učestalost zahtjeva za analizu građe iz fundusa AMZ-a, napravljen je dokument pod nazivom *Zahtjev za uzorkovanje i analitičku obradu predmeta iz fundusa Arheološkog muzeja u Zagrebu* u kojem su precizno definirani uvjeti pod kojima se odobrava analitička

obrada građe iz fundusa muzeja osobama iz drugih institucija. Formular je izrađen na hrvatskom i engleskom jeziku (D. Doračić).

- U računalnu bazu sekundarne dokumentacije (S++) uvrstile su se edukacijsko – pedagoške djelatnosti kao i ostali projekti i programi u organizaciji Pedagoškog odjela tijekom 2019. godine. Ukupno je dokumentirana 151 edukacijsko – interaktivna radionica različite tematike, 4 projektne izložbe Artefakt+dizajn=prototip, 25. EMA na temu Bon ton za stolom, program tijekom manifestacije Muzeji izvan Muzeja, 6 radionica održanih kroz program Muzej u posjeti, jedan Proljetni kamp, 3 Ljetna kampa, edukacijski program za djecu i mlade te odrasle u sklopu izložbe Avari i Slaveni. (Z. Babić)

Ostali fondovi sekundarne dokumentacije

3.9.1 Knjiga evidencije o izložbama

- Dokumentirano je 28 izložbi koje su održane u izložbenim prostorima AMZ-a (Muzej i Galerija AMZ) tijekom 2019. te su prikupljeni svi materijali vezani za te izložbe (plakat, pozivnica, deplijan, katalog...). Kao i 13 izložbi Arheološkog muzeja u Zagrebu koje su održane izvan muzeja. Fond je nadopunjena starim izložbama i svim popratnim materijalom. Evidentirano je 678 izložbi povezanih s djelatnošću Muzeja (Solter).

- 2019. provedena je revizija evidencije o izložbama te je popratni materijal adekvatno sortiran i pohranjen u nove arhivske dosjee i metalne ladičare (Solter, Korić).

3.9.2 Fond fonoteke

- Tijekom 2019. godine prikupljena su 23 audio zapisa vezana uz djelatnost Arheološkog muzeja u Zagrebu. Sva građa koja pristiže digitalna je i povezana s metapodacima u programu S++. Zapisi su inventarizirani sa zaključnim brojem fon-1142 (Sirovica, Korić).

3.9.3 Knjiga evidencija posebnih događanja

- Inventirano i u računalnu bazu Sekundarne dokumentacije upisano je 84 stručnih, znanstvenih i popularnih događanja koja su se održala 2019. godine u prostorijama Muzeja (Solter).

3.9.4 Fond izdavačke djelatnosti

- Inventirano i u računalnu bazu Sekundarne dokumentacije upisano je 160 publikacija Muzeja sa završnim brojem IZD-160 (Galić).

3.9.5 Fond evidencije terenskih izvještaja

- Evidentirano je i u računalnu bazu Sekundarne dokumentacije upisano 91 terenski izvještaj Muzeja (Solter).

4. KNJIŽNICA

- Knjižnici Arheološkog muzeja poklonjene su publikacije koje su gosti-predavači i drugi stručnjaci ostavili Egipatskom odjelu.

5. STALNI POSTAV

5.1. Novi stalni postav

- J. Balen uključena je u rad na izradi *Stalnog postava pretpovijesti* Zemaljskog muzeja BiH za razdoblje kamenog i bakrenog doba.
- I. Drnić uključen je u rad na izradi stalnog postava *Zbirke Sajko* u Novskoj (Sisačko-moslavačka županija)
- Sudjelovanje u izradi postava Centra za posjetitelje TZ Velika Gorica (D. Kušan Špalj)

5.2. Izmjene stalnog postava

- planirane su izmjene stalnog postava AMZ u Etruščanskoj sobi za koju je nabavljen touchscreen te su pripremljeni materijali – tekstualni i vizualni sadržaji koji će se koristiti kad se dobiju sredstva za izradu kompjutorske aplikacije.

6. STRUČNI RAD

6.1. Stručna obrada mujejske grade

- Kontinuirani rad na obradi srednjovjekovnog prstenja te arhivskoj građi vezanoj uz pojedine lokalitete (Novi Banovci, Srijemska Mitrovica). (M. Bunčić)
- Stručna obrada ranosrednjovjekovnih (avarodobnih) predmeta za potrebe izložbe Avari i Slaveni. (A. Dugonjić)
- rad na obradi građe iz zbirke papirusa (I. Uranić)
- rad na obradi građe skarabeja i skaraboida (I. Uranić)

- stručna obrada keltsko-barbarskog novca iz fundusa AMZ-a te iz fundusa MSIZ (T. Bilić)
- stručna obrada 2489 predmeta (rimski carski novac, srednjovjekovni i novovjekovni novac) iz Studijske zbirke rimskog carskog brončanoga novca (T. Bilić).
- rad na obradi građe iz zbirki kamenog i bakrenog doba (J. Balen)
- rad na obradi građe iz japodske zbirke (A. Đukić)
- rad na izložbi *Segestika i Siscija – naselje s početka povijesti* (I. Drnić)
- Stručna obrada materijala i dokumentacije s istraživanja u Varaždinskim Toplicama i Ščitarjevu (D.Kušan Špalj, N.Perok i vanjski suradnici).
- Stručna obrada naušnica i prstenja iz Zbirke rimskog zlatnog i srebrnog nakita (N.Perok)
- stručna obrada staklenih posuda iz Budve iz Zbirke rimskih stakla (N. Gostinski)

Odjel za dokumentaciju:

uspostavljene su zbirke Odjela za dokumentaciju:

1. Dokumentarna zbirka I

Dokumentarna zbirka I sadrži dokumente od prve polovice 19. stoljeća do kraja 2. svjetskog rata koji prate povijest i razvoj Muzeja i arheološke struke. Riječ je o iznimno vrijednoj građi koja tek u formi zbirke može dobiti prikladni način obrade i zaštite te punu javnu vidljivost. Veliku cjelinu čini građa Narodnoga muzeja, primjerice knjiga *Opis darovah (1855. – 1864.)*, *Poslovnik Narodnog muzeja (1854. – 1866.)*, *Darovnik Društva čitaonice zagrebačke* ili *Sabljarov stari inventar*, koja je bitan izvor podataka za povijest razvoja muzeja glavnoga grada. Građa *Družtva za jugoslavensku povjestnicu i starine* bitna je razvoj arheološke, konzervatorske i etnološke struke. Direktan naslijednik Družtva je Hrvatsko arheološko društvo koje je djelovalo u sklopu Muzeja te je građa dio ove zbirke. Zbirka sadrži građu koja je izvor podataka za proučavanje povijesti Arheološkog muzeja, Hrvatskog povjesnog muzeja (nekoć bio sastavni dio Arheološkog muzeja), Etnografskog muzeja, Muzeja za umjetnost i obrt te Strossmayerove galerije starih majstora. U zbirci se nalazi građa: Mijata Sabljara, Šime Ljubića, Josipa Brunšmida, Viktora Hoffillera, Zdenka Vinskoga i dr. Voditeljica zbirke je Ana Solter.

2. Dokumentarna zbirka II

Dokumentarna zbirka II sadrži dokumente od prve polovice 19. stoljeća do 70-tih godina 20. stoljeća koji prate procese nalaska i prikupljanja arheološke građe te prvog institucionalnog formiranja arheoloških zbirki u kontinentalnoj Hrvatskoj. U najvećoj je mjeri to rezultat djelovanja Josipa Brunšmida koji praćenjem smjera razvoja muzejske djelatnosti u europskim okvirima sistematizira građu Arheološkog muzeja u Zagrebu. Zbirka u najvećoj mjeri

obuhvaća korespondenciju Mijata Sabljara, Šime Ljubića, Josipa Brunšmida i Viktora Hoffillera s muzejskim povjerenicima. Voditeljica zbirke je Ana Solter.

3. Dokumentarna zbirka III

Dokumentarna zbirka III sadrži velike količine pisanih, fotografskih i nacrtnih podataka koji predstavljaju značajni segment muzejske građe prikupljene terenskim istraživanjima, specifičnom arheološkom djelatnošću koju Arheološki muzej u Zagrebu provodi od kraja 19. stoljeća. Odjel za dokumentaciju upravlja zbirkom dokumenta nastalih tijekom 70 arheoloških istraživanja provedenih do 1990. godine te se od 2015. godine provodi program njene sustavne inventarizacije, digitalizacije i pohrane. Vrijednost terenske dokumentarne građe istovjetna je vrijednosti predmeta koji se čuvaju u muzejskom fundusu jer je i baštinsku i znanstvenu vrijednost arheološke građe moguće odrediti samo u kontekstualnom međuodnosu predmeta i podatka. Kako je svako arheološko iskopavanje neponovljiv i invazivan postupak kojim se arheološki ostaci zauvijek uklanjuju s mjesta izvorne depozicije, podaci kojima je zabilježen proces njihovoga premještanja predstavljaju jedini dokaz o situaciji koja je uklanjanju prethodila. Iz iste perspektive, terenska dokumentacija predstavlja osnovni preduvjet provedbi svih oblika analiza i interpretacija arheoloških nalaza i nalazišta te pruža temelj stručno-znanstvenom proučavanju prošlosti pa time i svim oblicima javne prezentacije prikupljenih spoznaja. Utoliko je arheološka terenska dokumentacija kao pokretno kulturno dobro povijesnoga, paleontološkoga, arheološkoga, antropološkog i znanstvenog značenja zaštićena Zakonom o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara. Voditeljica zbirke je Filomena Sirovica.

4. Zbirka starih primijenjenih crteža

Primjenjeni crtež predstavlja edukativnu ili znanstvenu ilustraciju kao posebnu likovnu vrstu, a u prošlosti su takve crteže često izrađivali akademski slikari. Zbirka starih primijenjenih crteža sadrži veću količinu grade koja je nastajala od 2. pol. 19. stoljeća pa do sredine 20. stoljeća, a uz njen nastanak vezuju se imena Josipa Brunšmida, Ignjatija Jurića, Viktora Solertija, Roksande Zurunic – Cuvaj, te akademskih slikara Omera Mujadžića i Slavka Šohaja čije umirovljenje 1966. godine vremenski zatvara zbirku. Riječ je o radovima koji su rezultat njihovog djelovanja unutar Muzeja i koji se danas ne mogu razumjeti kao tehnički, dokumentarni crteži muzejske građe, te su zbog drugačije metodologije izrade neupotrebljivi za objave u znanstvene svrhe. Međutim njihova vrijednost je svakako povjesno muzeološka, te kao značajan segment opusa pojedinih autora upotpunjuje razumijevanje njihovog umjetničkog djelovanja. Voditeljica zbirke je Miljenka Galić.

6.2. Identifikacija / Determinacija građe

- Prilikom revizije Zbirke nalaza srednjovjekovnog doba identificirano je nekoliko predmeta koji u prethodnoj reviziji nisu nađeni (ur. br. 2723/19).
- Nastavljena je identifikacija građe prema tipologiji i prevođenje hijeroglifskih tekstova iz dijela zbirke koji sadrži nešto više od 500 skarabeja od kojih je oko 400 inskribiranih.
- Stručna i znanstvena obrada metalnih nalaza s lokaliteta SISAK – KOLODVOR HŽ u svrhu prezentacije nalaza sukladno Konzervatorskom elaboratu Konzervatorskog odjela u Sisku.
(Ivan Radman-Livaja)

6.3. Revizija građe

- Obavljena je revizija građe Zbirke nalaza srednjovjekovnog doba i Zbirke nalaza kamenih spomenika (ur. br. 2723/19). (M. Bunčić, A. Dugonjić)
- Izvršena je revizija i inventarizacija sljedećih zbirki:
  - Zbirka hrvatskog srednjovjekovnog i novovjekovnog novca (4266 predmeta, 4266 zapisa u bazi podataka) (M. Nadž)
  - Zbirka hrvatskih medalja (2396 predmeta, 1943 zapisa u bazi podataka) (M. Nadž)
  - Zbirka antičkog egipatskog novca (1014 predmeta, 1014 zapisa u bazi podataka) (T. Bilić)
  - Zbirka nereduciranih modela (323 predmeta, 323 zapisa u bazi podataka) (M. Nadž)
  - Zbirka novca grčko-ilirskih kovnica (1662 predmeta, 1662 zapisa u bazi podataka) (T. Bilić)
  - Zbirka antičkog makedonskog novca (765 predmeta, 748 zapisa u bazi podataka) (T. Bilić)
  - Zbirka antičkog tračkog novca (856 predmeta, 855 zapisa u bazi podataka) (T. Bilić)
  - Zbirka antičkog novca provincije Gornje Mezije (444 predmeta, 444 zapisa u bazi podataka) (M. Nadž)
  - Zbirka antičkog novca provincije Donje Mezije (435 predmeta, 435 zapisa u bazi podataka) (M. Nadž)
  - Zbirka antičkog novca autonomnih grčkih gradova (3257 predmeta, 3257 zapisa u bazi podataka) (M. Nadž)
  - Zbirka antičkog sjevernoafričkog novca (1305 predmeta, 1305 zapisa u bazi podataka) (M. Nadž)

- Zbirka odlikovanja (40 predmeta, 37 zapisa u bazi podataka) (M. Nadđ)
- Zbirka znački (440 predmeta, 92 zapisa u bazi podataka) (M. Nadđ)
- Zbirka psećih markica (210 predmeta, 210 zapisa u bazi podataka) (M. Nadđ)
- Zbirka žetona (715 predmeta, 714 zapisa u bazi podataka) (M. Nadđ).

6.4. Ekspertize

- Obavljene su ekspertize za potrebe privatnih osoba (I. Uranić – 5 ekspertiza)
- usmena ekspertiza srednjovjekovnog kamenog kalupa na porti AMZ-a (15. siječnja)
- usmena ekspertiza dvije rimske kovanice 1. st. na porti AMZ-a (17. siječnja)
- usmena ekspertiza pet antičkih kovanica na porti AMZ-a (29. ožujka)
- ekspertiza sedam ugarskih denara e-mailom za Zavičajni muzej Stjepan Gruber (23. travnja)
- usmena ekspertiza dvije rimske kovanice 2.– 4. st. na porti AMZ-a (2. svibnja)
- ekspertiza keltskog novca e-mailom za Gradski muzej Varaždin. (10. svibnja)
- determinacija novca za izložbu Egipatsko blago u Osijeku održanoj u Arheološki muzej Osijeku (20. srpnja)
- usmena ekspertiza deset antičkih kovanica 1-5. st. na porti AMZ-a (9. listopada)
- ekspertiza veroneškog denara 12. – 13. st. kolegici Ani Pavleković, Gradski muzej Nova Gradiška (21. studenoga).
- Djetalnici Pretpovijesnog odjela radili su ekspertize za potrebe Policijskih uprava (J. Balen 1, I. Drnić 2, A. Đukić pomoć pri katalogiziranju)
- Stručnjaci odjela za dokumentaciju obavili su 7 ekspertiza vezanih za Arhiv Arheološkog muzeja u Zagrebu. (Solter)
- Sudjelovanju u radu komisije Ministarstva kultura Republike Hrvatske za pomoć u osnivanju dijecezanskog muzeja u Banja Luci (Ivan Radman-Livaja)

6.5. Posudbe i davanje na uvid

- Za potrebe rada u Zborniku *Zdenko Vinski – život i znanstveni rad* ustupljeni su dr.sc. M. Jarak (FFZG) podaci i fotografije dva predmeta – držača remena ostruge iz Vukovara (S-2405) i Siska(S-3076).
- Za potrebe znanstvenog rada dr.sc. M. Novaku (Institut za antropologiju) dani su na uvid i obradu koštani ostaci s lokaliteta Jakovo-Kormadin i fotografije lubanja.

- Uvid u dokumentaciju lokaliteta Knin-Greblje dan je dr.sc. D. Džinu (Macquarie University, Australia).
- Za potrebe kataloga u knjizi *Hidden Romanesque Beauty* dr.sc. V. Jukiću odobreno je ponovo korištenje fotografija tri kamena spomenika (S-4194, Rudina; KSS-807, Ilok; KSS-820, Đakovo).
- Za potrebe ilustriranja knjige prof. dr. sc. V. Gossu ustupljene su fotografije dva kamena spomenika (KSS-788, Gornji Muć i S-4193, Lobor).
- Posudba građe za potrebe izložbe Egipatsko blago u Osijeku – hrvatska fascinacija starim Egiptom, održanoj u Osijeku od 6. rujna do 16. studenoga 2019.
- Davanje na korištenje informacija o zbirci i fotografija predmeta iz zbirke stručnjacima i studentima iz više zemalja (uz konzultaciju Stručnog vijeća).
- 4 predmeta posuđeno za izložbu *Arheološka kronika* održanoj u Gradskom muzeju Bjelovar od studenog 2019. do siječnja 2020. (T. Bilić, M. Nadž)
- 3 predmeta posuđena za izložbu *Egipatsko blagu u Osijeku* održanoj u Arheološkom muzeju Osijek od rujna do studenog 2019. (T. Bilić, M. Nadž)
- poslane dvije fotografije aversa i reversa rimskog zlatnog novca M. Nowackom za objavu u akademском часопису (Münster) (4. veljače) (T. Bilić)
- poslane dvije fotografije aversa i reversa srebrnog novca Šubića D. Vlahoviću za objavu u publicističком часопису (Zagreb) (13. veljače) (T. Bilić)
- poslano 16 fotografija rimskog republikanskog novca P. Debernardiju (Torino) (4. ožujka) (T. Bilić)
- 20 primjeraka novca i medalja dano na uvid M. Pelcu (Zagreb) za potrebe istraživanja (13. ožujka) (T. Bilić, M. Nadž)
- 2 primjerka kovničarskih alata i jedna medalja dana na uvid D. Mataušiću (Zagreb) za potrebe istraživanja (15. travnja) (T. Bilić, M. Nadž)
- 38 primjeraka medalja dano na uvid M. Pelcu (Zagreb) za potrebe istraživanja (21. svibnja) (T. Bilić, M. Nadž)
- poslano osam fotografija aversa i reversa hispanskog brončanog novca M. Ilkiću za objavu u akademском часопису (Zadar) (31. svibnja) (T. Bilić)
- poslane dvije fotografije grčko-ilirskog novca I. Radić Rossi (Zadar) (31. svibnja) (T. Bilić)
- poslane dvije fotografije Grčkog novca Efremu Peganu za članak u часопису (03. lipnja) (M. Nadž)
- poslane fotografije zlatnog ostrogotskog i rimskog novca Marjanku Pilekiću (DAI) (03. lipnja) (M.Nadž)

- poslane fotografije Solida Valentinijana III prondženog u Španskom kolegi Dinu Milinoviću u svrhu objave u časopisu (26. kolovoza) (M. Nađ)
- poslane fotografije novca kartage kolegici Dori Kušan Špalj za potrebe izrade brošure Ministarstva Kulture (30. kolovoza) (M. Nađ)
- poslano 6 fotografija aversa i reversa grčko-ilirskog novca P. Visoni (Lexington) za potrebe monografske obrade i objave korpusa isejskog novca (10. rujna) (T. Bilić)
- poslane 2 fotografija aversa i reversa ugarskog novca P. Vugrinec (GKD) za potrebe kataloga izložbe (19. rujna) (T. Bilić)
- poslano 8 fotografija aversa i reversa rimskog republikanskog i egiptskog novca D. Rafaeliću za potrebe izrade monografije (11. listopada) (T. Bilić)
- poslano 18 fotografija aversa i reversa, kao i prateći podaci o predmetima, italskog novca V. La Notteu za potrebe istraživanja (17. listopada) (T. Bilić)
- poslane fotografija novca rimskog cara Antemija kolegici Alenki Miškenc (Narodni muzej Slovenije) u svrhu objave u časopisu (25. listopada) (M. Nađ)
- poslane 2 fotografija aversa i reversa novca Nikole Zrinskog M. Hruškovojoj (RGN Zagreb) za potrebe izrade letka (11. prosinca) (T. Bilić).
- Posudba građe za potrebe izložbe *Tajne između Ivanšćice i Medvednice – arheološka baština skrivena pod zemljom*, Muzeji Hrvatskog Zagorja, Muzej seljačkih buna, 25. studenoga 2018.-1. srpnja 2019. (J. Balen)
- Posudba vučedolske i japodske građe za potrebe izložbe *Artefakt + dizajn = prototip*, Arheološki muzej u Zagrebu, 20. veljače – 13. ožujka 2019. (J. Balen, A. Đukić)
- Posudba građe za potrebe izložbe *Brončano doba Turopolja*, Muzej Turopolja, 12. lipnja 2019. – 15. veljače 2020. (J. Balen)
- Posudba građe vučedolske kulture za potrebe izložbe *Keramika naša svagdašnja*, Pomorski i povjesni muzej Hrvatskog primorja Rijeka, 6. rujna – 17. studenoga 2019. (J. Balen)
- Posudba građe s lokaliteta Kaptol za potrebe gostovanja izložbe *Braća po oružju – elite željeznog doba*, Dolenjski muzej Novo mesto, 25. listopada 2019. – 2. veljače 2020. (J. Balen)
- Kolegi A. Kapuranu dati na uvid brončane sjekire iz Vojvodine (J. Balen)
- Kolegi B. Laharnaru dati crtež i fotografija sjekire s lokaliteta Prestranka (J. Balen, M. Galić)
- Kolegici L. Čataj dati na uvid lasinjski nalazi s prostora sjeverne Hrvatske (J. Balen)
- Kolegici R. Šošić Klindžić dati na uvid nalazi iz Gorjana (J. Balen, A. Solter)
- Kolegi S. Kovačeviću dati na uvid dokumentacija s nalazišta Martijanec i Jalžabet (J. Balen, F. Sirovica)
- Kolegi J. Burmazu dati na uvid dokumentacija iz Cerovačkih špilja (J. Balen, F. Sirovica)

- Kolegi G. Skelcu data na uvid terenska dokumentacija s istraživanja nalazišta Goričan projekta (I. Drnić, F. Sirovica)
- Kolegama iz Field Museum, Chicago data na uvid građa za potrebe izložbe *First kings of Europe: The Emergence of Hierarchy in the Prehistoric Balkans* (J. Balen, A. Đukić, F. Franković)
- Za potrebe projekta *The Fall of 1200.*, projektni tim iz University College Dublin, pod vodstvom B. Molloya je pregledao ostave brončanoga doba, kako bi se odabrali predmeti za metalografske analize (S. Mihelić, F. Franković, J. Balen)
- Kolegi M. Novaku iz Instituta za antropologiju u Zagrebu dani uzorci ljudskih ostataka sa šest lokaliteta iz japodske zbirke. Radi se o projektu Hrvatske zaklade za znanost *Rekonstrukcija prapovijesnog (od neolitika do brončanog doba) načina života na području Hrvatske – multidisciplinarni pristup* (J. Balen, A. Đukić)
- Kolegici S. Baguzaite-Talackiene iz Muzeja jantara (Palanga, Litva) dan je uvid u dio jantarne građe iz japodske zbirke (A. Đukić)
- Kolegici M. Ota (Kina) poslane su fotografije odabralih predmeta od stakla iz japodske zbirke za potrebe prezentacije „Exquisite Glass Awaken from Eternal Slumber“ održane u Hangzhou u Kini (A. Đukić)

Odjel za dokumentaciju:

- Magdalena Getaldić, Gliptoteka HAZU, uvid u dokumentaciju o antičkim sadrenim odljevima koji se nalaze u Gliptoteci i na Filozofskom fakultetu za potrebe doktorske disertacije (Solter).
- Rajna Šošić Klindžić, Odsjek za arheologiju FFZG, uvid u arhivsku građu koja spominje lokalitet Gorjani za potrebe arheološkog istraživanja (Solter).
- Palma Karković Takalić, Odsjek za povijest umjetnosti Filozofski fakultet u Rijeci, ostavština Mijata Sabljara s posebnim osvrtom na spomenike koje je Sabljar popisao u muzeju Nugent na Trsatu te koje je sam nacrtao, za članak radnog naslova *Potjeće li kasnoantička mramorna glava muškarca iz Tarsatike? Još jednom o pitanju provenijencije rimskega spomenika iz zbirke Pomorskog i povijesnog muzeja Hrvatskog primorja Rijeka* (Solter).
- Milovan Petković, Družba „Braća hrvatskog zmaja“, uvid i preslika *Poslovnika Zemaljskoga povjerenstva za očuvanje umjetnih i historičkih spomenika u kraljevinama Hrvatskoj i Slavoniji*, kojeg je odobrio ban dr. Nikola Tomašić banskom naredbom (broj 12.896/1911.) od 24. lipnja 1911. godine, za ilustriranje knjige pod naslovom: *Zmajska kronika – Kronološki prikaz povijesti Družbe „Braća hrvatskoga zmaja“ 1905.–2005., Svezak II., Razdoblje 1910.–1918* (Solter).

- Magdalena Blažić, uvid u građu za diplomski rad: *Bulić-Brunšmid-Hoffiller. Teorijski obzori hrvatske povijesne znanosti na prijelazu stoljeća* (Solter).
- Vinka Matijević, Odsjek za arheologiju FFZG, uvid u arhivsku građu koja spominje lokalitete Čakovac i Ogulin zbog sudjelovanja na međunarodnom znanstvenom skupu *XVI. International Colloquium on Roman Provincial Art* (Solter)
- Jasna Ujčić Grudenić, Pomorski i povijesni muzej Hrvatskog primorja Rijeka, preslika stranice 77-78 Brunšmidove putne bilježnice VI (Sk. VI), kao dodatak dopisu i reversu za dokazivanje vlasništva predmeta (Solter).
- Emily Zavodny, uvid u dokumentaciju lokaliteta Trojvrh and Velika i Mala Metaljka za potrebe objave (Solter).
- Goran Skelac, Geoarheo d. o. o., uvid u terensku dokumentaciju s istraživanja nalazišta Goričan i kopije izabrane građe za potrebe projekta (Drnić, Sirovica).

6.6. Sudjelovanje na kongresima i savjetovanjima

- Sudjelovanje na okruglom stolu *Ksenija Vinski-Gasparini – dama hrvatske arheologije* s predavanjem „Doprinos Ksenije Vinski-Gasparini srednjovjekovnoj arheologiji“ u Arheološkom muzeju u Zagrebu 28. listopada 2019. (M. Bunčić)
- Sudjelovanje na *International Mediterranean Survey Workshops*, Pula, 10. – 12. svibnja 2019. Koautor predavanja „Adriatic island's geoarchaeology: Understanding changing landscapes through interdisciplinary methods. Island of Rab case study“, zajedno s A. Konestra, F. Welc i P. Androić Gračanin. (A. Dugonjić)
- Organizacija stručnog skupa *11. Susreti restauratora i preparatora HMD-a* održanih 11. i 12. travnja u Malom Lošinju (S. Latinović).
- Sudjelovanje svih djelatnika konzervatorsko-restauratorskog odjela s plakatima ili izlaganjem na 11. Susretima restauratora i preparatora HMD-a (Zagreb):
  1. D. Doračić, I. Mlinarić: *Konzerviranje i restauriranje dviju srednjovjekovnih željeznih ostruga (plakat)*
  2. D. Doračić: *Konzervatorsko-restauratorska obrada pretpovijesne brončane situle (plakat)*
  3. M. Gregl: *Konzervatorsko – restauratorski zahvati na prapovijesnoj posudi s lokalitetom Surčin (plakat)*
  4. V. Mesarić: *Konzervatorsko-restauratorska obrada mača (plakat)*
  5. S. Latinović: *Nije u izgledu sve – o dva (ne)obična predmeta (plakat)*

6. Z. Znidarčić: *Restauracija keramičke posude iz muzejskog depoa (plakat)*
- Sudjelovanje na 23. seminaru Arhivi, knjižnice, muzeji održanog od 27. – 29. studenog u Poreču (D. Doračić bio je voditelj i moderator konzervatorsko-restauratorske radionice čija tema je bila „*Pogled ispod izvorne površine-strukture kao izvor informacija*“).
  - M. Rakvin, V. Klarić, K. Keča, M. Trupković, organizacija sesije: *Approaches and Challenges in Development and Sustainable Management of cultural routes*; održano na skupu *Sense and sustainability*, AMZ, 6. – 10. svibnja 2019.
  - K. Wollák, E. Jerem, M. Črešnar, J. Balen, M. Rakvin, I. Pancirov, S. Jakopec, organizacija sesije: *Revitalization of Cultural Heritage Sites – sharing values*; održano na skupu *Sense and sustainability*, AMZ, 6. – 10. svibnja 2019.
  - I. Janković, I. Karavanić, S. Mihelić, organizacija sesije: *The Neandertal trail: a nascent cultural route*; održano na skupu *Sense and sustainability*, AMZ, 6. – 10. svibnja 2019.
  - J. Balen, M. Rakvin, I. Pancirov, H. Potrebica, *Potential of Cultural Heritage Sites: Introducing New Concepts into Old Frames (Kaptol case study)*; predavanje održano na skupu *Sense and sustainability*, AMZ, 6. – 10. svibnja 2019.
  - J. Balen, M. Rakvin, H. Potrebica, *Who will cut the Grass? Foreseeing and Dealing with the Issues of Sustainable Management during the Processes of Cultural Route Development: “In the Footsteps of the Warriors: Early Iron Age in the Požega Valley” Cultural route case study*; predavanje održano na skupu *Sense and sustainability*, AMZ, 6. – 10. svibnja 2019.
  - V. Kos, S. Mihelić, *Richard F. Burton and the archaeological heritage of the Labin area*; predavanje održano na skupu *Sense and sustainability*, AMZ, 6. – 10. svibnja 2019.
  - J. Mauch Lenardić, Lj. Marjanac, J. Pavleković, K. Jurgec, I. Karavanić, I. Janković, S. Mihelić, *Protecting and preserving a Neandertal cave site: an appeal to save Vindija cave*; predavanje održano na skupu *Sense and sustainability*, AMZ, 6. – 10. svibnja 2019.
  - O. Domiter, F. Franković: *Archaeologist LIVE – Towards Active Consumption of Archaeological Heritage* na skupu *Sense and Sustainability*, AMZ, 6. – 10. svibnja 2019.
  - F. Franković, O. Domiter: *Money Makes the World Go Round – Archaeological Tourism, Alternative Funding and Sustainability of Projects* na skupu *Archaeology Sense and Sustainability*, AMZ, 6. – 10. svibnja 2019.
  - J. L. Droke, J. C.M. Ahern, I. Janković, M. Novak, J. Balen, H. Potrebica, C W. Schmidt, *Dental microwear texture analysis as a tool for discerning intra-population dietary patterns: Evidence from the Croatian Copper Age site of Potočani*, 88th annual meeting of the American association of physical anthropologists, Cleveland, SAD, 27. – 30. ožujka 2019. (poster)

- J. Balen, *Bakrenodobne kulture na prostoru sjeverne Hrvatske – metalni nalazi i metalurška djelatnost / Copper age cultures in the northern Croatia – metal findings and metallurgical activity*; predavanje održano na znanstvenom skupu: *Rudarstvo i arheologija / Mining and archaeology*, Štip, Makedonija, 12. – 15. rujna 2019.
- A. Solter, J. Balen, *Ksenija Vinski-Gasparini – dama hrvatske arheologije*; predavanje održano na okruglom stolu *Ksenija Vinski-Gasparini – dama hrvatske arheologije*, Arheološki muzej u Zagrebu, 28. listopada 2019.
- J. Balen, I. Miloglav, *Transition and coexistence of the cultures at the end of the Copper Age in Eastern Croatia*; predavanje održano na znanstvenom skupu *Prehistoric Communities along the Danube*, Osijek, 28. – 30. studenoga 2019.
- J. Balen je bila članica organizacijskog odbora skupa *Hvarska arhipelag i arheologija dalmatinskih otoka: od dinamične prošlosti do kulturnog turizma*, Hvar, 8. – 11. listopada 2019. i članica znanstvenog vijeća skupa *Prehistoric Communities along the Danube*, Osijek, 28. – 30. studenoga 2019.
- A. Đukić, *Iapodes*, plakat predstavljen na konferenciji *PeCLA 2019 (Conference of Classical Archaeology)*, Karlovo sveučilište, Prag, 16. – 17. prosinca 2019.
- F. Franković, M. Roháček, A. Đukić, *Hoarding the Knowledge: Insight into the Preliminary Results of the Lovas Archaeological Project in Eastern Croatia*, plakat predstavljen na konferenciji *PeCLA 2019 (Conference of Classical Archaeology)*, Karlovo sveučilište, Prag, 16. – 17. prosinca 2019.
- I. Drnić, *Ksenija Vinski-Gasparini i istraživanje groblja pod humcima u selu Goričan*; predavanje održano na okruglom stolu *Ksenija Vinski-Gasparini – dama hrvatske arheologije*, Arheološki muzej u Zagrebu, 28. listopada 2019.
- I. Drnić, M. Rakvin, „The missing link? The Late Hallstatt and Early La Tène Horizons on Dalj-Busija Cemetery“, predavanje održano na znanstvenom skupu *Prehistoric Communities along the Danube*, Osijek, 28. – 30. studenoga 2019.
- M. Rakvin je kao članica organizacijskog odbora sudjelovala na skupu: *Peti doktorski sastanak Europske škole za proto povijest u Bibracteu (5th Doctoral Meeting of the European School of Protohistory of Bibracte)*.
- Solter, J. Balen, *Ksenija Vinski-Gasparini – dama hrvatske arheologije*; predavanje održano na okruglom stolu *Ksenija Vinski-Gasparini – dama hrvatske arheologije*, Arheološki muzej u Zagrebu, 28. listopada 2019.

- Kudelić, A., Sirovica, F., Karavidović, T., Centar za eksperimentalnu arheologiju – doprinos konceptualnom razmatranju materijalne kulture, 42 godišnji skup Srpskog arheološkog društva, Negotin, Srbija, 30. svibnja – 01. lipnja 2019.
- Sudjelovanje na međunarodnoj konferenciji “Meet, See, Do” u organizaciji Balkan Museum Network u Sarajevu 20. svibnja 2019. godine (mr. sc. Sanja Mijač Božek)
- Sudjelovanje na međunarodnoj konferenciji i dodjeli nagrada za najbolji slavenski muzej ŽIVA i prezentacija izložbe fotografija „Arheologija iz zraka“ u organizaciji Forum of Slavic Cultures od 2. do 5. listopada 2019. godine u Baru u Crnoj Gori. (mr. sc. Sanja Mijač Božek)
- I. Jadrić – Kučan, O. Domiter: „Imperial propaganda at domus lararium – Lares as a repercussion of the Imperial Cult“, TRAC, 11. – 14. travnja 2019., Canterbury, Engleska (poster presentation).
- O. Domiter: „Back to basics – There is beauty in simplicity“, Marketing of ideas, ICOM General Conference, 1. – 7. rujna 2019., Kyoto (oral presentation).
- O. Domiter, I. Radman-Livaja: Sveta Trojica hillfort: can a prehistoric and Roman road hub be attractive to nowadays tourists?, Sense and Susatinability, Session: T4.06 Roads that mean Empire: a new life of the Roman imperial road network. 6 – 10. svibnja, Zagreb (oral presentation).
- O. Domiter izabran je za predsjednika lokalnog organizacijskog odbora stručnog skupa TRAC 2020 u Splitu.
- „ARIADNEplus WEEK: Kick-off meeting“, sudjelovanja na radnom sastanku i skupu „ARIADNEplus WEEK: Kick-off meeting“ (organiziran u sklopu Horizon 2020 Project ARIADNEplus funded by the European Commission under Grant Agreement n. 823914 [H2020-INFRAIA-2018-1-823914]), od 10. – 15. veljače 2019. (Filomena Sirovica, Ivan Radman-Livaja)
- D. Kušan Špalj, Arheološki park Andautonija u Ščitarjevu-zaštita i prezentacija, 5. Međunarodni kongres povijesnih gradova, Solin, 26. – 29. ožujka 2019.
- D. Kušan Špalj, Feminine deities in the sanctuary of roman settlement Aquae Iasae (Varaždinske Toplice), međunarodna konferencija, Protective Mother or Fertile Woman? The Polyvalences of Mother Deities University of Graz, Graz, 28. – 29. ožujka 2019.
- D. Kušan Špalj, N. Perok, Archaeological park Andautonia and the project of the Interpretation centre, sesija 02 (voditelj D. Kušan Špalj) The Role of New Technologies in Interpretation and Presentation of Archaeological Sites, International Conference of Archaeology and Tourism, Sense and Sustainability, Zagreb, 6. – 10. svibnja 2019.

- D. Kušan Špalj, Institutional management of the presented archaeological sites in Croatia, sesija (voditelji D. Kušan Špalj, T. Lolić) Interpretation and presentation of archaeological sites within the framework of the legislation, International Conference of Archaeology and Tourism, Sense and Sustainability, Zagreb, 6. – 10. svibnja 2019.
- „XXI Sergeev's Readings, susret ruskih antičara u Moskvi, na Sveučilištu Lomonosov, kao gostujući predavač u sklopu sekcije „Roman Empire and Beyond: New Ideas and Theories“ s predavanjem naslovljenim „The population of Siscia in the light of epigraphy“ (31. siječnja 2019.) (Ivan Radman-Livaja)
- radni sastanak Upravnog odbora (1st Management Committee Meeting) projekta COST Action [CA18128 HR]: Saving European Archaeology from the Digital Dark Age (SEADDA) (03. – 05. ožujka 2019., Bruxelles), spojeno sa sastankom Generalne skupštine projekta „ARIADNEplus“ (organiziran u sklopu Horizon 2020 Project ARIADNEplus funded by the European Commission under Grant Agreement n. 823914 [H2020-INFRAIA-2018-1-823914]) (Filomena Sirovica, Ivan Radman-Livaja)
- 20. kongres o rimskoj vojnoj opremi (Roman Military Equipment Conference) u Kölnu i Bonnu, od 10. do 15. lipnja 2019. godine, predavanje pod naslovom „River finds of Roman militaria from Siscia: votive deposits or accidental losses?“ (Ivan Radman-Livaja)
- radni sastanak Upravnog odbora projekta „COST Action [CA18128 HR]: Saving European Archaeology from the Digital Dark Age (SEADDA)“ (02. – 04. rujna 2019., Bern) (Filomena Sirovica, Ivan Radman-Livaja)
- predavanje pod naslovom „Southern Pannonia in the 3rd century – military aspects“ na skupu „Continuita in (una) crisi? – Casi-studio sulle province danubiane durante il III secolo“ (Bologna , 16. rujna 2019.) (Ivan Radman-Livaja)
- sudjelovanja na na skupu „Salona od godine 119. prije Krista do kasne antike“ (Split, 23. – 25. rujna 2019.), predavanje pod naslovom „Textile crafts in Salona according to epigraphic evidence“ (Ivan Radman-Livaja)
- sudjelovanja na na skupu „Dalmatia and the Ancient Mediterranean: 50 years after John Wilkes's Dalmatia“ (25. studenoga 2019.), predavanje pod naslovom „The Roman army in Dalmatia : current state of research“ (Ivan Radman-Livaja)

6.7. Publicistička djelatnost stručnih djelatnika

M. Bunčić, A. Dugonjić, Hrvatska srednjovjekovna arheologija – nekoliko crtica o proteklih 150 godina, u: M. Bunčić, A. Dugonjić (eds.) *Zbornik predavanja održanih tijekom*

Branimirove godine u Arheološkom muzeju u Zagrebu, Arheološki muzej u Zagrebu, Zagreb, 2019, 90-107.

Ž. Demo, M. Bunčić, A. Dugonjić, *Vodič – srednjovjekovna zbirka*, Arheološki muzej u Zagrebu, Zagreb, 2019. (u tisku)

A. Dugonjić, A. Rapan Papeša, *Avari i Slaveni*, katalog izložbe, Arheološki muzej u Zagrebu, 2019.

A. Dugonjić, A. Rapan Papeša, *Avari i Slaveni*, deplijan izložbe, Arheološki muzej u Zagrebu, 2019.

Doračić, Damir. *Konzervatorsko-restauratorska radionica: Izvorna površina predmeta kulturne i tehničke baštine kao izvor informacija* //Arhivi, knjižnice, muzeji 22: Zbornik radova, HKD, Zagreb, 2019. str. 239-241

Doračić, Damir. *Konzervatorsko-restauratorska obrada pretpovijesne brončane situle* // 11. susreti Sekcije restauratora i preparatora Hrvatskog mujejskog društva, HMD, Zagreb, 2019. str. 22-23 (sažetak plakata)

Doračić, Damir i Mlinarić Ivana. *Konzerviranje i restauriranje dviju srednjovjekovnih željeznih ostruga* // 11. susreti Sekcije restauratora i preparatora Hrvatskog mujejskog društva, HMD, Zagreb, 2019. str. 34-35 (sažetak plakata)

Gregl, Marina. *Konzervatorsko – restauratorski zahvati na prapovijesnoj posudi s lokalitetom Surčin* // 11. susreti Sekcije restauratora i preparatora Hrvatskog mujejskog društva, HMD, Zagreb, 2019. str. 8-9 (sažetak plakata)

Mesarić, Vedran. *Konzervatorsko-restauratorska obrada mača* // 11. susreti Sekcije restauratora i preparatora Hrvatskog mujejskog društva, HMD, Zagreb, 2019. str. 36-37 (sažetak plakata)

Z. Babić, Projekt “Od strukovnih zanimanja do kreativne industrije”, u: Priručnik Od strukovnih zanimanja do kreativne industrije, Artefakt+dizajn=prototip, Arheološki muzej u Zagrebu, 2019.(Z. Babić)

Z. Babić, O izložbi Artefakt+dizajn=prototip, u: Priručnik Od strukovnih zanimanja do kreativne industrije, Artefakt+dizajn=prototip, Arheološki muzej u Zagrebu, 2019. (Z. Babić)

Z. Babić, A. Mrazek Lugarov, Avari i Slaveni za djecu i mlade, Arheološki muzej u Zagrebu, 2019. (Z. Babić)

Stalni postav antičke zbirke, vodič, Zagreb 2019. (autori: O. Domiter, N. Gostinski, D. Kušan Špalj, N. Perok, I. Radman-Livaja)

6.8. Stručno usavršavanje

- Položen stručni ispit za dokumentarista pri Muzejsko dokumentacijskom centru. (M. Korić)
- D. Doračić je prošao dvodnevni tečaj za rad s opasnim kemikalijama za odgovorne osobe u Hrvatskom zavodu za javno zdravstvo.
- M. Gregl je periodu od 19. – 24. svibnja 2019. bila na stručnom usavršavanju na području restauriranja arheološke keramičke građe u laboratoriju Römisches-Germanisches Zentralmuseuma u Mainzu.
- S. Latinović je prošla jednodnevni tečaj za rad s opasnim kemikalijama u Hrvatskom zavodu za javno zdravstvo.
- Ivana Mlinarić je položila stručni ispit za muzejsko zvanje restauratora.
- sudjelovanje na za edukacijskoj radionici „Building Digital Skills and Literacies for Museums and Digital Archives“ u organizaciji Odjela za kulturu i komunikacije –IRMO, u suradnji sa Culture24 iz Velike Britanije od 20. do 22. lipnja 2019 (Solter).
- završen tečaj „CAD specijalist“ i položen ispit u Pučkom otvorenom učilištu Algebra (Korić).
- sudjelovanje na konferenciji Pravo na pristup informacijama. (S. Mijač Božek)

6.9. Stručna pomoć i konzultacije

Kao središnja ustanova na području konzerviranja i restauriranja arheoloških metalnih predmeta, Muzej je u više navrata pružao stručnu pomoć raznim institucijama: Arheološkom muzeju Zadar, Gradskom muzeju Vinkovci i dr. Stručna pomoć najčešće se odnosila na preventivnu zaštitu te na razne faze konzervatorsko-restauratorske obrade arheološke građe.

- mentorstvo na poslijediplomskom doktorskom studiju arheologije pri Filozofskom fakultetu u Zagrebu, Odsjek za arheologiju, A. Bertol Stipetić i K. Farac (T. Bilić)
- mentorstvo vježbeniku L. Štefanu na njegovom stručnom usavršavanju bez zasnivanja radnog odnosa (T. Bilić)
- konzultacije sa kolegom Damijom Matoševićem (Gradski muzej Rovinj) inventarizaciju i baze podataka (19. lipnja) (M. Nađ).

- Tijekom 2019 godine matičarka I razine za arheološke zbirke J. Balen održala je nekoliko sastanaka. Zajedno s matičarima II razine organizirani su sastanci u Zadru (25. ožujka), Puli (29. svibnja), Splitu (9. prosinca) i Osijeku (12. studenoga) gdje su bili i arheolozi/muzealci iz Istre, Primorja i Kvarnera, Slavonije i Dalmacije. Također je prisusvovala sastanku u Križevcima, u organizaciji MDC-a (4. srpnja). Na poziv je boravila u Slavonskom Brodu (13. veljače) te je posjetila novi izložbeni prostor u Novskoj (14. svibnja).
- J. Balen je bila član stručnog povjerenstva obrane doktorske disertacije R. Zlatunića *Tehnologija neolitičke keramike na području južne Istre* (21. veljače)
- J. Balen je bila član stručnog povjerenstva obrane doktorske teme Dž. Brigića *Višeslojno naselje Gornja Tuzla u kronologiji neolitika sjeveroistočne Bosne* (10. srpnja) i M. Krznarić Škrivanko *Obrasci naseljavanja i prostorno oblikovanje naselja sopotske kulture na vinkovačkom području* (27. kolovoza)
- Mentorica za izradu pisanog rada za stjecanje zvanja u muzejskoj struci: za zvanje kustosa čija je tema pismenog rada iz područja dokumentacije i za zvanje dokumentarista (Solter).
- Mentor dokumentaristici pripravnici Martini Korić u sklopu Programa stručnog osposobljavanja za rad dokumentarista pripravnika u Arheološkom muzeju u Zagrebu bez zasnivanja radnog odnosa (Sirovica).
- mentorstvo u sklopu Erasmus+ dvomjesečne prakse poslijediplomske studentice Špele Bezjak (Sveučilište u Ljubljani, Filozofski fakultet, Odsjek za povijest) (Z. Babić)
- Redovite konzultacije i stručna pomoć u izradi seminarskih radova studentima kao i sudjelovanje u znanstveno istraživačkim anketama (D. Maračić, S. Mijač Božek)
- U sklopu programa Stručnog osposobljavanja za rad bez zasnivanja radnog odnosa do 21. siječnja bila je zaposlena Ivana Mlinarić koja je nakon polaganja stručnog ispita u lipnju do kraja godine radila kao vanjska suradnica na pojedinim programima konzerviranja i restauriranja arheološke metalne baštine.
- Mentorstvo za izradu stručnog rada za zvanje muzejskog tehničara Borisu Krepelniku, Ivanu Tudeku, Jasni Kalman i Igoru Siročiću; za zvanje muzejskog preparatora Meliti Mičić i Goranu Martinoviću te za zvanje muzejskog restauratora Ivani Mlinarić (D. Doračić).
- U razdoblju od 4.3.2019 do 14.3.2019. studentica Muzeologije Sveučilišta u Zagrebu Nina Ujčić obavila je stručnu praksu pod mentorstvom Z. Znidarčić.
- M. Gregl je bila komentorica studentici Restauracije i konzervacije Sveučilišta u Dubrovniku Mirni Matošić na izradi diplomskog rada pod nazivom „Arheološko i povijesno umjetnička interpretacija starije željeznodobnih predmeta s područja Sotina u Hrvatskom Podunavlju“.

6.10. Urednički poslovi, recenzije knjiga i članaka

- „Zbornik predavanja održanih tijekom Branimirove godine u Arheološkom muzeju u Zagrebu“, e-zbornik, ur. M. Bunčić, A. Dugonjić, Zagreb, 2019.
- članica Uredništva VAMZ (M. Bunčić)
- članica tehničkog uredništva VAMZ (A. Dugonjić)
- članica uredništva zbornika „Zdenko Vinski – život i znanstveni rad“ (M. Bunčić)
- recenzija članka za zbornik „Zdenko Vinski – život i znanstveni rad“ (M. Bunčić)
- urednički rad na publikaciji u pripremi (kataloške jedinice) uz izložbu *Avari i Slaveni* (M. Korić)
- S. Latinović je urednica publikacije *11. susreti Sekcije restauratora i preparatora Hrvatskog muzejskog društva*, Zagreb, 2019., izdavač Hrvatsko mujejsko društvo
- glavni urednik VAMZ-a (T. Bilić)
- članstvo u Uredništvu VAMZ-a (T. Bilić, M. Nadđ)
- članstvo u Uredništvu *Situle* (T. Bilić)
- recenzije članaka za časopis *Diadora, Vjesnik za arheologiju i historiju dalmatinsku i MemorabiLiku* (T. Bilić).
- Članovi Uredništva *Vjesnika Arheološkog muzeja u Zagrebu* (J. Balen, I. Drnić)
- Članica Uredništva *Izdanja i Obavijesti Hrvatskog arheološkog društva* (J. Balen)
- Članica Uredničkog vijeća *Hrvatskog bibliografskog leksikona* Leksikografskog zavoda Miroslavi Krleža (J. Balen)
- Članica međunarodnog uredničkog vijeća *Glasnika Zemaljskog muzeja BiH* (J. Balen)
- Članica uredništva *Proceedings from the 5th scientific conference Methodology and Archaeometry* koji je dostupan na platformi Filozofskog fakulteta u Zagrebu za digitalno objavljivanje izdanja u otvorenom pristupu na adresi: <https://openbooks.ffzg.unizg.hr/index.php/FFpress/catalog/book/33> (J. Balen)
- J. Balen recenzirala je rad za *Glasnik ZMBiH*, stalni izložbeni postav Muzeja Mali Lošinj te izložbeni katalog *Arheološka kronika – što je bilo prije osnutka Bjelovara?*.
- J. Balen radila je na uredništvu knjige *Tomašanci-Palača, naselja iz mlađeg kamenog, bakrenog i brončanog doba*. Svi radovi su lektorirani i prevedeni te se krajem godine započelo s prijelomom (radi S. Škrinjarić). Knjiga će izaći iz tiska početkom 2020. godine
- Članica Tehničkog uredništva *Vjesnika Arheološkog muzeja u Zagrebu* (A. Đukić)
- I. Drnić recenzent je stalnog postava Zbirke Sajko u Novskoj (Sisačko-moslavačka županija)
- član uredništva *Vjesnika Arheološkog muzeja u Zagrebu* (Sirovica)

- član Uredničkog odbora za znanstvene publikacije Arheološkog muzeja u Zagrebu (Sirovica)
- Okrugli stol *Ksenija Vinski-Gasparini – dama hrvatske arheologije* u povodu obilježavanja 100. obljetnice rođenja Ksenije Vinski-Gasparini, Arheološki muzej u Zagrebu, 28. listopada 2019.

Organizacija okruglog stola: Jacqueline Balen, Urednica knjige sažetaka: Ana Solter

- urednik Priručnika Od strukovnih zanimanja do kreativne industrije, Artefakt + dizajn = prototip” (Z. Babić)
- Član uredništva časopisa Vjesnik Arheološkog muzeja u Zagrebu (Ivan Radman-Livaja)
- Recenzija za časopis Prilozi Instituta za arheologiju u Zagrebu (Ivan Radman-Livaja)
- Recenzije za časopis Diadora (Ivan Radman-Livaja)
- Recenzije za časopis Carnuntum Jahrbuch (Ivan Radman-Livaja)

6.11. Djelovanje u strukovnim društvima

- Članica Hrvatskog arheološkog društva (M. Bunčić)
- Članice CEXA-e (Centar za eksperimentalnu arheologiju) (A. Dugonjić, M. Bunčić)
- Svi djelatnici Konzervatorsko-restauratorskog odjela su članovi HMD-a u kojem je S. Latinović članica Nadzornog odbora, a D. Doračić član Povjerenstva za dodjelu nagrada HMD-a.
- D. Doračić je također član Historical Metallurgy Society iz Londona.
- J. Balen, I. Drnić, A. Đukić, S. Mihelić, M. Rakvin članovi su Hrvatskog arheološkog društva (J. Balen aktualna je predsjednica Društva)
- S. Mihelić i J. Balen članovi su Hrvatskog muzejskog društva
- J. Balen, I. Drnić, S. Mihelić, M. Rakvin članovi su Europske asocijacije arheologa (*European Association of Archaeologists*). S. Mihelić član je Radne skupine za integraciju upravljanja arheološkom baštinom i turizma.
- Član Hrvatskog arheološkog društva. (Solter)
- Član Europske asocijacije arheologa (Solter)
- Član Hrvatskog muzejskog društva (Solter)
- Član Sekcije dokumentarista pri Hrvatskom muzejskom društvu (Solter, Galić)
- Dopredsjednik Centra za eksperimentalnu arheologiju (Sirovica)
- Član udruge IEC Processus Montanus (Sirovica)
- član Hrvatskog muzejskog društva (Z. Babić)

6.12. Informatički poslovi muzeja

- rad na prebacivanju baze podataka numizmatičkih premeta u novu računalnu bazu podataka Modulor++ (T. Bilić, M. Nađ, A. Bertol Stipetić)
- rad na prebacivanju baze podataka numizmatičkih premeta u novu računalnu bazu podataka Nova (T. Bilić, M. Nađ)
- snimljeno je 15 kamenih spomenika (natpisa) s lokaliteta Varaždinske Toplice i izrađeni su fotogrametrijski 3D modeli (M. Vuković)
- Na *web* stranice Muzeja postavljena je interaktivna računalna vizualizacija 3D modela preko platforme Sketcfab čiji preglednik 3D modela se bazira na WebGL tehnologiji kojom se modeli mogu prikazivati na bilo kojoj vrti mobilnog i stolnog web preglednika ili kroz VR (virtualna stvarnost) naočale (Solter).
- Digitalizacija Arhiva Arheološkog muzeja u Zagrebu (AAMZ). AAMZ nastao je dugogodišnjim djelovanjem Arheološkog muzeja u Zagrebu te prati povijest muzeja od prije osnutka Narodnog muzeja 1846. godine do danas. Arhiv se sastoji od vrijedne građu vrlo važne za povijest nastanka zagrebačkih muzeja, Družtva za povestnicu jugoslavensku, Hrvatskog arheološkog društva, Zavoda za arheologiju na zagrebačkom sveučilištu kao i djelovanje mnogih istaknutih osoba bitnih za povijest zaštite spomenika i kulturne baštine, nastanak arheologije kao znanstvene discipline kao i nastanak svih većih zagrebačkih muzeja. Digitaliziran je kompletan Arhiv lokaliteta koji obuhvaća podatke o svim arheološkim lokalitetima, posebno sjeverne Hrvatske, a nastao je u razdoblju između 1850. – 1980. godine. Arhiv lokaliteta najvrjedniji je izvor podataka za arheološke lokalitete na području Republike Hrvatske. Digitalizirano je sveukupno 25 650 stranica (1586 PDF-ova (dokumenata) – 28213 MB podataka). Svi dokumenti skenirani su u TIFF formatu dubinskog 400dpi te se čuvaju lokalno (ukupno 5 TB podataka). Arhiv je dostupan putem repozitorija (ArhivX_RDL je platforma za izgradnju digitalnog repozitorija za pohranu, pretraživanje i pregled građe preko Interneta). Do sada je za radne svrhe digitalizirano preko 7.57 GB (712 pojedinačnih jedinica) dokumenata vezanih za povijest muzeja. U planu je sistematizacija skenirane građe i nastavak procesa digitalizacije (Solter).
- Stvaranje baze podataka stručnog arhiva Arheološkog muzeja u Zagrebu. Do sada je u bazu ubačeno 1586 dosjea / 28.2 GB podataka u pdf formatu odnosno 5 TB u tiff formatu (od slova A do Ž + numizmatički arhiv) ArhivX_RDL je platforma za izgradnju digitalnog repozitorija za pohranu, pretraživanje i pregled građe preko interneta. Cilj uvođenja sustava je izgradnja institucionalnog repozitorija u koji će registrirani korisnici pohranjivati digitalne dokumente

koji će nakon toga biti na raspolaganju za pretraživanje unutar lokalne mreže institucije. Sustav ne postavlja ograničenja prema vrsti ili formatu dokumenata koji se pohranjuju u repozitorij, a usklađen je s međunarodnim standardom OAI koji olakšava diseminaciju sadržaja repozitorija) (Solter).

- U skladu s razumijevanjem značenja i vrijednosti arheološke terenske dokumentacije, Odjel za dokumentaciju Arheološkog muzeja u Zagrebu uspostavio je dugoročni, strateški program njezine digitalizacije i pohrane. Izvedba je organizirana u četiri faze koje obuhvaćaju izradu digitalnih preslika, obradu digitalnih podataka, uspostavu sheme i modela baze za pohranu podataka i na kraju, unos podataka. Cilj takvog pristupa s jedne strane predstavlja oblikovanje prikladne platforme za dugoročnu pohranu i očuvanje temeljne arheološke građe, a s druge stvaranje lako dostupnog digitalnog sadržaja što predstavlja iznimno značajan doprinos stručnom i znanstvenom arheološkom djelovanju. U sklopu programa „Digitalizacija arheološke terenske dokumentacije Arheološkog muzeja u Zagrebu“ od 2015. godine načinjeno je 16.916 digitalnih dokumenata, odnosno 282 GB podataka vezanih uz arheološku terensku dokumentaciju koja se čuva u Arheološkom muzeju u Zagrebu. O toga je tijekom 2019. godine digitalizirano je 3.727 dokumenata (127,263 GB podataka) nastalih tijekom terenskih arheoloških istraživanja koja je provodio Arheološki muzej u Zagrebu (Sirovica, Korić).

- Već više od desetljeća terenska dokumentacija arheoloških istraživanja ima primarno digitalni oblik, a digitalni se podaci stvaraju i tijekom istraživanja i u sklopu poslijeterenske obrade. Nedostatak sustavne pohrane podataka i skrbi o neposrednim rezultatima istraživanja zajednički je problem svih znanosti. Radi osiguranja prikladne, sigurne i dugoročne pohrane arheološke dokumentacije s terenskih istraživanja koja provode djelatnici Muzeja, nabavljena je zasebna jedinica NAS ASUSTOR kapaciteta tri diska x 8 TB (dva diska služe za pohranu, a jedan za backup), koja je smještena u server sobi na četvrtom katu. U okviru sustava pohrane, stručnim voditeljima arheoloških istraživanja osiguran je lozinkom zaštićen prostor na koji je pristup omogućen putem mrežne lokacije imenovane šifrom Arhiva terenske dokumentacije Arheološkog muzeja u Zagrebu te imenom i prezimenom voditelja istraživanja (ATD_ime_prezime). Novi sustav služi isključivo za pohranu digitalne terenske dokumentacije s arheoloških istraživanja. Administriranje pohrane provodi Odjel za dokumentaciju AMZ (Solter, Sirovica).

- Koordinacija unosa podataka u muzejsku bazu S++ (Solter)
- kreiranje i održavanje starih i kreiranje novih *web* stranica Muzeja, 29. listopada 2019. objavljene nove *web* stranice Muzeja (D. Maračić).

6.13. Ostalo

- Stručna obrada građe iz Gradskog muzeja Sisak (istraživanje *Kaukal d.o.o.*) s lokaliteta Sisak-kolodvor i pisanje teksta za info pano za potrebe prezentacije lokaliteta. (M. Bunčić)
- Član radne skupine za pripremu i izradu nominacijskog dokumenta „Granice Rimskog Carstva – Dunavski limes u Hrvatskoj / Frontiers of the Roman Empire – The Danube Limes in Croatia“ za upis na Listu svjetske baštine UNESCO-a (Solter).
- AMZ partner je DARIAH-HR (Digitalna istraživačka infrastruktura za umjetnost i humanističke znanosti) zajednice (koordinator Solter).
- D. Doračić je mentor za izradu pismenog rada za zvanja restaurator, preparator i muzejski tehničar. Također je ispitičač dijela stručnog ispita za sljedeće predmete:

Suvremene metode konzervatorsko-restauratorske zaštite muzejske građe za muzejsko zvanje restaurator metala, keramike i stakla te restaurator kamenika.

Suvremene metode zaštite muzejske građe i dokumentacije za zvanja preparator metala, preparator kamenika te muzejskog tehničara.

- D. Doračić je član Stručnog povjerenstva Hrvatskog muzejskog vijeća za ocjenjivanje stručnih i znanstvenih radova u muzejskoj struci onih osoba koje ostvaruju ostale uvjete za obavljanje poslova višega muzejskoga pedagoga, muzejskoga pedagoga savjetnika, višega dokumentarista, dokumentarista savjetnika, višega informatičara, informatičara savjetnika, višega restauratora, restauratora savjetnika, višega preparatora, višega muzejskoga tehničara i višega fotografa.
- Poslove organizacije rada konzervatorsko-restauratorskog odjela, nabave potrošnog materijala, jednostavnijih popravaka i održavanja opreme, te ostale slične i administrativne poslove proveo je voditelj odjela u dogovoru s ravnateljem.

Antički odjel:

- Organizacija i koordinacija Međunarodne konferencije o arheologiji i turizmu SENSE AND SUSTAINABILITY od 6. – 10. svibnja 2019. godine (O. Domiter, I. Radman-Livaja, H. Ivezić)
- Organizacija i koordinacija godišnjeg programa Four Seasons of Czech Culture (J. Kopačkova / pomoć u koordinaciji: H. Ivezić, I. Radman-Livaja)

6.13.1. Terenska arheološka istraživanja

- Terenski pregled na području Grada Gline u sklopu projekta *Arheološki terenski pregled u naseljima Dragotina, Dabrina, Mali Gradac, Momčilovića kosa i Veliki Gradac* (voditeljica istraživanja: Anita Dugonjić, zamjenica voditeljice istraživanja: Filomena Sirovica) od 1. do 9. srpnja 2019. g.
- Sustavni terenski pregled općine Baška na otoku Krku od 5. do 25. svibnja 2019. (voditeljica istraživanja: F. Sirovica, zamjenica: A. Dugonjić).
- J. Balen je predsjednica Stručnog povjerenstva za ocjenivanje stručnih i znanstvenih radova u muzejskoj struci onih osoba koje ostvaruju ostale uvjete za obavljanje poslova višeg kustosa i muzejskog savjetnika
- Viškovci: 1. – 20. travnja 2019. – J. Balen voditeljica istraživanja; istraživanje naselja kasnog bakrenog i ranog brončanog doba. Tijekom ovogodišnje istraživačke kampanje napravljena su i geofizička istraživanja niskofrekvencijskom elektromagnetskom metodom, od strane P. Basar.
- Lasinja: 3. – 22. lipnja 2019.– J. Balen voditeljica istraživanja, A. Đukić zamjenica voditeljice istraživanja; nastavak sustavnog istraživanja eponimnog nalazišta bakrenodobne lasinjske kulture.
- Mikleuška: J. Balen voditeljica istraživanja. Nakon provedenog snimanja ALS metodom na području Mikeluške u prosincu 2018. godine tijekom 2019. godine napravljen je detaljan 3D model terena koji se nalazi ispod šume (DTM). Analizom dobivenih rezultata u QGIS softveru (analizu je radio M. Vuković) dobiven je detaljniji uvid u lokalitet Marić gradina koji je i bio primarni cilj ovih snimanja. Na snimkama se vide pojedine strukture vezane uz samo pretpovjesno naselje, kao što su ostaci južnog dijela bedema i terase u podnožju gradine. Osim ovih na prvi pogled jasnih struktura tu su i mogući pretpovjesni putevi, te potencijalni ostaci nekropole zapadno od samog naselja. Navedeni tragovi vidljivi na podacima predstavljaju tek prvi korak u interpretaciji podataka. Kako bi donijeli finalnu interpretaciju ovog pretpovjesnog krajolika tijekom listopada 2019. godine započeli smo s pregledom terena i provjerom pojedine struktura/tragova vidljivih na podacima.
- J. Balen je kao član stručne ekipe sudjelovala na istraživanjima lokaliteta Vođinci-Prisunjača, pod vodstvom dr. sc. Ine Miloglavljevića Odsjeka za arheologiju Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, od 30. rujna do 5. listopada 2019. Radi se o lokalitetu vučedolske kulture.
- Nadzor prilikom gradnje spojne ceste Zabok (D24) – Krapina (D1), dionica od km 6+040 do km 10+870 (J. Balen) i prilikom izgradnje trase izmještanja DC 225, dionica Zaprešić-Prigorje Brdovečko, II poddionica, od km 1+935,64 do km 6+420,82, I faza od km 1+935,64 do km 2+410,01, grad Zaprešić (J. Balen, A. Đukić).

- Lovas: F. Franković voditelj istraživanja, S. Mihelić zamjenik voditelja, A. Đukić sudjelovala na istraživanjima. Tijekom mjeseca svibnja izvršena su geofizička istraživanja (izvođač: Geoarcheo d.o.o) na položaju Kovači, zapadno od sela Lovas smještenog u istoimenoj općini. Tijekom srpnja nastavili smo s probnim sondažnim istraživanjima (započeta 2017. godine) na istom položaju. Otvorene su četiri probne sonde s ciljem ispitivanja očuvanosti arheoloških slojeva na različitim dijelovima položaja. Istraživanjima je utvrđeno da su neporemećeni stratigrafski odnosi očuvani samo na najvišem dijelu položaja. Otkriveno je 40ak cm intaktnog kulturnog sloja, koji datira u razdoblje srednjeg brončanog doba, te značajan broj jama ukupnih u zdravicu koje datiraju u srednje brončano i bakreno doba. Kao partner na projektu od 2018. godine sudjeluje Institut za klasičnu arheologiju Karlovog sveučilišta u Pragu.

- Hrvatska Dubica: F. Franković voditelj istraživanja, S. Mihelić i A. Đukić zamjenici voditelja. Probna sondažna istraživanja na položaju Gradina kraj Hrvatske Dubice provedena su tijekom listopada 2019. godine. Istraživanja su nastavak sustavnog terenskog pregleda na samom lokalitetu te na širem području grada Hrvatske Kostajnice te općina Majur i Hrvatska Dubica. Otvorene su dvije probne sonde na dijelu položaja Gradina na kojima je 2017. i 2018. godine zabilježena najveća površinska gustoća nalaza. Istraživanjima je utvrđena aktivnost na položaju u razdoblju kasnog srednjeg vijeka, ali ne značajnije naseljavanje.

- Terenski pregled općine Baška: 6.-25.2019. godine; voditeljica istraživanja F. Sirovica, zamjenik voditelja S. Mihelić, sudjelovanje A. Dugonjić, M. Korić.

- Gradina Končalović: kolovoza – studeni – voditelj S. Mihelić, zamjenik I. Radman-Livaja; nastavak sustavnih istraživanja Gradine iz razdoblja željeznog doba

- Sisak – Pogorelac (Sisačko-moslavačka županija) – istraživanje željeznodobnog naselja i kasnoantičkog groblja. Tijekom kolovoza i rujna nastavljena su sustavna istraživanja u Sondi 5 (I. Drnić voditelj istraživanja).

- Donje Pokupje (Karlovačka županija) – nastavak rekognosciranja i probno sondiranje željeznodobnog i kasnosrednjevjekovnog/ranonovovjekovnog nalazišta provedeno je tijekom listopada (voditelj I. Drnić)

- Novska (Sisačko-moslavačka županija)– nastavak terenskog pregleda u okviru projekta *Izrada arheološke karte grada Novska* (voditelj I. Drnić)

- Sustavni terenski pregled općine Baška na otoku Krku (voditelj istraživanja: Sirovica, zamjenik voditelja: S. Mihelić; sudionici: A. Dugonjić, Korić)

- Intenzivni terenski pregled nalazišta Kurilovec-Belinščica u suradnji s Institutom za arheologiju (voditelj istraživanja: Sirovica)

- Topografski pregled administrativnog područja grada Gline (voditelj istraživanja: A. Dugonjić, zamjenik voditelja: Sirovica, suradnik: Korić)
- Provedena su arheološka istraživanja u Ščitarjevu (na parceli otkupljenoj za parkiralište Interpretacijskog centra), a u svrhu određivanja uvjeta izgradnje parkirališta, prosinac 2019. (voditelj: D. Kušan Špalj, zamjenik. N. Perok)
- Provedena su spacijalna arheološka istraživanja šireg areala oko nekropole na Velikoj Glavičici (Žumberak), rujan – listopad 2019. (voditelj: I. Radman-Livaja, zamjenik: O. Domiter, voditelj dokumentacije: N. Gostinski)

7. ZNANSTVENI RAD

7.1. Tema i nositelj projekta

- Nastavljena je obrada fundusa papirusa iz zbirke, odnosno prevođenje tekstova s dvaju papirusa s hijeratskim zapisima. Jednog iz Novog kraljevstva i jednog iz Ptolomejskog razdoblja.
- Nastavljena su istraživanja lanenih povoja iz egipatske zbirke u suradnji sa dr. Margaritom Glebom s Ludwig-Maximilians-Universität München, Institut für Vor- und frühgeschichtliche Archäologie und Provinzialrömische Archäologie, Affiliated scholar University of Cambridge, McDonald Institute for Archaeological Research, Department. Prilikom boravka dr. Glebe u Zagrebu uzeti su uzorci Zagrebačke lanene knjige za novo C14 datiranje. Drugi povozi mumija također su podvrgnuti analizama i datiranju.
- Nastavljena su istraživanja na mumijama i mumificiranim ostacima iz Egipatske zbirke. Dr. Patrick Eppenberger s švicarskog Instituta za evolucijsku medicinu i dr. Mislav Čavka iz Kliničkog bolničkog centra Zagreb, uzeli su dentalne uzorke iz triju mumificiranih ljudskih glava za potrebe istraživanja DNK i izotopa.
- Suradnja s dr. Dorelom Dujmišić s Grafičkog Fakulteta sveučilišta u Zagrebu u istraživanju pigmenata Predmeta od fajanse i fragmenata kartonaže iz ostave Zagrebačke mumije.
- projekt *Korpus barbarsko-keltskog novca u Hrvatskoj* (T. Bilić, u suradnji s dr. Peterom Kosom, Narodni muzej Slovenije)
- projekt Coin Hoards of the Roman Empire, Oxford University ([http://chre.ashmus.ox.ac.uk/
content/collaborations](http://chre.ashmus.ox.ac.uk/content/collaborations)) (T. Bilić, M. Nađ)
- rad na kreiranju korpusa novca sa lokaliteta SZ Hrvatske iz fundusa AMZ-a (determinacija, obrada, stručno-znanstvena evaluacija, analiza) za potrebe izrade doktorske disertacije „Optjecaj

novca na području Gornje Panonije južno od rijeka Mure i Drave od 193. godine do kraja Zapadnog Rimskog Carstva“ (M. Nad).

- Arheološki muzej u Zagrebu sudjeluje u projektu „Monumentalni krajolici starijeg željeznog doba Podunavlja“/“Monumentalized Early Iron Age Landscapes in the Danube river basin”, akronima „Iron-Age-Danube“, šifra projekta DTP1-1-248-2.2, koji se provodi u sklopu programa Europske unije, Interreg Program transnacionalne suradnje Dunav 2014.-2020. i djelomično je financiran iz Europskog fonda za regionalni razvoj. Vrijeme provedbe projekta je od 01. siječnja 2017. do 30. rujna 2019. godine (projekt je naknadno produžen s 30. lipnja na 30. rujna). Uz J. Balen, koja vodi projektni tim Arheološkog muzeja u Zagrebu, na projektu sudjeluje i I. Drnić, dok je S. Mihelić član upravnog odbora projekta. Za potrebe projekta zaposleni su M. Rakvin, F. Franković (do 1. svibnja 2017.), te A. Bertol Stipetić (od 2. svibnja 2017.) U projektu sudjeluje i šefica računovodstva G. Balenović. Pridruženi partner na projektu je H. Potrebica (Centar za prapovijesna istraživanja). U fokusu projekta Iron-Age-Danube nalaze se kulturni krajolici starijeg željeznog doba koje obilježavaju visinska utvrđena naselja te groblja pod tumulima nastala između 9. i 4. stoljeća prije Krista, kada su zajednice koje su živjele na prostoru podunavske regije bile dijelom kulturne pojave koju nazivamo istočni halštatski krug. Impozantni, iako fragilni te djelomično skriveni u prostoru pretpovijesni krajolici obuhvaćeni ovim projektom ostaju nedovoljno integrirani u regionalnu kulturnoturističku ponudu. Glavna projektna inovacija leži u metodološkom pomaku koji će se temeljiti na partnerskom istraživanju pretpovijesnih krajolika, za razliku od dosadašnjeg individualnog pristupa. U sklopu projekta planiran je razvoj novih strategija i metodoloških alata za zaštitu, prezentaciju i promociju pretpovijesnih krajolika. Zadani projektni ciljevi bit će testirani te implementirani u devet mikroregija (Großklein (AT), Strettweg (AT), Jalžabet (CRO), Kaptol (CRO), Poštela (SI), DolenjskeToplice (SI), Százhalombatta (HU), Süttő (HU) i Sopron (HU)) iz pet partnerskih zemalja. U tu svrhu organizirani su međunarodni kampovi koji su usko povezali istraživačke dijelove programa sa širokim spektrom javnih događanja te novih programa posebno kreiranih za djecu školskog uzrasta. Sve prikupljene spoznaje bit će objavljene u studijama o krajoliku te će služiti kao temelj pri razvoju aplikacije koja će omogućavati nov način digitalne vizualizacije krajolika. Kroz četiri planirana programa revitalizacije postojećih infrastruktura zajedno s investicijama manjeg opsega, zainteresirana javnost bit će u mogućnosti doživjeti kulturne krajolike na potpuno nove i inovativne načine čime će se nastojati osigurati održivost rezultata projekta. Tijekom provedbe projektnih aktivnosti pozornost Arheološkoga muzeja u Zagrebu i Centra za prapovijesnu arheologiju je usmjerena na prostor Požeške kotline, gdje, zbog njezinih specifičnih geografskih značajki,

ostaju sačuvane i vidljive značajke raznih kulturnih krajolika od pretpovijesti do danas. Projektne aktivnosti provode se na nalazištu Kaptol kod Požege u kojemu je i osmišljena kulturna ruta *Putevima ratnika: starije željezno doba u Zlatnoj dolini*. Na njoj je postavljeno 11 edukativno-informativnih ploča (oblikovao ih je S. Škrinjarić).

- Arheološki muzej u Zagrebu partner je na projektu „Prehistory Adventure – iskustvena šetnja kroz pretpovjesnu baštinu“/ „Prehistory Adventure – izkustveni sprehod skozi dedišćino prazgodovine“. Riječ je o projektu u sklopu programa međugranične suradnje Interreg V-A Slovenija Hrvatska. Projekt je sufinanciran od strane Europskog fonda za regionalni razvoj u iznosu od 85 % te se provodi u trajanju od 24 mjeseca, počevši s 01. rujnom 2018.

Vodeći partner na projektu je Općina Donja Voća na čijem prostoru se nalazi važno paleolitičko nalazište – špilja Vindija. Sa slovenske strane u projektu sudjeluju Občina Zreče, Občina Radenci te Filozofski fakultet Univerziteta u Ljubljani. S hrvatske strane, uz vodećeg partnera i Arheološki muzej u Zagrebu u projektu sudjeluje Muzej Turopolja iz Velike Gorice.

Projektni tim Arheološkog muzeja u Zagrebu čine S. Mihelić, kao voditelj tima i jedan stručni suradnik, zaposlen na projektu na pola radnog vremena. Kao stručni suradnik, na pola radnog vremena S. Nagradić Habus je bila zaposlena od 4. rujna 2018. do 18. kolovoza 2019., J. Kopačkova od 19. kolovoza 2019. do 31. listopada 2019, te M. Rakvin od 1. studenoga 2019. U projektu sudjeluje šefica računovodstva G. Balenović te D. Maračić. Cilj projekta je na poučan i istraživački način povezati tijek pretpovijesti od starijeg kamenog doba do željeznog doba, vrednovati i istaknuti važnost pojedinih znanstvenih otkrića te empirijski demonstrirati kako su čovjekovi preci živjeli kroz spomenuta razdoblja, s naglaskom na njihove svakodnevne navike. Sama pretpovjesna baština programskog područja do sada nije prezentirana kao dovoljno atraktivna sadržaj niti se s njom upravljalo na održiv način. Projekt „Prehistory Adventure“ donijeti će promjenu u vidu primjene novih, zanimljivih sadržaja bez štetnih utjecaja na zaštićenu baštinsku jezgru. Uz pomoć moderne IKT tehnologije na području proširene stvarnosti „Augmented Reality“ projekt će povezati i ujedno aktivirati pretpovjesni potencijal u pet različitih regija programskog područja te cilnjim skupinama pružiti nezaboravno iskustvo susreta s udaljenim povijesnim razdobljima. Kompleksnost programskog područja te važnost i raznolikost arheoloških nalazišta predviđen su za prijeko potrebnu međugraničnu suradnju hrvatskih i slovenskih stručnjaka čija je zadaća definirati nove metodološke pristupe da bi u konačnici stvorili sveobuhvatnu interpretaciju pretpovijesti kroz različite inovativne i interaktivne elemente. U okviru projekta svaki projektni partner u suradnji s ostalima ostvaruje specifični vlastiti cilj stremeći prema onom zajedničkom, ostvarivanju punog potencijala programskog područja u prezentaciji pretpovjesne baštine.

Aktivnosti Arheološkog muzeja u Zagrebu su usmjerene na organiziranje radionica za djecu i odrasle na područjima projektnih partnera i u Zagrebu, organiziranje arheoloških susreta za učenike osnovnih i srednjih škola na području projektnih partnera, organizacija arheološkog kampa u Donjoj Voći, izložba te tisak pratećeg priručnika, itd.

- J. Balen sudjeluje u projektu PastLives kojeg vodi Mario Novak iz Instituta za antropologiju u Zagrebu. Radi se o projektu Hrvatske zaklade za znanost *Rekonstrukcija prapovijesnog (od neolitika do brončanog doba) načina života na području Hrvatske – multidisciplinarni pristup* (1450)

- Suradnik na projektu Hrvatske zaklade za znanost (UIP-2017-05-2152) „ProHeritage : Kulturni krajolik: model valorizacije, zaštite, upravljanja i korištenja kulturne baštine“ (Sirovica).

- Management Committee Member to COST Action [CA18128 HR]: SEADDA-Saving European Archaeology from the Digital Dark Age (Sirovica).

- Associate Member to Horizon 2020 project ARIADNEplus funded by the European Commission under Grant Agreement n. 823914 [H2020-INFRAIA-2018-1-823914] (Sirovica).

Matični broj znanstvenika: 261645 (Ivan Radman-Livaja, viši znanstveni suradnik)

- Istraživač-suradnik na hrvatsko-slovenskom znanstvenom projektu „Rimsko osvajanje područja između jugoistočnih Alpi i hrvatskog Podunavlja“, kojeg vode Institut za arheologiju u Zagrebu i Narodni muzej Slovenije (Ivan Radman-Livaja)

- Horizon 2020 Project ARIADNEplus (@funded by the European Commission under Grant Agreement n. 823914 [H2020-INFRAIA-2018-1-823914]), suvoditelj radne skupine 15.3.2 – Image annotation (Ivan Radman-Livaja, Filomena Sirovica)

7.2. Publicirani radovi

M. Bunčić, Muzejski rad dr. Zdenka Vinskog – terenska istraživanja, izložbe i rad na zbirkama, u: M. Jarak, Ž. Demo, M. Bunčić (eds.) *Zdenko Vinski – život i znanstveni rad*, 2020. (u tisku)

I. Uranić, The Book of Amduat on Papyrus Zagreb E-605, Vjesnik Arheološkog muzeja u Zagrebu. 3. serija, VOL. LI.

T. Bilić: *Kuna – 25 godina novčane jedinice Republike Hrvatske / The Kuna – Twenty Five Years of the Monetary Unit of the Republic Of Croatia*. Zagreb, Arheološki muzej u Zagrebu

– Hrvatska narodna banka / The Archaeological Museum in Zagreb – Croatian National Bank, 2019.

T. Bilić: A Paradigm Shift in the Making: the Case of North African and Italic Bronzes in the Northeastern Adriatic, *The Numismatic Chronicle* 179/2019.

Ina Miloglav, Jacqueline Balen, Organic Residue and Vessel Function Analysis from Five Neolithic and Eneolithic Sites in Eastern Croatia, in: Tracing Pottery – Making Recipes in the Prehistoric Balkans 6th-4th Millennia BC (ed. S. Amicone, P. S. Quinn, M. Marić, N. Mirković-Marić, M. Radivojević), Archaeopress Archaeology, 2019: 78-95.

Emily Zavodny, Brendan J. Culleton, Sarah B. McClure, Douglas J. Kennett & Jacqueline Balen, Recalibrating grave-good chronologies: new AMS radiocarbon dates from Late Bronze Age burials in Lika, Croatia, *Antiquity* 93 367 (2019): 113–127.

Hrvoje Potrebica, Marta Rakvin, Tumul IV na groblju Kaptol-Čemernica – revizijsko istraživanje, *Vjesnik Arheološkog muzeja u Zagrebu* 52, 2019, 31–81.

Sirovica, F., *Izguba vrednosti arheološkega zapisa: možnosti in načini ocene*, Ljubljana, Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije, Znanstvena založba Filozofske fakultete, 2018.

Sirovica, F., *Gubitak vrijednosti arheološkog zapisa: mogućnosti i načini procjene*, Ljubljana, Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije, Znanstvena založba Filozofske fakultete, 2018.

Kudelić, A., Sirovica, F., Sustavni terenski pregled nalazišta Kurilovec-Belinščica u Turopolju, *Annales Instituti Archaeologici* XV, 2019, 225–230.

D. Kušan Špalj, Roman settlement Aquae Iasae- recent discoveries in the sanctuary area, u: *Acta musei*, Tiberiopolitani vol.3, Strumica, 35-48 (u tisku)

D. Kušan Špalj, Aquae Iasae (Varaždinske Toplice) – ranokršćanski horizont, članak predan za Zbornik radova- 1. Skupa hrvatske ranokršćanske arheologije HRRANA, Filozofski fakultet u Zagrebu, Zagreb.

Roman legions in Siscia during the Julio-Claudian period, in I. Drnić (ed.), *Segestica and Siscia — From the periphery of the Empire to a provincial center*, *Musei Archaeologici Zagabiensis Catalogi et Monographiae*, Vol. XVI, Zagreb, 2019 (Ivan Radman-Livaja)

Amphorae from the position of Sisak -Railway station with special referenceto a Dressel 8 type amphora with an inscription, in I. Drnić (ed.), *Segestica and Siscia — From the periphery of the Empire to a provincial center, Musei Archaeologici Zagrabiensis Catalogi et Monographiae*, Vol. XVI, Zagreb, 2019 (Ozren Novaković, Ante Paro, Ivan Radman-Livaja)

The wherabouts of Tiberius' ditch in Siscia, in M. Miličević, D. Demicheli (eds.), *The Century of the Brave, Roman Conquest and Indigenous Resistance in Illyricum during the Time of Augustus and his Heirs* (Proceedings of the Internationa Conference, Zagreb, 22-26. 09. 2014), Zagreb, 2018 (Ivan Radman-Livaja, Vlatka Vukelić)

The social impact of Roman soldiers in Siscia, Andautonia and Aquae Balissae, in B. Migotti, M. Šašel Kos, I. Radman-Livaja, *Roman Funerary Monuments of South-Western Pannonia in their Material, Social and Religious Context*, Archaeopress, Roman Archaeology, vol. 45, Oxford, 2018

Roman Siscia and its textile industry: hazards and limits of epigraphic evidence, in T. Grüll (ed.), *Mobility and Transfer: Studies on Ancient Economy, Ancient Near Eastern and Mediterranean Studies*, vol. 3, Pécs / Budapest, 2018 (Ivan Radman-Livaja)

Protohistoric dye production on the Eastern Adriatic?, in M. S. Busana, M. Gleba, F. Meo and A. R. Tricomi (eds.), *Textiles and Dyes in the Mediterranean Economy and Society, Proceedings of the VIth International Symposium on Textiles and Dyes in the Ancient Mediterranean World* (Padova – Este – Altino, Italy 17 – 20 October 2016), Zaragoza, 2018 (Asja Tonc, Ivan Radman-Livaja)

7.3. Znanstveno usavršavanje

- Obrazac dr.sc.1 (sinopsis doktorske disertacije) prihvaćen je na sjednici Vijeća poslijediplomskih studija FFZG. (M. Bunčić)
- Završen 4. semestar poslijediplomskog doktorskog studija arheologije na Filozofskom fakultetu u Zagrebu. (A. Dugonjić)
- rad na doktorskoj disertaciji „Optjecaj novca na području Gornje Panonije južno od rijeke Mure i Drave od 193. godine do kraja Zapadnog Rimskog Carstva“ (M. Nađ)
- rad na doktorskoj disertaciji „Ostave mazinskog tipa“ (A. Bertol Stipetić).
- I. Drnić obranio je doktorsku radnju 12. veljače 2019. na Odsjeku za arheologiju, Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. Naslov rada: *Donje Pokuplje u komunikacijskoj mreži*

željeznoga doba na razmeđu južne Panonije, istočnih Alpa i zapadnoga Balkana. Mentor: dr. sc. Marko Dizdar, znanstveni savjetnik (Institut za arheologiju). Povjerenstvo: prof. dr. sc. Tihomila Težak-Gregl, prof. dr. sc. Hrvoje Potrebica, dr. sc. Marko Dizdar, znanstveni savjetnik (Institut za arheologiju)

- Izrada doktorske disertacije: Josip Brunšmid i razvoj arheologije kao znanstvene discipline u kontinentalnoj Hrvatskoj (Solter)

- Na Senatu Sveučilišta u Zagrebu prihvaćena je tema disertacije „Siscija kroz prizmu kamenih spomenika“, 10. rujna 2019. godine. (H. Ivezić).

8. STRUČNI I ZNANSTVENI SKUPOVI I SEMINARI U ORGANIZACIJI I SUORGANIZACIJI MUZEJA

8.1. Znanstveni skupovi

Konferencija *Sense and sustainability*

Međunarodna stručna konferencija o arheologiji i turizmu

Arheološki muzej u Zagrebu, 6. – 10. svibnja 2019.

Organizatori: Arheološki muzej u Zagrebu, Europsko udruženje arheologa, Projekt Iron-Age-Danube

Organizacijski odbor: Margaret Gowen, Fergus Maclaren, Sanjin Mihelić, John Peterson, Annemarie Willems

Znanstveni odbor: Mohamed Abioui, Ian Doyle, Cynthia Dunning, Ellinor Dunning, Sofia Fonseca, Daniela Hauf, Valerie Higgins, Sanjin Mihelić, Nurcan Yalman

Savjetodavni odbor: Dražen Arbutina, Darko Babić, Jacqueline Balen, Iva Hraste Sočo, Darko Komšo, Marko Mele, Saša Missoni, Hrvoje Potrebica, Luis Raposo

AMZ organizacijski odbor: Sanjin Mihelić, Jacqueline Balen, Anja Bertol Stipetić, Ozren Domiter, Hana Ivezić, Jana Kopačkova, Marta Rakvin

Arheološki muzej u Zagrebu u suradnji s Europskim udruženjem arheologa (The European Association of Archaeologists), a kao dio projektnih aktivnosti projekta Monumentalni krajolici starijeg željeznog doba na prostoru Podunavlja (akronim: Iron-Age-Danube, kôd projekta: DTP1-1-248-2.2, sufinanciran od EFRR-a) koji je dio Interreg transnacionalnog programa Dunav 2014 – 2020, organizirao je međunarodni stručni skup o arheologiji i turizmu Sense and Sustainability. Skup je održan od 06. do 10. svibnja 2019. u prostorima Arheološkog muzeja u Zagrebu, Galerije AMZ-a te Matice hrvatske, a ugostio je 225 sudionika iz raznih

zemalja Europe i svijeta koji su unutar četiriju velikih tema (Baština u turizmu – Upravljanje odredišta, Turizam i upravljanje arheološkom baštinom u zaštićenim zonama – Lokaliteti svjetske baštine i nacionalni parkovi, Održivi razvoj, arheologija i turizam, Kulturne rute) podijeljenih u 29 sekcija izložili preko 170 referata, promišljajući i referirajući se, u prvom redu, na suodnos arheološke baštine i turizma, s posebnim naglaskom na održivost i simbolički učinak turizma i arheologije. Prvog dana Skupa, u sklopu svečanosti otvorenja, održana su i tri ključna, uvodna predavanja renomiranih stručnjaka s polja upravljanja baštinom. Petar DeBrine, glavni UNESCO-ov koordinator za Program svjetske baštine i održivog turizma, naglasio je nužnost usustavljenog pristupa održivom baštinskom turizmu. Manos Vougioukas, glavni tajnik Europske mreže kulturnog turizma i glavni autor Povelje o održivom kulturnom turizmu, istaknuo je važnost kulturne baštine u oblikovanju kulturnog identiteta Europe, dok je Stefano Dominion, izvršni tajnik Vijeća Europe za Program kulturnih ruta i direktor Europskog instituta za kulturne rute, istaknuo važnost arheološke baštine pri oblikovanju kulturnih ruta. Posljednjeg je dana Skupa organiziran cjelodnevni izlet u Dvigrad, Svetvinčenat i Pulu. U Puli je u organizaciji Arheološkog muzeja Istre održan spin-off simpozij.

Okrugli stol *Ksenija Vinski-Gasparini – dama hrvatske arheologije*

u povodu obilježavanja 100. obljetnice rođenja Ksenije Vinski-Gasparini

Arheološki muzej u Zagrebu, 28. listopada 2019.

Organizacija okruglog stola: Jacqueline Balen

Urednica knjige sažetaka: Ana Solter

Ksenija Vinski-Gasparini rođena je u Zadru 25. srpnja 1919. godine. Studirala je povijest umjetnosti i arheologiju u Beogradu i Zagrebu. Nakon diplome 1944. godine zaposlila se na mjesto kustosa Arheološkog muzeja u Zagrebu gdje je radila sve do mirovine 1979. godine.

Znanstveni rad Vinski-Gasparini bio je najviše vezan za pretpovjesnu arheologiju, osobito za razdoblja brončanog i željeznog doba u našim krajevima. Vodila je mnogobrojna arheološka istraživanja na području kontinentalne Hrvatske (Goričan, Jalžabet, Martjanec, Sv. Petar Ludbreški, Brodski Drenovac, Ozalj ...) te je autorica mnogobrojnih izložbi (*Sarvaš i Vučedol – repartirani materijal, Iskapanje slavenskog gradišta u Mrsunjskom lugu, Arheološki spomenici na području Zagreba, Materijalna kultura pradavnih stanovnika naše zemlje, Istraživanje tumula starijeg željeznog doba u Međimurju ...*) kao i nekoliko stalnih mujejskih postava.

Okruglim stolom i izložbom *Ksenija Vinski-Gasparini – dama hrvatske arheologije* Arheološki muzej u Zagrebu je obilježio arheološki i muzeološki rad Ksenije Vinski-Gasparini.

Moderator: Tihomila Težak-Gregl

Program Okruglog stola:

Pozdravni govor: Sanjin Mihelić, ravnatelj Arheološkog muzeja u Zagrebu, Dubravka Balen-Letunić, muzejska savjetnica Arheološkog muzeja u Zagrebu, u mirovini, Tihomila Težak-Gregl, predstojnica Katedre za prapovijesnu arheologiju Odsjeka za arheologiju Filozofskog fakulteta u Zagrebu.

Ana Solter, Jacqueline Balen, *Ksenija Vinski-Gasparini – dama hrvatske arheologije*

Daria Ložnjak Dizdar, *Retrospektiva i važnost istraživačkog rada Ksenije Vinski-Gasparini o kasnom brončanom dobu i početku starijeg željeznog doba*

Snježana Karavanić, *Grupa Zagreb – od vizije do realizacije*

Martina Blečić Kavur, *Sve je moguće! Ostave sjevernog Jadrana u kontekstu novih istraživanja*

Saša Kovačević, *Stopama Ksenije Vinski-Gasparini u Martijancu (1957.), Jalžabetu (1963.) i varazdinskoj Podravini – rezultati novih istraživanja*

Ivan Drnić, *Ksenija Vinski-Gasparini i istraživanje groblja pod humcima u selu Goričan*

Maja Bunčić, *Doprinos Ksenije Vinski-Gasparini srednjovjekovnoj arheologiji*

Završna riječ

Otvorenje izložbe *Ksenija Vinski-Gasparini – dama hrvatske arheologije* (autorica Ana Solter)

8.2. Stručni skupovi

SEADDA WG KICK-OFF MEETING (18. – 20. lipnja 2019.) u Arheološkom muzeju u Zagrebu (organizatori: Holly Wright, Filomena Sirovica, Julian Richards, Ivan Radman-Livaja)

Prvi sastanak radnih skupina projekta COST Action [CA18128 HR]: SEADDA-Saving European Archaeology from the Digital Dark Age koji je usmjeren na pitanja dugoročnog očuvanja digitalnih arheoloških podataka. Bez brzog i informiranog konsenzusa i intervencije, arheologija može izgubiti većinu svojih podataka te je cilj projekta okupiti europske stručnjake iz područja arheologije i računalne tehnologije kako bi razvili zajedničko razumijevanje problematike upravljanja digitalnim arheološkim podacima. Utoliko je prvi sastanak radnih skupina bio usmjeren s ciljem preciznog definiranja tematskog usmjerenja pojedinih radnih skupina i postavljanje ciljeva tijekom prve godine trajanja projekta.

9. IZLOŽBENA DJELATNOST

Izložbeni projekt Avari i Slaveni

Izložbe *Avari i Slaveni južno od Drave* i *Avari i Slaveni sjeverno od Dunava*

Organizatori: Arheološki muzej u Zagrebu, Gradski muzej Vinkovci

Mjesto održavanja: Arheološki muzej u Zagrebu, 1. kat

Vrijeme trajanja: 22. listopada 2019 – 9. veljače 2020.

Autorice stručne koncepcije: Anita Dugonjić (Arheološki muzej u Zagrebu), Anita Rapan Papeša (Gradski muzej Vinkovci)

Autori likovnog postava: Slađana Latinović (Arheološki muzej u Zagrebu), Ana Mrazek Lugarov (Atelier ANII)

Autori izložbe *Avari i Slaveni sjeverno od Dunava*: András Csuthy (Podunajské múzeum v Komárne), Mário Žáčik (Tribečské múzeum v Topoľčanoch), Marek Both (Slovenské národné múzeum – Múzeá v Martine)

Autorice izložbe *Avari i Slaveni južno od Drave*: Anita Dugonjić (Arheološki muzej u Zagrebu), Anita Rapan Papeša (Gradski muzej Vinkovci)

Koordinacija izložbi: Martina Korić (Arheološki muzej u Zagrebu)

Popis sudionika:

Hrvatska:

Anita Dugonjić, Slađana Latinović, Martina Korić (Arheološki muzej u Zagrebu), Pavle Dugonjić, Krešimir Filipec (Odsjek za arheologiju Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu), Hrvoje Gračanin (Odsjek za povijest Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu), Boris Magdić, Monika Merlin, Ana Mrazek Lugarov (atelier ANII), Mario Novak (Institut za antropologiju), Maja Petrinec (Muzej hrvatskih arheoloških spomenika-Split), Vinita Ramljak, Anita Rapan Papeša (Gradski muzej Vinkovci), Pia Šmalcelj Novaković, Juraj Belaj (Institut za arheologiju).

Slovačka:

Marek Both (Slovenské národné múzeum – Múzeá v Martine), Sebastian Bielich, Matúš Gajdoš, Edina Kováčová (Súkromná škola umeleckého priemyslu Hodruša-Hámre), András Csuthy (Podunajské múzeum v Komárne), Igor Furuglás, Peter Jenčík (Slovenské Hradiská), Bíró Gyöngyvér (Faculty of Humanities and Social Science, University of Szeged – Department of Archaeology) Lucia Nezvalová, Karol Pieta, Zbigniew Robak (Institute of Archaeology of the Slovak Academy of Sciences), Nada Profantová (Institute of Archaeology

of the CAS, Prague, v.v.i.), Rózsa Zoltán (Castle Headquarters Integrated Regional Development Centre Ltd.), Mário Žáčik (Tribečské múzeum v Topoľčanoch).

Popis stručnih suradnika:

Željka Salopek (Knjižnica filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu – Zbirka za klasičnu filologiju), Tajana Trbojević Vukičević (Veterinarski fakultet Sveučilišta u Zagrebu – Zavod za anatomiju, histologiju i embriologiju), Vlasta Vyroubal (Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti – Antropološki centar).

Lektura i prijevod:

Pavle Dugonjić, Maja Novković, Barbara Smith Demo, Ivana Turčin

Grafičko oblikovanje i priprema: Ana Mrazek Lugarov (Atelier ANII)

Opseg: 33 postera (stadur) s tekstom i fotografijama, 4 postera s ilustracijama žene i ratnika konjanika (stadur), televizor s 3D rekonstrukcijama naselja, televizor s fotografijama, 2 rekonstrukcije konjskog oglavlja, 2 rekonstrukcije pojasa, rekonstrukcija mača, rekonstrukcija oklopa, 2 niske vitrine s bioarheološkim ostacima konja i čovjeka

Tiskovine: Katalog (153. str., naklada 500), deplijan izložbe (hrv. i eng.; naklada 1600), pozivnice (naklada 150).

Web adresa: <http://www.amz.hr/hr/izlozbe/izlozbe/avari-i-slaveni/izlozba/>

Vrsta: arheološka, kompleksna, međunarodna, edukativna, skupna, pokretna

Tema: Međunarodni izložbeni projekt Avari i Slaveni predstavljen je kroz dvije izložbe: hrvatsku izložbu Avari i Slaveni južno od Drave i slovačku izložbu Avari i Slaveni sjeverno od Dunava. Izložbeni projekt prati i ciklus događanja koji uključuje šest znanstveno-popularnih predavanja, niz radionica namijenjenih svim dobnim skupinama, zanimljivostima koje su putem mrežne stranice i društvenih mreža dostupne kao dodatne informacije izložbenog projekta, projekt uključuje i izradu modernog nakita inspiriranog avarodobnim motivima i međunarodni kongres za znanstvenike i stručnjake u polju avarodobne arheologije.

Izložba Avari i Slaveni predstavlja dvije populacije iz razdoblja koje se proteže od sredine 6. do sredine 9. stoljeća. U izložbenom postavu predstavljena je arheološka građa koja potječe iz fundusa hrvatskih muzeja (Arheološki muzej u Zagrebu, Gradski muzej Vinkovci, Muzej grada Koprivnice, Gradski muzej Varaždin, Muzej Međimurja Čakovec, Arheološki muzej Osijek, Muzej Brodskog Posavlja, Gradski muzej Sisak, Muzej grada Iloka) i privatnih zbirki (Arheološka zbirka obitelji Zvijerac, Muzejska zbirka obitelji Sajko), uključujući predmete koji su pronađeni prilikom nedavnih arheoloških istraživanja (Institut za arheologiju, Arheološki zavod Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, Kaducej d.o.o.) i predmete iz fundusa pojedinih slovačkih muzeja i institucija (Podunajské múzeum v Komárne, Tribečské múzeum

v Topoľčanoch, Slovenské národné múzeum – Múzeá v Martine, Archeologický ústav SAV Nitra). Navedeno je razdoblje predstavljeno kroz posebno odabране primjerke nakita, ratničke opreme, poljoprivrednog alata, keramičkih posuda, koštanih predmeta (preko 500 arheoloških predmeta). Uz navedene predmete prikazane su i ilustracije pripadnika avarskog i slavenskog društva koje, uz prikazanu materijalnu ostavštinu, pokazuju značaj hrvatske i slovačke arheološke baštine unutar europskog kulturnog kruga. Izložbe koje predstavljaju središte komunikacije i interakcije dviju udaljenih, a opet bliskih slavenskih država, pokazuju nevjerovatne sličnosti materijala s područja Slovačke i Hrvatske.

Korisnici: sve kategorije posjetitelja

Izložba Knez iz Bojne – Novo poglavlje hrvatske povijesti

Organizator: Ministarstvo kulture RH, Hrvatski restauratorski zavod, Arheološki muzej u Zagrebu, Gradski muzej Sisak, Institut za antropologiju

Mjesto održavanja:

Arheološki muzej u Zagrebu, Trg Nikole Šubića Zrinskog 19, Zagreb, 16.– 30. travnja 2019.

Gradski muzej Sisak, 3. – 17. svibnja 2019.

Koordinatorica projekta: dr. sc. Ivana Miletić Čakširan

Autori izložbe: dr. sc. Marijana Krmpotić, dr. sc. Tajana Pleše, Ljubo Gamulin

Koordinatorica izložbe: Anita Dugonjić

Vizualni identitet: Ljubo Gamulin

Autori tekstova: dr. sc. Neven Budak, redoviti profesor (Odsjek za povijest, Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu), dr. sc. Željko Demo, Damir Doračić (Arheološki muzej u Zagrebu), dr. sc. Krešimir Filipec, izvanredni profesor (Odsjek za arheologiju, Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu), dr. sc. Marijana Krmpotić (Hrvatski restauratorski zavod), dr. sc. Ivana Miletić Čakširan (Konzervatorski odjel u Sisku, Ministarstvo kulture RH), dr. sc. Mario Novak (Institut za antropologiju), Neven Peko (Gradski muzej Sisak), Marija Zupčić (Hrvatski restauratorski zavod)

Lektura: Rosanda Tometić

Prijevod: Nataša Đurđević

Opseg: 12 canvas plakata, 39 arheoloških predmeta

Vrsta: arheološka, tuzemna, informativna, skupna, pokretna

Tema: Arheološko nalazište Bojna – Brekinjova Kosa smješteno je u zapadnom dijelu Banovine (područje Grada Gline, Sisačko-moslavačka županija). Na tom visinskom nalazištu (352 mnv), smještenom na strateškom položaju koji je omogućavao nadzor prometa između

Pounja i Topuskog, tvrtke Pisa Trade i Contarini provele su 2011. i 2015. godine zaštitna arheološka istraživanja, zbog eksploracije kamenoloma investitora Schwarzl. Tada su pronađeni i iznimno vrijedni ranosrednjovjekovni nalazi.

S obzirom na valorizaciju i ugroženost nalazišta, 2016. godine počela su sustavna istraživanja financirana sredstvima Ministarstva kulture RH koja provodi Hrvatski restauratorski zavod. Na tom višeslojnom nalazištu, koje se prostire na dva međusobno spojena platoa (ukupna površina oko 50 000 m²), potvrđeni su ostaci naselja iz razdoblja eneolitika (lasinjska i vučedolska kultura), kasnog brončanog i starijeg željeznog doba te nalazi datirani u rani srednji vijek, među kojima je i 37 kosturnih grobova.

Ranosrednjovjekovni nalazi od neprocjenjive su važnosti za sagledavanje najranije hrvatske povijesti u razdoblju od 7. do 9. stoljeća. Grob kneza koji je opremljen na sličan način kao njegov suvremenik pokopan u Biskupiji kod Knina, upućuje na povezanost šireg područja Siska sa središnjim prostorom ranosrednjovjekovne hrvatske kneževine potkraj 8. i početkom 9. stoljeća. S ciljem prezentiranja nalazišta stručnoj i široj javnosti, predstavljen je dio nalaza na kojem su dovršeni složeni konzervatorsko-restauratorski postupci.

Korisnici: sve kategorije posjetitelja

Izložba Pleterni ukras nekad i danas

Organizator: Arheološki muzej u Zagrebu

Mjesto održavanja i vrijeme trajanja:

Knjižnica Vrapče, Majke Terezije 2, Zagreb, 12. travnja – 15. svibnja 2019.

Pučko otvoreno učilište Obrovac – Zavičajni muzej, Stjepana Radića 8, Obrovac, 17. svibnja – 17. lipnja 2019.

Autorice izložbe: Anita Dugonjić, Tara Pivac (Arheološki muzej u Zagrebu)

Oblikovanje i grafička priprema izložbe: Atelier ANII

Lektura: Božena Bunčić

Opseg: 15 stadar postera, video prilog

Vrsta: arheološka, tuzemna, edukativna, samostalna, pokretna

Tema: Izložba donosi pregledni prikaz korištenja pletera kao ukrasnog motiva od pretpovijesti sve do modernog vremena. Izložba je podijeljena u pet cjelina: nakon kratkog uvoda i upoznavanja s osnovnim definicijama pletera, prikazani su najraniji primjeri pleterne umjetnosti koji potječu s prostora Bliskog istoka, rimski mozaici s cijelog prostora mediteranskog bazena u čijoj je izradi pleter korišten za okvir prikaza ili je njime bila ispunjena cijela površina mozaika; vikingški životinjski prepleti s područja Skandinavije i keltski križevi

u Irskoj i Ujedinjenom Kraljevstvu. Poseban naglasak je na pleteru s područja ranosrednjovjekovne Hrvatske, kad je u vrijeme predromanike i rane romanike pleter bio nezaobilazan motiv pri ukrašavanju kamenog crkvenog namještaja. Istaknuti su brojni kameni spomenici koji su svojom ljepotom ukrasa i oblikovanja svjedočili o bogatom društvenom, kulturnom i političkom životu u vremenu vladavine hrvatskih vladara od 9. do početka 12. stoljeća. Na kraju izložbe prikazano je vrijeme ponovnog otkrivanja hrvatske baštine krajem 19. stoljeća, a kroz nju i afirmiranje motiva pletera koji se od tog vremena uklopio i postao nezaobilazan motiv hrvatskog kulturnog identiteta.

Korisnici: sve kategorije posjetitelja

Izložba Arheološkog muzeja u Zagrebu „KUNA – 25 godina novčane jedinice Republike Hrvatske“ (autor T. Bilić)

Ove godine obilježavala se dvadeset peta godišnjica uvođenja kune kao novčane jedinice Republike Hrvatske. Obljetnica je to od najvećeg značaja, jer je nacionalna valuta jedno od glavnih obilježja državnog suvereniteta. Također, predviđena skora zamjena kune eurom dodaje još jednu vrijednost i aktualnost ovom izložbenom projektu. Ovom prigodom Arheološki muzej u Zagrebu otvorio je – u sveobuhvatnoj i izuzetno srdačnoj suradnji s Hrvatskom narodnom bankom – 30. svibnja izložbu „KUNA – 25 godina novčane jedinice Republike Hrvatske“. AMZ je sa svojom golemom numizmatičkom zbirkom od preko 270 000 predmeta žarišna točka numizmatičkih istraživanja u RH, a ujedno *de facto* i nacionalna numizmatička zbirka.

Na izložbi su bile predstavljene sve varijante službenog i prigodnog optjecajnog kovanog i papirnog novca RH izdanog tijekom 25 godina njegove upotrebe. Posebna pozornost bila je posvećena natječajima za redovni optjecajni papirni i kovani novac održanim u tijekom 1992. i 1993. godine. Tako su bili prikazani sadreni modeli kovanica, autora Kuzme Kovačića, pobjednika natječaja za kovani novac. Istovremeno, prikazani su i prijedlozi i razne varijante grafičkih rješenja Miroslava Šuteja, pobjednika natječaja za papirni novac. Nапослјетку, kroz predmete i filmske materijale prikazan je proizvodni proces izrade kovanica i novčanica, zajedno s modelima, tiskarskim arcima itd.

Arheološki muzej u Zagrebu i Hrvatska narodna banka također su zajednički izdali prigodnu publikaciju koja problematizira natječaje za redovni optjecajni papirni i kovani novac te proces uvođenja kune kao novčane jedinice Republike Hrvatske .

Svečano otvorenje izložbe bilo je 30. svibnja 2019. godine, a izložba je bila otvorena za posjetitelje od 31. svibnja do 30. lipnja 2019. godine

Impresum izložbe:

Organizacija izložbe: Arheološki muzej u Zagrebu, Hrvatska narodna banka

Autor izložbe: Tomislav Bilić

Oblikovanje i grafička priprema izložbe: Ana Mrazek, atelier ANII

Fotografije: Božidar Bengez

Prijevod: Prevoditeljski centar d.o.o.

Lektura: Sanda Uzun-Ikić

Marketing i odnosi s javnošću: Davorka Maračić, Alemka Lisinski

Postav izložbe: Ivan Troha, Robert Vazdar, Igor Krajcar

Japodi – zaboravljeni gorštaci

Galerija Muzeja Moslavine Kutina; 29. studenoga 2018. – 20. siječnja 2019.

Autorice izložbe: Lidiya Bakarić, Ana Đukić

Organizatori izložbe: Arheološki muzej u Zagrebu, Muzej Moslavine Kutina, Grad Kutina

Koordinatori izložbe: Ana Đukić, Antonio Džaja

Grafičko oblikovanje izložbenih panoa: Srećko Škrinjarić

Postav izložbe: tehnička služba AMZ-a, tehnička služba MMK-a

Tema ove izložbe japodska je grupa koja se razvijala od kraja 10. st. pr. Kr. do 35. g. pr. Kr. i nešto kasnijih godina, a koja je razvila vlastiti identitet asimilirajući različite utjecaje ali istovremeno ostajući autohtona i prepoznatljiva.

Kroz odabrane predmete je predstavljena japodska materijalna ostavština, i to iz razdoblja kada su bili ekonomski i kulturni najsnažniji, pa sve do rimskog osvajanja i nestanka njezinog karakterističnog identiteta. Poseban naglasak je stavljen na dijelove japodske nošnje koja je predstavljena kroz osamdesetak reprezentativnih nalaza, uključujući različite vrste kapa, oglavlja, fibula, privjesaka, pojaseva i ogrlica izrađenih od bronce, željeza, jantara i stakla.

Izložbenom koncepcijom posjetitelje upoznajemo s krajolikom Gorske Hrvatske, ali i s gotovo neiscrpnim izvorom kulturne baštine – Japodskom kulturnom grupom koja je obitavala u gorskim dijelovima zemlje nekoliko stoljeća te je iza sebe ostavila golemo bogatstvo nalaza koji su važni i za cijelo područje srednje i jugoistočne Europe.

Iapodes – Il misterioso popolo degli altopiani dell'Europa centrale/tajanstveni gorštaci u srednjoj Europi

Museo d'Antichità „J.J. Winckelmann“, Trst; 16. studenoga 2018. – 17. veljače 2019.

Autorice izložbe: Lidiya Bakarić, Ana Đukić

Organizatori izložbe: Comune di Trieste, Servizio Musei e Biblioteche, Museo d'Antichità „J.J. Winckelmann“, Arheološki muzej u Zagrebu, Comunità Croata di Trieste – Hrvatska Zajednica u Trstu

Koordinatori izložbenog projekta: J. C. Damir Murković, Sanjin Mihelić, Laura Carlini Fanfogna, Ana Đukić

Grafičko oblikovanje izložbenih panoa: Srećko Škrinjarić

Postav izložbe: tehnička služba AMZ-a, tehnička služba muzeja Winckelmann

Izložba IAPODES – tajanstveni gorštaci u srednjoj Europi/il popolo misterioso degli altopiani dell’Europa centrale priča je o tajanstvenom i nikad zaboravljenom narodu – Japodima, koji su tijekom pretpovijesti nastanjivali prostor Gorske Hrvatske i sjeverozapadne Bosne. Radi se o jednom od mnogobrojnih izložbenih projekata Arheološkog muzeja u Zagrebu u sklopu kojega je predstavljen dio Japodske zbirke, najbogatije zbirke takve vrste s japodskog područja.

Tema ove izložbe japodska je grupa koja se razvijala od kraja 10. st. pr. Kr. do 35. g. pr. Kr. i nešto kasnijih godina, a koja je razvila vlastiti identitet asimilirajući različite utjecaje ali istovremeno ostajući autohton i prepoznatljiva.

Kroz odabrane predmete predstavljena je japodska materijalna ostavština, i to iz razdoblja kada su bili ekonomski i kulturni najsnažniji, pa sve do rimskog osvajanja nestanka njezinog karakterističnog identiteta. Poseban naglasak je stavljen na dijelove japodske nošnje koja je predstavljena kroz 136 reprezentativnih nalaza, uključujući različite vrste kapa, oglavlja, fibula, privjesaka, pojaseva i ogrlica izrađenih od bronce, željeza, jantara i stakla.

Izložbenom koncepcijom posjetitelje upoznajemo s krajolikom Republike Hrvatske, ali i s gotovo neiscrpnim izvorom kulturne baštine – Japodskom kulturnom grupom koja je obitavala u gorskim dijelovima zemlje nekoliko stoljeća te je iza sebe ostavila golemo bogatstvo nalaza koji su važni i za cijelo područje srednje i jugoistočne Europe.

Recikliraj, ideje iz prošlosti

Muzej grada Trogira; 6. – 29. lipnja 2019.

Autori izložbe: dr.sc. Andreja Kudelić, Institut za arheologiju, Zagreb, dr.sc. Ina Miloglav, Odsjek za arheologiju Filozofskog fakulteta u Zagrebu, dr.sc. Jacqueline Balen, Arheološki muzej u Zagrebu

Scenografija, oblikovanje i grafička priprema izložbe: Antun Sevšek, Damir Gamulin

Koordinacija za Muzej grada Trogira: Lujana Paraman

Izložbom se nastoji prikazati na koji način su naši preci reciklirali materijale, ponovno upotrebljavali predmete te na koji je način taj koncept ugrađen u kulturu iz prošlosti. S obzirom

da je recikliranje iznimno složen, ali i univerzalan fenomen, bilo da se promatra u sadašnjosti ili u okviru kultura i zajednica iz prošlosti, izložba tematski i likovno nastoji premostiti vremenske relacije. Iz bogate arheološke kulturne baštine odabrani su predmeti napravljeni od različitih materijala (kamen, kost, keramika, staklo i metal) i postavljeni su u okvire nekoliko tema: transformacija prostora, materijali i simboličko recikliranje. Prikazani primjeri recikliranja, ponovne upotrebe i popravaka predmeta pokazatelji su kultura koje ne odbacuju predmete nego teže kulturi ponovne upotrebe stvari, a upravo o tome možemo mnogo naučiti iz prošlosti.

Pronalaženjem (ne)sklada između prošlih i sadašnjih ideologija i doživljaja materijalnog, okoliša i društveno-gospodarskih prilika, izložbom se autori osvrću i na suvremenu ideologiju i izmijenjene konstrukcije ljudske svijesti o materijalnom i okolišu. Izložba naglašava praktičnu prirodu recikliranja zapisanu na arheološkim artefaktima, no ne zanemaruje i brojne primjere simboličke prenamijene odnosno „recikliranja“ predmeta i prostora u prošlosti.

Cilj je izložbom prikazati da su reciklirani materijali i predmeti imali vrlo aktivnu ulogu u društvu, da nisu izolirani slučajevi ponovne upotrebe određenog materijala te da je ideoška pozadina ponovne upotrebe i recikliranja imala mnogo složenije značenje za društvo. Izložbom se također nastoji ukazati na dugovječnost i neprekinuti ciklus ponovne upotrebe predmeta te potaknuti posjetitelje na razmišljanje o konceptu recikliranja u odnosu na suvremenim način života.

Tekuća arheološka istraživanja u Hrvatskoj

Galerija Muzeja Moslavine Kutina; 14. ožujka – 12. travnja 2019.

Autori stručne koncepcije: Sanjin Mihelić, Jacqueline Balen

Oblikovanje plakata: Srećko Škrinjarić

Koordinacija za Muzej Moslavine: Antonio Džaja

Opseg: 25 plakata

Tema: Izložbeni projekt „Tekuća arheološka istraživanja u Hrvatskoj“ zamišljen je kao muzeološki oblik priopćavanja osnovnih podataka o aktualnim arheološkim istraživanjima na području Hrvatske. Osnovni sadržaj izložbe čine kratki muzeološki prikazi tekućih, odnosno nedavno obavljenih arheoloških istraživanja, pri čemu su kao osnovni oblik izložbenog prikaza korišteni plakati te računalne i video projekcije. Svako istraživanje prikazano na izložbi u pravilu je zastupljeno jednim plakatom, koji donosi osnovne informacije o lokalitetu i samom istraživanju, a uz to kroz niz fotografija i slikovnih prikaza pruža i zanimljiv pregled rada na terenu, procesa iskopavanja, kao i pronađene građe.

Korisnici: sve kategorije posjetitelja

Göbeklitepe: čovjek i život

Arheološki muzej u Zagrebu; 16. – 26. svibnja 2019.

Organizacija: Institut Yunus Emre

Koordinacija: Jacqueline Balen

Izložba fotografija organizirana je u sklopu Tjedna turske kulture.

Braća po oružju – elite željeznog doba

Arheološki muzej u Zagrebu; 17. svibnja – 23. lipnja 2019.

Organizacija izložbe: Arheološki muzej u Zagrebu, Dolenjski muzej Novo mesto, Odsjek za arheologiju, Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu

Autori izložbe: Hrvoje Potrebica i Borut Križ

Kustos izložbe: Jacqueline Balen

Stručna suradnica: Marta Rakvin

Oblikovanje i grafička priprema izložbe: Srećko Škrinjarić

Restauraciju materijala iz Novog Mesta obavio RGZM Mainz i Dolenjski muzej Novo mesto (Miha Jakobčič)

Restauraciju materijala iz Kaptola obavio Arheološki muzej u Zagrebu (Marina Gregl, Slađana Latinović, Damir Doračić)

Fotografije: Borut Križ, Hrvoje Potrebica, Igor Krajcar, projekt Entrans, Janja Mavrović Mokos, Ivan Mirnik, Damir Doračić

Karta: Meridijani, obrada Marta Rakvin

Crtež: Martina Rončević

Vizualizacija naselja u Kaptolu: Miroslav Vuković

Postav izložbe: Slađana Latinović, Ivan Troha (u AMZ)

Izložba Braća po oružju – elite željeznog doba prikazuje dva ratnička groba iz kaptolske i dolenjske skupine starijeg željeznog doba. Iako se te skupine po mnogo čemu razlikuju, prvenstveno po grobnom ritualu, u materijalnoj kulturi zajednica iz Kaptola i Novog mesta nalazimo i mnogo tragova međusobnih kontakata. Komunikaciju i razmjenu između takvih geografski udaljenih i kulturno različitih skupina omogućavale su uske veze između njihovih elita. Čini se da je ideologija tih elita koja se odražava na njihovoј nošnji i oružju bila na određenoj razini univerzalna na golemom prostoru što je omogućilo stvaranje dalekosežnih komunikacijskih mreža u kojima upravo ova dva središta zauzimaju izuzetno važno mjesto.

Upravo su dva ratnika prikazana na Izložbi izvrstan primjer onih veza koje su činile kulturno tkivo kontinentalne Europe u Homerovo doba 8. stoljeća prije Krista.

Bratje po orožju – elite starejše železne dobe

Dolenjski muzej Novo mesto; 25. listopada 2019. – 2. veljače 2020.

Organizacija izložbe: Arheološki muzej u Zagrebu, Dolenjski muzej Novo mesto, Odsjek za arheologiju, Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu

Autori izložbe: Hrvoje Potrebica i Borut Križ

Kustos izložbe: Jacqueline Balen

Oblikovanje i grafička priprema izložbe: Srećko Škrinjarić, Maja Rudolf Marković

Izrada i pečenje keramike na neolitički način

Arheološki muzej u Zagrebu; 3. srpnja – 1. rujna 2019.

Organizacija izložbe: Arheološki muzej Istre

Autori izložbe: Romuald Zlatunić, Marina Orlić

Autor postava/likovni postav: Gordana Brborović

Stručni suradnik: Marina Orlić

Oblikovanje i grafička priprema izložbenih panoa i plakata izložbe: Gordana Brborović

Izrada dokumentarnog filma: Kristijan Burlević

Fotografije: Romuald Zlatunić, Aleksandra Dimitrijević, Kristijan Burlovic, Gordana Brborović

Crteži: J. Müller 1994, sl. 2 – 2a

Tehnička realizacija postava: Monika Petrović

Koordinacija: Jacqueline Balen

Izložbom Izrada i pečenje keramike na neolitički način, dr. sc. Romuald Zlatunić viši kustos Arheološkog muzeja Istre s keramičarkom Marinom Orlić, predstavlja problematiku i tehnološki proces nastanka i pečenja keramičkih posuda prema originalima nastalim u neolitičkom razdoblju Istre.

Postupci izrade i pečenja posuda prikazani su u kratkom dokumentarnom filmu autora Kristijana Burlevića koji se može pogledati na izložbi.

U katalogu izložbe ukazuje se na nastanak keramičkih proizvoda od prvih pokušaja proizvodnje u ranoneolitičkom razdoblju sve do kasnijeg neolitika, kada se ta obrtnička nespecijalizirana djelatnost u potpunosti razvila. Ukratko se govori o neolitičkom razdoblju na području Istre i istočnojadranske obale, s evidentiranim nalazima prve pojave keramičkih

posuda oko 6100. – 5750. godina pr. Kr. pa sve do kraja neolitika, kada je vidljiva intenzivnija proizvodnja i upotreba različitih keramičkih predmeta. Kroz arheološko i etnoarheološko tumačenje arheologa te keramičarsko tumačenje lončara objašnjava se neolitički način proizvodnje i pečenja keramičkih posuda. Potom se on rekonstruira kroz eksperimentalno istraživanje, sastavljeno od nekoliko faza, u koje je uključeno vađenje prirodnog zemljjanog sedimenta, oblikovanje glinene smjese i posuda te pečenje posuda na otvorenom.

Arena i okolni parkovi – nekad i danas

Galerija AMZ; 11. srpnja – 21. kolovoza 2019.

Autorice izložbe: Katarina Zenzerović i Monika Petrović

Koordinacija: S. Nagradić Habus, J. Balen

Izložba daje pregled parkova i javnih zelenih površina koji se nalaze neposredno uz pulski amfiteatar, iz kojih su vizure ove građevine najljepše.

Građom izabranom iz fundusa muzeja – grafikama, povijesnim fotografijama i starim razglednicama – pružio se pregled parkova i javnih zelenih površina koji se nalaze neposredno uz Arenu, iz kojih su vizure ove građevine najljepše. Redoslijedom njihovog nastajanja obrađeni su: Park Karolina, Park Valerija, Serpentina, Park ispod Arene te zelena površina na raskrižju Amfiteatarske i Istarske ulice.

Kako bi predstavili parkove oko Arene danas, odabrane stare razglednice, viđene očima pulske umjetnica Monike Petrović, "pretočene" su tehnikom akvarela u suvremena umjetnička djela. Osim slikama, umjetnica se predstavila keramičkim predmetima – mirisnim keramičkim pločicama sa tlocrtnim dispozicijama parkova i posudama sa motivima listova biljaka koje su zastupljene u parkovima.

Izložbom su predstavljeni rezultati istraživanja prostornog razvitka okolice Arene i uređenja parkova, stručnog rada na obradi muzejske građe i dokumentacije Arheološkog muzeja Istre te umjetnički rad umjetnice, ujedno djelatnice muzeja. Uz pomoć grafika, povijesnih fotografija i razglednica iz muzejskog fundusa, dostupne literature i dokumentacije, katastarskih karata, planova grada i arhivskog gradiva, ali i suvremenim umjetničkim djelima u tehnici akvarela i keramike, proučen je i prikazan prostorni razvitak javnih zelenih površina koje se nalaze neposredno uz Arenu, iz kojih su vizure ove građevine najljepše. Predstavljeni su parkovi Karolina, Valerija, Serpentina, Park pod Arenom i zelena površina na raskrižju Amfiteatarske i Istarske ulice. Ukupno je izloženo 65 muzejskih i 24 umjetničkih predmeta, uz 13 forex panoa.

Tri života Sarajevske hagade

Arheološki muzej u Zagrebu; 29. kolovoza – 29. rujna 2019.

Autori izložbe: Aleksandra Bunčić i Mirsad Sijarić

Koordinacija: Jacqueline Balen

Izložba Tri života Sarajevske hagade rasvjetljava i prati put Sarajevske hagade od srednjovjekovnog Kraljevstva Aragon, preko Italije do Sarajeva gdje je rukopis kupljen od strane Zemaljskog muzeja krajem 19. stoljeća. Sastoji se od 21 uokvirene stranice iz Hagade – visokokvalitetne replike u originalnoj veličini, koje su upotpunjene popratnim legendama s objašnjenjima.

Izložbom se ističe ne samo umjetnička i estetska posebnost Sarajevske hagade, specifičnosti koje je izdvajaju unutar brojem skromnog korpusa drugih srednjovjekovnih sefardskih hagada, već i, u širem smislu, njena kulturno-povijesna važnost i uloga knjige u duhovnom životu Židova.

Izabrane stranice Sarajevske hagade pružaju uvid u okolnosti i razloge nastanka ovog enigmatičnog rukopisa. Poseban segment izložbe čine neka od izdanja Sarajevske hagade, uključujući posljednje štampano 2018. godine, čiji je izdavač, po prvi put samostalno, Zemaljski muzej Bosne i Hercegovine.

Arheologija iz zraka

Galerija AMZ, 25. rujna – 24. listopada 2019.

Organizator izložbe: Arheološki muzej u Zagrebu

Autori izložbe: Miroslav Vuković (Odsjek za arheologiju, Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu) i Jacqueline Balen (Arheološki muzej u Zagrebu)

Autori fotografija i voditelji istraživanja: Ivan Alduk, Ana Azinović-Bebek, Jacqueline Balen, Igor Borzić, Sébastien Bully, Josip Burmaz, Morana Čaušević Bully, Eva Buća, Lea Čataj, Martina Čelhar, Robert Čimin, Maja Grgurić, Andrej Janeš, Tomislav Jerončić, Hrvoje Kalafatić, Vedran Katavić, Domagoj Kristović, Saša Kovačević, Antonio Kovačević, Marin Kraljev, Dora Kušan Špalj, Dženi Los, Marin Mađerić, Hrvoje Manenica, Igor Miholjek, Ina Miloglavl, Zlatan Novak, Dorica Nemeth-Ehrlich, Mate Parica, Domagoj Perkić, Tajana Pleše, Hrvoje Potrebica, Dinko Radić, Irena Radić Rossi, Marta Rakvin, Borko Rožanković, Petar Sekulić, Bartul Šiljeg, Krešimir Šobat, Jure Šućur, Dinko Tresić Pavičić, Ante Uglešić, Josip Višnjić, Dalibor Vugrinec, Miroslav Vuković

Postav izložbe: Ivan Troha

Grafičko oblikovanje: Srećko Škrinjarić

Izložba Arheologija iz zraka postavljena je s ciljem prikazivanja nekih od najzanimljivijih i najatraktivnijih zračnih fotografija arheoloških lokaliteta s prostora Republike Hrvatske. Ova izložba fotografija odudara od klasičnih arheoloških izložaba i osnovni fokus stavljen je na fotografije, dok su podaci o arheološkom kontekstu svedeni na minimum.

Arheologija i zračne fotografije imaju dugu zajedničku povijest koja seže u početak 20. stoljeća kada su iz balona snimljene prve zračne fotografije Stonehengea i Rimskog foruma. S vremenom se razvila i posebna grana naše znanosti, zračna arheologija, koja se bavi proučavanjem tragova ljudske aktivnosti iz prošlosti u krajoliku. Fotografije snimljene iz zraka korištene su također za dokumentiranje i prezentaciju arheoloških nalazišta. Do nedavno su u tu svrhu korišteni baloni, ljestve, servisna vozila i druge platforme, ali razvojem novih tehnologija i komercijalizacijom bespilotnih letjelica postupak dokumentiranja lokaliteta je znatno ubrzan, a kvaliteta prezentacijskih fotografija je dobila novu dimenziju.

Bespilotne letjelice ili kolokvijalno dronovi imaju dugu povijest i širok spektar primjene, međutim tek u posljednjih desetak godina dolazi do njihovog ubrzanog razvoja i komercijalizacije. Posebno mjesto u širokom spektru različitih letjelica zauzimaju rotorne letjelice zbog mogućnosti lebdenja na mjestu od kojih je najpopularnija inačica svakako kvadkopter. U početku su letjelice zahtijevale i dodatnu opremu te je kamera za snimanje dolazila neovisno od samog drona, dok danas one dolaze s već integriranim kamerama u tzv. RTF (engl. *Ready to fly*) verzijama. Dronovi su nam omogućili snimanje lokaliteta iz dotada nemogućih kuteva i pozicija, a sama činjenica da se radi o financijski relativno jeftinom proizvodu pomogla je da s vremenom postanu sastavni dio alata u svim većim institucijama koja provode arheološka istraživanja. Time se u znatnoj mjeri povećao broj zračnih fotografija arheoloških lokaliteta.

Arheologija iz zraka

Aula Knjižnice Filozofskog fakulteta I. Lučića 3; 26. studenoga – 4. prosinca 2019.

Organizacija: Odsjek za arheologiju i Knjižnica Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, Hrvatsko arheološko društvo i Arheološki muzej u Zagrebu

Izložba je postavljena povodom održavanja 7. međunarodnog znanstvenog skupa *Methodology and Archaeometry* u organizaciji Odsjeka za arheologiju Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu i Hrvatskog arheološkog društva, koji se održao 2. i 3. prosinca 2019. godine u Konferencijskoj dvorani Knjižnice Filozofskog fakulteta.

Ksenija Vinski-Gasparini – dama hrvatske arheologije

Arheološki muzej u Zagrebu, 28. listopada 2019. – 3. veljače 2020.

Autorica izložbe: Ana Solter

Stručne suradnice: Jacqueline Balen, Maja Bunčić

Likovni postav izložbe: Slađana Latinović

Izrada replike: Marina Gregl

Grafičko oblikovanje: Srećko Škrinjarić

Tehnička služba: Ivan Troha, Robert Vazdar

U povodu stogodišnjice rođenja prve kustosice Pretpovijesnog odjela Arheološki muzej u Zagrebu postavio je izložbu Ksenija Vinski-Gasparini – dama hrvatske arheologije. Izložba je organizirana u sklopu projekta Mala povijest AMZ kojim Arheološki muzej u Zagrebu obilježava važne događaje, osobe ili predmete vezane uz dugogodišnju povijest muzeja.

Svojom je predanošću arheologiji Ksenija Vinski-Gasparini dala izuzetan i trajan doprinos struci te je pridonijela afirmaciji i ugledu AMZ-a koji se uvijek s ponosom prisjeća, svatko će se složiti, dame hrvatske arheologije.

Izložba je koncipirana na način da su osobni predmeti Ksenije Vinski-Gasparini stavljeni unutar vitrina i uz pretpovijesne predmete, a dio njezine bogate ostavštine prezentiran je i u dvije izložbene vitrine na 1. i 3. katu Muzeja.

Posjetitelje se poziva da dođu u Arheološki muzej u Zagrebu i pronađu Kseniju Vinski-Gasparini unutar stalnog postava muzeja, te da sjednu za njen stol i na trenutak postanu naša istaknuta muzealka.

Arheološki muzej u Zagrebu **manifestacijom Mala povijest AMZ** obilježava važne događaje, osobe ili predmete vezane uz dugogodišnju povijest muzeja:

Ksenija Vinski-Gasparini – dama hrvatske arheologije

Arheološki muzej u Zagrebu, 28. listopada 2019. – 3. veljače 2020.

Autorica izložbe: Ana Solter

Stručne suradnice: Jacqueline Balen, Maja Bunčić

Likovni postav izložbe: Slađana Latinović

Izrada replike: Marina Gregl

Grafičko oblikovanje: Srećko Škrinjarić

Tehnička služba: Ivan Troha, Robert Vazdar

U povodu stogodišnjice rođenja prve kustosice Pretpovijesnog odjela Arheološki muzej u Zagrebu postavio je izložbu Ksenija Vinski-Gasparini – dama hrvatske arheologije. Izložba je

organizirana u sklopu projekta Mala povijest AMZ kojim Arheološki muzej u Zagrebu obilježava važne događaje, osobe ili predmete vezane uz dugogodišnju povijest muzeja.

Svojom je predanošću arheologiji Ksenija Vinski-Gasparini dala izuzetan i trajan doprinos struci te je pridonijela afirmaciji i ugledu AMZ-a koji se uvijek s ponosom prisjeća, svatko će se složiti, dame hrvatske arheologije.

Izložba je koncipirana na način da su osobni predmeti Ksenije Vinski-Gasparini stavljeni unutar vitrina i uz pretpovijesne predmete, a dio njezine bogate ostavštine prezentiran je i u dvije izložbene vitrine na 1. i 3. katu Muzeja.

Posjetitelje se poziva da dođu u Arheološki muzej u Zagrebu i pronađu Kseniju Vinski-Gasparini unutar stalnog postava muzeja, te da sjednu za njen stol i na trenutak postanu naša istaknuta muzealka.

Naziv izložbe: **Arheološki park Andautonija**

Organizator: Arheološki muzej u Zagrebu

Mjesto održavanja: Arheološki park Andautonija u Ščitarjevu

Vrijeme trajanja: 25. svibnja –31. listopada 2019.

Autori izložbe i likovnog postava: D. Kušan Špalj, N. Perok,

Opseg: 10 interpretacijskih ploča i legendi, kopije predmeta

Korisnici: djeca, odrasli

Vrsta izložbe: edukativna, informativna

Tema: Povodom 25 godina Arheološkog parka te 50 godina istraživanja AMZ-a u Ščitarjevu postavljena je izložba na otvorenom – o dosadašnjem radu i dalnjem razvoju Parka, koja je bila otvorena tijekom cijele sezone. Tim je povodom, tijekom svibnja i lipnja organiziran i poseban program tijekom svakog vikenda- uz besplatni ulaz i stručno vodstvo posjetitelji su mogli sudjelovati u raznim radionicama (izrada nakita, bula, tkanje, „mali arheolozi, i dr.) i događanjima („prijevodna predstava“ i dr.)

Izložba je uključila prikaz dosadašnjeg rada Arheološkog parka (vizualni identitet, radionice, manifestacije), a detaljno je predstavljen projekt Interpretacijskog centra s 3D prikazima izgleda pojedinih prostorija i cijele zgrade. Dio izložbe bio je posvećen obljetnici istraživanja AMZ-a na prostoru Ščitarjeva i najznačajnijim nalazima rimskog grada.

Koordinacije izložbi:

1. Naziv izložbe: **U potrazi za istinom**

Organizator: Arheološki muzej u Zagrebu, CeKaTe, Telecentar

Mjesto održavanja: Arheološki muzej u Zagrebu

Vrijeme trajanja: od 5. do 15. rujna 2019.

Autori izložbe i likovnog postava: Žarko Čižmar, direktor Telecentara i voditelj projekta

Opseg: 30 fotografija i legendi, video projekta

Korisnici: djeca, odrasli

Vrsta izložbe: multimedijkska izložba, edukativna, informativna

Tema: Multimedijkska izložba „U potrazi za istinom“ govori o izgradnji zagrebačkog Donjeg grada u razdoblju od izbijanja građanskih revolucija 1848. do početka 1. svjetskog rata 1914. godine. Prateći razvoj grada Zagreba u drugoj polovici 19. stoljeća propituje sličnosti s aktualnim zbivanjima u kulturnoj politici, umjetnosti i obrazovanju. Izložba U potrazi za istinom dio je istoimenog projekta koji se provodio od 1. rujna 2018. do 31. kolovoza 2019. godine, sufinanciranog od strane Europske unije iz Europskog socijalnog fonda. Cilj projekta bio je razvoj kreativnosti osoba starijih od 54 godine.

Koordinator AMZ-a: Hana Ivezić

2. Naziv izložbe: **Hiroshima i Nagasaki – Bol i hrabrost**

Organizator: Memorijalni muzej mira u Hirošimi, Hrvatski PEN centar, Arheološki muzej u Zagrebu

Mjesto održavanja: Arheološki muzej u Zagrebu

Vrijeme trajanja: 15. listopada – 7. studenoga 2019.

Autor izložbe i likovnog postava: Hori Takeaki, H. Ivezić

Opseg: 20 fotografija i legendi, video

Korisnici: djeca, odrasli

Vrsta izložbe: multimedijkska izložba, edukativna, informativna

Tema: Memorijalni muzej mira u Hirošimi, Hrvatski PEN centar, Nacionalni muzej suvremene povijesti u Ljubljani (u kojem je izložba bila postavljena prije Zagreba) i Arheološki muzej u Zagrebu postavljaju ovu izložbu kako bi se odala počast sjećanju na žrtve atomske bombe i probudila svijest o opasnosti nuklearnog naoružanja. Na 51. međunarodnom susretu pisaca na Bledu u Sloveniji, u travnju 2018. godine, predstavnici četrdeset PEN centara svijeta izradili su Rezoluciju protiv nuklearnog oružja. Dokument je jednoglasno donesen na Kongresu Međunarodnoga PEN-a u Puneu, u rujnu 2018. godine i prosljeđen u Ujedinjene narode.

Koordinator AMZ-a: Hana Ivezić

3. Naziv izložbe: **Međunarodni fotografski doživljaj baštine 2019.**

Organizator: Hrvatski fotosavez, Arheološki muzej u Zagrebu

Mjesto održavanja: Galerija AMZ, Pavla Hatza 6

Vrijeme trajanja: 29. listopada – 8. studenoga 2019.

Autor izložbe i likovnog postava: Hrvatski fotosavez, O. Domiter

Opseg: 50 fotografija i legendi

Korisnici: djeca, odrasli

Vrsta izložbe: edukativna, informativna

Tema: Izložbu čini 50-ak najuspješnijih radova autora iz Andore, Belgije – Bruxelles, Belgije – Flandrija, Ekvadora, Hrvatske, Italije, Kambodže, Kanade – Quebec, Kube, Luksemburga, Malte, Omanske, Portugala, Sjeverne Makedonije, Slovačke, Španjolske – Aragon, Španjolske – Galicija, Španjolske – Kastilja-La Mancha, Šri Lanke, Švicarske, Tunisa, Ukrajine i Urugvaja. Hrvatsku u izložbi predstavljaju mladi autori: Vini Džalo, Toni Džalo, Borna Erceg, Nadalina Jerčić, Ani Lučić, Luka Matanić, Nikola Mihanović i Ivan Papučić.

Koordinator AMZ-a: Ozren Domiter

4. Naziv izložbe: **Larisa Golec: Akvareli**

Organizator: Predstavnica ruske nacionalne manjine Grada Zagreba Galina Kovačević

Mjesto održavanja: Galerija AMZ, Pavla Hatza 6

Vrijeme trajanja: 26. studenoga – 4. prosinca 2019.

Autor izložbe i likovnog postava: Larisa Golec

Opseg: 40 akvarela i legende

Korisnici: djeca, odrasli

Vrsta izložbe: umjetnička, edukativna, informativna

Tema: Larisa Golec, rođena je u gradu Krasnojarsk 1973. godine u Ruskoj federaciji gdje je završila 10-godišnju osnovnu školu i pohađala 4 godine fakulteta strojarstva i tehnologije. U Hrvatskoj živi od 1994. godine gdje radi i počinje sa slikanjem. Slikanjem i modeliranjem bavila se cijelo svoje školovanje. Slikarstvo ju je posebno ispunjavalo, te je nakon upoznavanja i rada s različitim tehnikama slikarstva počelo njen pravo stvaralaštvo u slikanju.

Koordinator AMZ-a: Hana Ivezić, Jana Kopačkova

5. Naziv izložbe: **Balkanska putovanja Karla Absolona (1908. – 1920.) (Four Seasons of Czech culture)**

Organizator: Arheološki muzej u Zagrebu

Mjesto održavanja: Arheološki muzej u Zagrebu

Vrijeme trajanja: 18. rujna – 13. listopada 2019.

Autor izložbe i likovnog postava: Petr Kostrhun, ravnatelj Centra za kulturnu antropologiju, Moravské zemské muzeum, Pavilon Anthropos Brno

Opseg: 20 fotografija, 7 geografskih karata, 5 dnevnika putovanja, 8 privatnih predmeta i instrumenata

Korisnici: djeca, odrasli

Vrsta izložbe: arheološka, edukativna, informativna

Tema: Izložba Balkanska putovanja Karla Absolona putem reprodukcija fotografija, karata, korespondencije, dnevnika putovanja i ostale dokumentacije prikazuje 10 putovanja Karla Absolona po Balkanu a koja je poduzeo u periodu od 1908 do 1922. godine. Na izložbi se može vidjeti dokumentacija istraživanja dinarskog krša, fotografije etnografskog karaktera i dopisivanja s jugoslavenskim znanstvenicima tog vremena.

Koordinator AMZ-a: Jana Kopačkova, Hana Ivezic

6. Naziv izložbe: **Sjećanje na boemsko ljeto (Four Seasons of Czech culture)**

Organizator: Arheološki muzej u Zagrebu

Mjesto održavanja: Galerija AMZ, Pavla Hatza 6

Vrijeme trajanja: 5. – 19. rujna 2019.

Autor izložbe i likovnog postava: Helena Kadlčíková, Jana Kopačkova

Opseg: 40 fotografija i legende

Korisnici: djeca, odrasli

Vrsta izložbe: umjetnička, edukativna, informativna

Tema: Helena Kadlčíková (14. listopada 1975.) talentirana je fotografkinja i slikarica. Njezini atelijeri nalaze se u Pragu i Prostějovu. Najviše se bavi portretnom fotografijom, koju uvijek pokušava što najviše prilagoditi svojima klijentima. Slikanjem i crtanjem bavi se više od 20 godina, a fotografijom 10 godina. U svojoj umjetničkoj karijeri odradila je više od 700 zasebnih projekata.

Koordinator AMZ-a: Jana Kopačkova, Hana Ivezic

7. Naziv izložbe: **Zagreb – Portret grada Camerom obscurom**

Organizator: Arheološki muzej u Zagrebu

Mjesto održavanja: Arheološki muzej u Zagrebu

Vrijeme trajanja: 16. lipnja – 1. listopada 2019.

Autor izložbe i likovnog postava: Hrvatski fotosavez

Opseg: 40 fotografija i legende

Korisnici: djeca, odrasli

Vrsta izložbe: umjetnička, edukativna, informativna

Tema: Osamdeset godina je prošlo od osnutka Hrvatskog fotosaveza (1939.-2019.). U sklopu ove obljetnice Hrvatski fotosavez je, među inim, posvetio niz radionica Camera obscura, najosnovnijem fotografskom alatu. Hvatajući slike grada u jednostavnu ručno izrađenu svjetlosnu zamku (kutiju) mladi ljudi (a i oni stariji) lakše mogu razumjeti fotografiski medij kroz očiglednu sinergiju autora, motiva i svjetla. Na ovoj izložbi tema je Zagreb. Motivi su birani očima osnovnoškolaca, gimnazijalaca i studenata.

Koordinator AMZ-a: Ozren Domiter

8. Naziv izložbe: Začarana ljepota (Four Seasons of Czech culture)

Organizator: Arheološki muzej u Zagrebu

Mjesto održavanja: Galerija AMZ, Pavla Hatza 6

Vrijeme trajanja: 22. svibnja – 8. lipnja 2019.

Autor izložbe i likovnog postava: Karel Richtr, Jana Kopačkova

Opseg: 40 fotografija i legende

Korisnici: djeca, odrasli

Vrsta izložbe: umjetnička, edukativna, informativna

Tema: Karela Richtra s fotografiranjem upoznao je njegov otac, koji mu je uvijek bio inspiracija i velik uzor. S pojavom digitalne fotografije promijenio se kompletan način fotografiranja. Dok je većina njegovih kolega krenula tim novim smjerom i nabavila moderne, digitalne fotoaparate, on je krenuo u suprotnom smjeru. U povijesti fotografije tražio je tehniku koja bi mu omogućila potpunu neovisnost o kvaliteti fotoaparata ili materijala. S obzirom na njegovu umjetničku viziju i stav, zaljubio se u mokru kolodijsku tehniku (1851. g. uveo Frederik Scott Archer). Tehnika je prastara, raditi s njom je teško, često i nepredvidivo, ali može stvoriti unikatne fotografije visoke umjetničke razine. Vlastitim rukama napravio je dva fotoaparata, s kojima danas slika. U zadnje vrijeme organizirao je cijeli niz autorskih izložbi po cijeloj Češkoj, a isto tako drži tečajeve i radionice fotografije.

Koordinator AMZ-a: Jana Kopačkova, Hana Ivezić

9. Naziv izložbe: Česi Zagrebu, Zagreb Česima (Four Seasons of Czech culture)

Organizator: Češka beseda Zagreb, Arheološki muzej u Zagrebu

Mjesto održavanja: Galerija AMZ, Pavla Hatza 6

Vrijeme trajanja: 13. – 21. veljače 2019.

Autor izložbe i likovnog postava: Češka beseda Zagreb

Opseg: 40 fotografija i legende, dokumentarni film

Korisnici: djeca, odrasli

Vrsta izložbe: edukativna, informativna

Tema: Izložba prikazuje povijest i djelovanje češke nacionalne manjine u Zagrebu, ističe važne datume u povijesti Češke besede ta dokumentira kulturno – umjetničku i prosvjetnu djelatnost. Izložbu također čini izbor artefakata koje Beseda brižno čuva u svojoj spomen sobi-arhivu, čiji se fundus sastoji od predmeta primijenjene umjetnosti, antikviteta, knjiga, dokumenata i fotografija. Svoje mjesto na izložbi našli su i likovni radovi učenika Češke dopunske škole Češke besede Zagreb (učenici češkog jezika i kulture pri Osnovnoj školi S.S. Kranjčevića) Za 100 godina, nastali povodom stote obljetnice osnutka samostalne Čehoslovačke.

Koordinator AMZ-a: Jana Kopačkova, Hana Ivezić

10. Naziv izložbe: **Flow**

Organizator: Consuelo Palma

Mjesto održavanja: Galerija AMZ, Pavla Hatza 6

Vrijeme trajanja: 5. – 12. prosinca 2019.

Autor izložbe i likovnog postava: Consuelo Palma

Opseg: 20 fotografija i 8 skulptura

Korisnici: djeca, odrasli

Vrsta izložbe: umjetnička, edukativna, informativna

Tema: Consuelo Palma je čileanska umjetnica koja živi u Hrvatskoj već nekoliko godina. Umjetnica svojim skulpturama doziva Apachetas, oltare posvećene Majci Zemlji – Pachamami. Na svojim dugim putovanjima kroz visoravan, daleko od svojeg doma, Inke su gradili oltare kamenjem s puta kako bi se molili Pachamami. U svojim su molitvama tražili zaštitu na putu, a putem tih gomila kamenja željeli su ostvariti kontakt s višim bićem. Umjetnica u keramici stvara vlastite skulpture – njene Apachetas, simbol zaštite putnika. Fotografijom portretira svakodnevna mjesta svojeg života, arhitektonske elemente koji prate njen hod. Tim mjestima i objektima putem slika daje novo mjesto, nov značaj. Koordinator AMZ-a: Hana Ivezić, Jana Kopačkova

11. Naziv izložbe: **Zamrznuta ljepota (Four Seasons of Czech culture)**

Organizator: Arheološki muzej u Zagrebu

Mjesto održavanja: Galerija AMZ, Pavla Hatza 6

Vrijeme trajanja: 11. – 23. studenoga 2019.

Autor izložbe i likovnog postava: Ana Horvat, Alana Kajfež, Petar Hranuelli

Opseg: 48 skulptura

Korisnici: djeca, odrasli

Vrsta izložbe: umjetnička, edukativna, informativna

Tema: Troje hrvatskih umjetnika povezuju Hrvatsku i Češku, te kulturu i umjetnost kroz skulpture u staklu. Petar Hranuelli hrvatski je kipar koji već duži niz vremena radi skulpture upravo u češkom staklu te želi materijalom i načinom obrade povezati te dvije države. Ana Horvat akademska je kiparica, koja kroz svoje rade povezuje pivo i staklo, dva značajna proizvoda po kojima je Češka poznata u svijetu. Kod izrade svojih radova koristi materijale i tehnike iz obiju zemalja. Akademska kiparica Alana Kajfež radi skulpture torza u staklu inspirirane upravo izvorima vode iz grada Karlovy Vary, skulpture ljudskih figura koje se u plitkom reljefu naziru ispod staklenih plašteva. Prozirnost vodenog slapa koji prekriva tijelo dočarava figuru zamrznutu u staklu.

AMZ-a: Jana Kopačkova, Hana Ivezić

Artefakt+dizajn=prototip

Arheološki muzej u Zagrebu – 19. veljače – 7. travnja 2019.

Autor(i) stručne koncepcije: Zorica Babić i Sunčica Nagradić Habus

Autor(i) likovnog postava: Umjetnička organizacija OAZA (Nina Bačun i Roberta Bratović)

Stručni suradnici: Jacqueline Balen, Maja Bunčić, Marko Dizdar, Ozren Domiter, Ana Đukić, Dora Kušan Špalj, Ivan Radman-Livaja

Ilustracije – vizualni identitet: Goran Jovanović

Ilustracije, crteži: Krešimir Rončević

Marketing, PR: Davorka Maračić

Fotografije: Maja Bunčić, Filip Beusan, Damir Doračić, Igor Krajcar, Jurica Škudar

Tehnička služba: Ivan Troha, Vedran Mesarić

Opseg (broj eksponata): 54 pojedinačna eksponata

Web adresa: www.amz.hr

Vrsta: umjetnička, arheološka, kompleksna, tuzemna, edukativna, skupna, pokretna

Izložba *Artefakt+dizajn=prototip* prikazuje rade mladih nezaposlenih osoba nastalih

tijekom provedbe europskog projekta *Od strukovnih zanimanja do kreativne industrije*.

Predstavljeno je 17 novonastalih inovativnih proizvoda različitih namjena kao što su suveniri,

društvene igre, didaktička pomagala, nakit, modna kolekcija i web stranica nastalih kao rezultat procesa koji je utemeljen na reinterpretaciji kulturne baštine. Uz nastale prototipove, na izložbi predstavljeni su i arheološki predmeti koji su inspirirali autore.

Sudionici projekta upoznali su muzejske zbirke s arheološkim materijalom iz Gradskog muzeja Sisak, Gradskog muzeja Virovitica, te Srednjovjekovnu zbirku Arheološkog muzeja Osijek i Pretpovjesnu i Antičku zbirku Arheološkog muzeja u Zagrebu. Kroz umjetničke radionice iz područja dizajna sudionici projekta razvili su kompetencije koje su im bile potrebne za izradu novih proizvoda pod mentorstvom muzealaca, produkt dizajnera, lokalnih obrtnika i poduzetnika.

U Osijeku sudionike projekta inspirirali su predmeti iz stalnog postava srednjovjekovne zbirke Arheološkog muzeja Osijek te su nakon održanih kulturno – umjetničkih radionica nastali proizvodi: društvena igra „Rudine ne ljuti se“, didaktičko pomagalo „Gri-gri“ i suveniri „Back to retro“, „Stalak za butelje“, „Laurina ogledala“ i „Omotničar“.

U Virovitici glavna inspiracija sudionicima bili su željeznodobni Kelti. Arheološki predmeti iz zbirke Gradskog muzeja Virovitica doveli su do nastanka didaktičkog pomagala „Keltix-Meltix“ i suvenira „Kocka“.

Bogata antička zbirka iz antičke Siscije Gradskog muzeja Sisak, inspirirala je sudionike za nastanak suvenira „Kozmetički sapuni Sis“, društvena igra „Bogovi Rima“ i web stranica „Vremenska kapsula – Trezor generacija“.

Arheološki ostaci pretpovjesne vučedolske kulture i Japoda, zatim antički grčki spomenici i rimski dodekaedar inspirirali su sudionike u Arheološkom muzeju u Zagrebu na nastanak suvenira „Obitelj zdjelica“, „Spirala 1“ i „Spirala 2“, didaktička pomagala „Jezik zvijezda“ i „Upoznaj antiku“ i modne kolekcije „Platonska ljubav“.

Korisnici: raznovrsna publika, mladi, nezaposleni, strukovnjaci, umjetnici (Z. Babić)

Artefakt+dizajn=prototip

Arheološki muzej Osijek – 16. travnja – 12. svibnja 2019.

Autor(i) stručne koncepcije: Zorica Babić i Sunčica Nagradić Habus

Autor(i) likovnog postava: Umjetnička organizacija OAZA (Nina Bačun i Roberta Bratović)

Stručni suradnici: Jacqueline Balen, Maja Bunčić, Marko Dizdar, Ozren Domiter, Ana Đukić, Dora Kušan Špalj, Ivan Radman-Livaja

Ilustracije – vizualni identitet: Goran Jovanović

Ilustracije, crteži: Krešimir Rončević

Marketing, PR: Davorka Maračić

Fotografije: Maja Bunčić, Filip Beusan, Damir Doračić, Igor Krajcar, Jurica Škudar

Tehnička služba: Vedran Mesarić, tehnička služba AMO

Opseg (broj eksponata): 54 pojedinačna eksponata

Web adresa: www.amz.hr

Vrsta: umjetnička, arheološka, kompleksna, tuzemna, edukativna, skupna, pokretna (Z. Babić)

Artefakt+dizajn=prototip

Gradski muzej Virovitica – 14. svibnja – 9. lipnja 2019.

Autor(i) stručne koncepcije: Zorica Babić i Sunčica Nagradić Habus

Autor(i) likovnog postava: Umjetnička organizacija OAZA (Nina Bačun i Roberta Bratović)

Stručni suradnici: Jacqueline Balen, Maja Bunčić, Marko Dizdar, Ozren Domiter, Ana Đukić, Dora Kušan Špalj, Ivan Radman-Livaja

Ilustracije – vizualni identitet: Goran Jovanović

Ilustracije, crteži: Krešimir Rončević

Marketing, PR: Davorka Maračić

Fotografije: Maja Bunčić, Filip Beusan, Damir Doračić, Igor Krajcar, Jurica Škudar

Tehnička služba: Vedran Mesarić, Matko Kolesarić

Opseg (broj eksponata): 54 pojedinačna eksponata

Web adresa: www.amz.hr

Vrsta: umjetnička, arheološka, kompleksna, tuzemna, edukativna, skupna, pokretna (Z. Babić)

Artefakt+dizajn=prototip

Gradski muzej Sisak – 12. lipnja – 7. srpnja 2019.

Autor(i) stručne koncepcije: Zorica Babić i Sunčica Nagradić Habus

Autor(i) likovnog postava: Umjetnička organizacija OAZA (Nina Bačun i Roberta Bratović)

Stručni suradnici: Jacqueline Balen, Maja Bunčić, Marko Dizdar, Ozren Domiter, Ana Đukić, Dora Kušan Špalj, Ivan Radman-Livaja

Ilustracije – vizualni identitet: Goran Jovanović

Ilustracije, crteži: Krešimir Rončević

Marketing, PR: Davorka Maračić

Fotografije: Maja Bunčić, Filip Beusan, Damir Doračić, Igor Krajcar, Jurica Škudar

Tehnička služba: Ivan Troha

Opseg (broj eksponata): 54 pojedinačna eksponata

Web adresa: www.amz.hr

Vrsta: umjetnička, arheološka, kompleksna, tuzemna, edukativna, skupna, pokretna (Z. Babić)

- T. Bilić bio je suradnik na izložbi (odabir predmeta, autorstvo tekstova i kataloških jednica u katalogu izložbe) Muzeja Sveti Ivan Zelina *Graci od prapovijesti do antike* (prosinac 2019.–2020.).

Organizacija izložbe: Muzej Sveti Ivan Zelina

- M. Nađ bio je suradnik na izložbi (odabir predmeta, autorstvo tekstova i kataloških jednica u katalogu izložbe) Muzeja seljačkih buna u Gornjoj Stubici *Jan Vitovec-češki vitez, zagorski grof* (srpanj 2019.–2020.).

Organizacija izložbe: Muzeja seljačkih buna u Gornjoj Stubici

Konzervatorsko-restauratorski odjel

- Izrada tekstova za 2 plakata i sudjelovanje u postavljanju izložbe *Knez iz Bojne – novo poglavlje hrvatske povijesti* (D. Doračić)
- Likovna koncepcija izložbe *11. susreti Sekcije restauratora i preparatora Hrvatskog muzejskog društva*, Muzej Apoksiomena, Mali Lošinj (S. Latinović)
- Sudjelovanje u likovnoj koncepciji izložbe *Braća po oružju* (S. Latinović)
- Likovna koncepcija izložbe *Avari i Slaveni* (S. Latinović)
- Likovna koncepcija izložbe *Ksenija Vinski Gasparini – dama hrvatske arheologije* (S. Latinović)

10. IZDAVAČKA DJELATNOST MUZEJA

10.1. Tiskovine

- A. Dugonjić, A. Rapan Papeša (ur.), *Avari i Slaveni*, katalog izložbe, Arheološki muzej u Zagrebu, Zagreb, 2019.
- A. Dugonjić, A. Rapan Papeša (ur.), *Avari i Slaveni*, deplijan izložbe, Arheološki muzej u Zagrebu, Zagreb, 2019.
- A. Dugonjić, A. Rapan Papeša (ur.), *Avars and Slavs*, deplijan izložbe, Arheološki muzej u Zagrebu, Zagreb, 2019.
- U okviru naklade Muzeja za seriju Opera Varia napisana je, prevedena i za tisak pripremljena monografija Liber i mumija (urednik I. Uranić, grafička priprema S. Škrinjarić) koja se sastoji

od stručnih i znanstvenih radova koji se bave najpoznatijim spomenikom Arheološkog muzeja u Zagrebu kojem zadnjih dvadesetak godina nije bila posvećena ni jedna tiskovina. Publikacija donosi radove o povijesti spomenika, etruščanskom jeziku, grafičkoj tehnologiji Lanene knjige i istraživanjima na Zagrebačkoj mumiji.

Autori članaka su: Kornelija A. Giunio, Mislav Čavka., Dorela Dujmušić, Vesna Džimbeg-Malčić, Damir Modrić, Ante Petrović, Kristina Šekrst i Igor Uranić. Predgovor je napisao Sanjin Mihelić.

T. Bilić: *Kuna – 25 godina novčane jedinice Republike Hrvatske / The Kuna – Twenty Five Years of the Monetary Unit of the Republic Of Croatia*. Zagreb, Arheološki muzej u Zagrebu – Hrvatska narodna banka / The Archaeological Museum in Zagreb – Croatian National Bank, 2019.

- Stalni postav antičke zbirke, vodič, Zagreb 2019.
- Depljan Arheološkog parka Andautonija, kalendar Andautonija 2020
- Izdanja u sklopu projekta Iron-Age-Danube:
  - *Doživi željezno doba – edukativne radionice i muzejski programi projekta Iron-Age-Danube*, oblikovanje i priprema za tisak prema engleskom predlošku S. Škrinjarić, naklada 500 primjeraka, ISBN 978-953-8143-30-4.
  - *Kaptol – Hallstatt Food Workshop & Cookbook*, oblikovanje S. Škrinjarić, urednica A. Bertol Stipetić, autorica A. Đukić, naklada 500 primjeraka, ISBN 978-953-8143-21-2.
  - *Kaptol – radionica halštatske hrane & kuharica*, oblikovanje S. Škrinjarić, urednica A. Bertol Stipetić, autorica A. Đukić, naklada 500 primjeraka, ISBN 978-953-8143-20-5.
  - *Klinci željeznoga doba*, prijelom Archaeolingua, prijevod A. Bertol Stipetić, naklada 500 primjeraka, ISBN 978-953-8143-17-5.
  - *Kulturna ruta Putevima ratnika – starije željezno doba u Zlatnoj dolini*, depljan, oblikovanje S. Škrinjarić, urednica J. Balen, tekst M. Rakvin, naklada 1000 primjeraka.
- Priručnik projekta Od strukovnih zanimanja do kreativne industrije, Artefakt+dizajn=prototip, Arheološki muzej u Zagrebu, 2019. Priručnik opisuje tijek projekta "Od strukovnih zanimanja do kreativne industrije" (MIS KOD:UP.02.1.1.02.0251) iz poziva Umjetnost i kultura za mlade Operativnog programa Učinkoviti ljudski potencijali 2014 – 2020, Europski socijalni fond. Urednica priručnika: Zorica Babić. Autori tekstova: Zorica Babić, Marijan Bogatić, Ivana Borovnjak, Maja Kolar, Mihaela Kulej, Ana Armano Linta, Zrinka Nedeljković, Jesenka Ricl. Autori kataloških jedinica: Jacqueline Balen, Maja Bunčić, Ana Đukić, Dora Kušan Špalj, Sunčica Nagradić Habus. Prijevod sažetka na engleski: Ana Borovac. Lektura:

Jadranka Soviček Krpan. Fotografije: Zorica Babić, Filip Beusan, Maja Bunčić, Damir Doračić, Zvonimir Gregl, Igor Krajcar, Panosnki drvni centar kompetencija, sudionici radionica, Jurica Škudar. Ilustracije i Crteži: Krešimir Rončević. Grafičko oblikovanje: Umjetnička organizacija Oaza (Ivana Borovnjak). Naklada: 300 komada. ISBN: 978-953-8143-19-9; CIP: 001025330 (Z. Babić)

- Z. Babić, A. Mrazek Lugarov, Avari i Slaveni za djecu i mlade, Arheološki muzej u Zagrebu, 2019. Ilustrirana edukativno – interaktivna publikacija, pedagoški vodič. Autorica teksta je viša muzejska pedagoginja Zorica Babić, autorica ilustracija je dizajnerica Ana Mrazek Lugarov. Fotografije: Igor Krajcar. Oblikovanje i priprema za tisk: Atelier ANII. Naklada: 300 komada. ISBN: 978-953-8143-31-1 (Z. Babić)

Odjel za dokumentaciju:

Tiskovine – oblikovanje, prijelom i priprema za tisk monografija, časopisa, zbornika radova i letaka (S. Škrinjarić):

Knjižica „Sense and Sustainability“

format 16,2 x 22,9 cm

96 stranica

računalna obrada 135 fotografija i crteža

oblikovanje, prijelom knjižice, izrada naslovnice

naklada 300 primjeraka

bez ISBN broja

Knjižica „Four Seasons of Czech Culture“

format 16,2 x 22,9 cm

64 stranice

računalna obrada 252 fotografija i crteža

oblikovanje, prijelom knjižice, izrada naslovnice

naklada 300 primjeraka

bez ISBN broja

Knjižica „Adrias, arheologija jadranske plovidbe i brodogradnje“

format 16,2 x 22,9 cm

60 stranica

računalna obrada 200 fotografija i crteža

oblikovanje, prijelom knjižice, izrada naslovnice
naklada 500 primjeraka
bez ISBN broja

Knjižica „Festark, festival arheološke knjige“
format 16,2 x 22,9 cm
48 stranica
računalna obrada 46 fotografija i crteža
oblikovanje, prijelom knjižice, izrada naslovnice
naklada 300 primjeraka
bez ISBN broja

Knjižica „Lumbardska psefizma“
format 16,2 x 22,9 cm
48 stranica
računalna obrada 105 fotografija i crteža
oblikovanje, prijelom knjižice, izrada naslovnice
naklada 1000 primjeraka
bez ISBN broja

Knjiga sažetaka „Ksenija Vinski – dama hrvatske arheologije“
format 13,5 x 22,5 cm
40 stranica
računalna obrada 19 fotografija
oblikovanje, prijelom knjižice, izrada naslovnice
naklada 50 primjeraka
ISBN 978-953-8143-32-8

Knjiga „Radionica halštatske hrane i kuhanica – Cookbook“
format 21 x 21 cm
40 stranica
računalna obrada 45 fotografija i crteža
oblikovanje, prijelom knjižice, izrada naslovnice
naklada 500 primjeraka

ISBN 978-953-8143-20-5

Knjiga „Halstatt Food Workshop – Cookbook“

format 21 x 21 cm

40 stranica

računalna obrada 45 fotografija i crteža

oblikovanje, prijelom knjižice, izrada naslovnice

naklada 500 primjeraka

ISBN 978-953-8143-21-2

Knjiga „Doživi željezno doba – edukativne radionice i muzejski programi projekta Iron Age-

Danube“

format 21 x 21 cm

112 stranica

računalna obrada 414 fotografija i crteža

oblikovanje, prijelom knjižice, izrada naslovnice

naklada 500 primjeraka

ISBN 978-953-8143-30-4

Knjiga „Zlato i prah kraljeva – pjesmarica“ – nedovršeno

format 13,5 x 22,5 cm

44 stranice

oblikovanje, prijelom knjižice, izrada naslovnice

naklada ?

ISBN ?

Vjesnik Arheološkog muzeja u Zagrebu 3. Serija, vol. 52 (2019)

format 21 x 28 cm

224 stranica, dvojezično: hrvatski/engleski

računalna obrada 141 fotografija i crteža

prijelom časopisa i naslovnice

naklada 400 primjeraka

Vodič „Antička zbirka AMZ“

format 13,5 x 22,5 cm
100 stranica
računalna obrada 116 fotografija i crteža
prijelom knjižice
naklada 500 primjeraka
ISBN 978-953-8143-22-9

Knjiga „Liber i mumija“ – dovršeno, nije otisnuto
Serija „Monografije i katalozi AMZ“
format 23 x 30 cm
96 stranica
računalna obrada 49 fotografija i crteža
oblikovanje, prijelom knjižice, izrada naslovnice
naklada 500 primjeraka
ISBN 978-953-8143-34-2

Deplijan izložbe „Ksenija Vinski – dama hrvatske arheologije“
format 63 x 21 cm
12 stranica
računalna obrada 12 fotografija
oblikovanje i prijelom deplijana
naklada 100 primjeraka

Deplijan „INTERLIBER 2019.“
format 21 x 29,7 cm
6 stranica
računalna obrada 1 fotografije
oblikovanje i prijelom deplijana
naklada 200 primjeraka

Deplijan „Kulturna ruta Putevima ratnika – Starije željezno doba u zlatnoj dolini“
format 60 x 20 cm
8 stranica
računalna obrada 16 fotografija

oblikovanje i prijelom deplijana
naklada 1000 primjeraka

Deplijan izložbe „Braća po oružju“ – hrvatski jezik

format 21 x 29,7 cm

6 stranica

računalna obrada 30 fotografija

oblikovanje i prijelom deplijana

naklada 300 primjeraka

Deplijan izložbe „Braća po oružju“ – engleski jezik

format 21 x 29,7 cm

6 stranica

računalna obrada 30 fotografija

oblikovanje i prijelom deplijana

naklada 300 primjeraka

Letak „Interreg Iron Age-Danube Party“

format 21 x 29,7 cm

4 stranice

računalna obrada 13 fotografija

oblikovanje i prijelom deplijana

naklada 300 primjeraka

Letak „Sense and Sustainability“

format 21 x 29,7 cm

2 stranice

računalna obrada 1 fotografije

oblikovanje i prijelom letka

Tiskovine – oblikovanje, prijelom i priprema za tisk izložbenih postera i plakata (S. Škrinjarić):

Izložba „11. susreti Sekcije restauratora i preparatora HMD“

- oblikovanje 6 postera dimenzija 70x100 cm

- računalna obrada 57 fotografije i crteža

Izložba „Abracadabra“

- oblikovanje 1 plakata dimenzija 70x100 cm
- računalna obrada 5 fotografija

Izložba „Izrada i pečenje keramike na neolitički način“

- oblikovanje 1 plakata dimenzija 70x100 cm
- računalna obrada 4 fotografija

Izložba „Crkva i zvono sv. Tome u Puli“

- oblikovanje 1 plakata dimenzija 70x100 cm
- računalna obrada 1 fotografije

Izložba „Arena i okolni parkovi“

- oblikovanje 1 plakata dimenzija 70x100 cm
- računalna obrada 8 fotografija

Izložba „Braća po oružju“

- oblikovanje 3 plakata izložbe dimenzija 70x100 cm
- oblikovanje 12 postera dimenzija 70x180 cm
- računalna obrada 36 fotografija

Izložba „Arheologija iz zraka“ – Galerija AMZ

- oblikovanje 1 plakata dimenzija 70 x 100 cm
- oblikovanje 51 postera dimenzija 35x50; 50x70; 70x170; 120x170 cm
- računalna obrada 51 fotografije

Izložba „Arheologija iz zraka“ – gostovanje FFZG

- oblikovanje 1 plakata dimenzija 70 x 100 cm
- oblikovanje 2 postera 70x100 cm
- računalna obrada 1 fotografije

Izložba „Larisa Golec – akvareli“

- oblikovanje i prijelom 1 plakata dimenzija 70 x 100 cm
- računalna obrada 5 fotografija

Izložba „Hirošima i Nagasaki – bol i hrabrost“

- oblikovanje i prijelom 1 plakata dimenzija 70 x 100 cm
- računalna obrada 1 fotografije

Izložba „Consuelo Palma – Flow“

- oblikovanje i prijelom 1 plakata izložbe dimenzija 70 x 100 cm
- računalna obrada 1 fotografije

Izložba „Dvije prapovijesne riznice Portugala“ – gostovanje u AMI, Pula

- prijelom 3 vizuala izložbe dimenzija 55 x 160 cm
- računalna obrada 3 fotografije

Izložba „Tri života sarajevske Hagade“

- oblikovanje i prijelom 1 plakata izložbe dimenzija 70x100 cm
- računalna obrada 1 fotografije

Izložba „Čovjek i more“

- prijelom 1 plakat izložbe dimenzija 70 x 100 cm
- računalna obrada 1 fotografije

Konferencija za tisak „Mend the Gap“

- oblikovanje i prijelom 1 plakata izložbe dimenzija 70 x 100 cm
- računalna obrada 3 fotografije

Kongres „Japodi“ – Prag, kustosica Ana Đukić

- oblikovanje i prijelom 1 postera dimenzija 70x100 cm
- računalna obrada 13 fotografija

Ciklus javnih predavanja „Adrija, arheologija jadranske plovidbe i brodogradnje“

- oblikovanje i prijelom 16 plakata dimenzija 70x100 cm
- računalna obrada 80 fotografija i crteža

Ciklus javnih predavanja „Four Seasons of Czech Culture“

- oblikovanje i prijelom 17 plakata dimenzija 70x100 cm
- računalna obrada 89 fotografija

Ciklus javnih predavanja „Lumbardska psefizma“

- oblikovanje i prijelom 10 plakata dimenzija 70x100 cm
- računalna obrada 61 fotografije

Manifestacija „Sense and Sustainability“

- oblikovanje i prijelom 4 vizuala razl. dimenzija (t-shirt, roll-up, oglas „Jutarnji list“)
- računalna obrada 10 fotografija

Manifestacija „Ljetni kamp AMZ“

- oblikovanje i prijelom 1 plakata
- računalna obrada 1 fotografije

Manifestacija „Noć muzeja 2019.“

- oblikovanje i prijelom 1 plakata
- računalna obrada 1 fotografije

Manifestacija „Scena AMZ 2019.“ – razna predavanja/predstavljanja knjiga

- oblikovanje i prijelom 9 plakata
- računalna obrada 15 fotografija

Projekt „Prehistory Adventure“

- oblikovanje i prijelom 6 plakata
- računalna obrada 6 fotografija

Ciklus koncerata klasične glazbe „Glazbeni salon AMZ“

- oblikovanje i prijelom 17 plakata izložbe
- računalna obrada 21 fotografije

Izložba „Tkuća arheološka istraživanja 2019.“ – Gradske muzej Kutina

- oblikovanje i prijelom 6 postera i 1 plakata izložbe

- računalna obrada 70 fotografija

Manifestacija Interliber 2019. „AMZ publikacije na Interliberu 2018“

- oblikovanje i prijelom 1 plakata
- računalna obrada 1 fotografije

Radionica „Mladi forenzičari – proljetni kamp AMZ“

- oblikovanje i prijelom 1 plakata
- računalna obrada 1 fotografije

Tiskovine – oblikovanje izložbenih legendi i manjih vizuala:

- oblikovanje 277 izložbenih legendi
- oblikovanje 12 članskih iskaznice Kluba prijatelja AMZ
- oblikovanje interpretacijskih ploča postavljenih u Arheološkom parku Andautonija i na lokalitetu u Varaždinskim Toplicama (20 kom) (D. Kušan Špalj)

Tiskovine – poslovi vezani uz nakladništvo AMZ:, dodijela ISBN brojeva (S. Škrinjarić):

- Administriranje *web* izdavaštva AMZ

Na *web* stranicama www.amz.hr/izdavaštvo upisane 3 nove publikacije u nakladništvu AMZ

- Dodijeljivanje ISBN broja izdanjima AMZ

Ukupno je dodijeljeno 5 ISBN brojeva za 5 publikacija u nakladništvu AMZ

10.3. Elektroničke publikacije

- M. Bunčić, A. Dugonjić (ur.) „Zbornik predavanja održanih tijekom Branimirove godine u Arheološkom muzeju u Zagrebu“, Arheološki muzej u Zagrebu, Zagreb, 2019.

Elektroničke publikacije – e-book, e-najave i e-pozivnice (S. Škrinjarić):

- Oblikovanje 32 e-pozivnice (za nazive izložaba vidi popis tiskovina)
- Oblikovanje 97 e-najava, *web* vizuala za izložbe i posebna događanja (za nazive izložaba i posebnih događanja vidi popis tiskovina)
- Božićna i Novogodišnja čestitka AMZ, oblikovanje 1 e-čestitke

11. EDUKATIVNA DJELATNOST

11.1. Vodstva

- Djelatnice Srednjovjekovnog odjela obavile su tri vodstva po stalnom postavu (M. Bunčić) te osam po izložbi Avari i Slaveni (A. Dugonjić-2, M. Korić-6)
- Specijalna stručna vodstva (I. Uranić – studenti arheologije i povijesti, studenti s grupe Staroegipatskog jezika)
- T. Bilić: 1 vodstvo (6. travnja 2019.)
- T. Bilić: 1 vodstvo na engleskom jeziku (8. lipnja 2019.)
- M. Nađ: 1 vodstvo (18. svibnja 2019.).
- Obavljeno 20 stručnih vodstava po lokalitetu u Varaždinskim Toplicama, te 170 po lokalitetu u Ščitarjevu (D. Kušan Špalj, N. Perok i vanjski suradnici).
- obavljeno 1 stručno vodstvo po antičkoj zbirci AMZ-a, 18. prosinca 2019. (N. Gostinski)
- Studentska praksa studenata Katedre za muzeologiju i upravljanja baštinom tijekom ak. god. 2018./2019. i ak. god. 2019./2020. za studente: Marko Šegović, Natalija Lalačović, Nika Kovačev, Nina Ujučić, Stella Maria Varga, Đurđica Mirić.
- U sklopu programa Arheološki susreti u školama održen je niz predavanja i interaktivnih radionica te je organizirana Ljetna arheološka škola na lokalitetu Sisak – Pogorelec
- Obavljeno 14 stručnih vodstava za posjetitelje, strane stručnjake, diplomate, kao i studente arheologije i povijesti, od toga 9 na stranom jeziku. (Ivan Radman-Livaja)
- J. Balen održala je tri specijalna vodstva (1 na hrvatskom i 2 na engleskom jeziku): 1. veljače za učenike OŠ K.Š.Gjalskoga o vučedolskoj kulturi; 27. svibnja za studente Mississippi State University, Osteology Study Abroad Summer 2019. o pretpovijesnom postavu; 17. rujna za donatore i sponzore Archaeological Institute of America, pod vodstvom Andrew Moorea po postavu AMZ.
- A. Đukić održala je 6 specijalnih vodstava (na engleskom jeziku) za sudionike konferencije *Sense and Sustainability* koja je održana u terminima 6. – 10. svibnja 2019.
- Održano je 314 stručnih vodstava po stalnom postavu Muzeja za 6230 posjetitelja, 31 stručno vodstvo po izložbi Avari i Slaveni za 620 posjetitelja. Uključimo li još stručna vodstva po postavima tijekom održavanja radionica, broj se povećava za 151 vodstava i 2753 posjetitelja. Sve zajedno bilo je 496 stručnih vodstava za 9603 posjetitelja. (Z. Babić)

11.2. Predavanja

- Tijekom zimskog semestra 2019./2020. održano je 15 predavanja na dodiplomskom studiju u okviru kolegija *Arheologija i povijest srednjeg vijeka* na Odsjeku za arheologiju Filozofskog fakulteta u Zagrebu. (A. Dugonjić)
- Tijekom trajanja izložbe *Knez iz Bojne – novo poglavlje hrvatske povijesti* održano je 18. travnja 2019. godine u 12 h stručno predavanje dr. sc. Marijane Krmpotić „Rani srednji vijek na Bojni – rezultati arheoloških istraživanja 2016. – 2018.“
- Tijekom trajanja izložbe *Avari i Slaveni* u 2019. g. održano je pet predavanja u AMZ:
  - 23. listopada 2019. u 12 h, András Csuthy (Danube Region Museum in Komárno) – „An overview of research into the Late Avar period material culture in Slovakia „
  - 23. listopada 2019. u 12 h, Zbigniew Robak (Institute of Archaeology of the Slovak Academy of Sciences) – „The Early Medieval Collection from Blatnica – How Do Legends Arise?“
  - 13. studenoga 2019. u 19 h, Pia Šmalcelj Novaković (Institut za arheologiju) – „Avari – mit i činjenice“
  - 20. studenoga 2019. u 19 h, Krešimir Filipec (Arheološki zavod Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu) – „Rani Slaveni – seobe i zauzimanje nove domovine“
  - 4. prosinca 2019. u 19 h, Juraj Belaj (Institut za arheologiju) – „Stari slavenski mit u prostoru“
- U Filozofskoj kući Ksantipa u Zagrebu održano je 14. ožujka predavanje *Misao i slika svijeta u Faraonskom Egiptu* za 40 sudionika (I. Uranic)
- Održano predavanje studentima diplomskog studija stare povijesti Filozofskog Fakulteta u Zagrebu (studenti prof. Brune Kuntić Makvić) (3. prosinca) (T. Bilić)
  - kolegij *Osnove muzejskog rada* na Odsjeku za arheologiju Filozofskog fakulteta u Zagrebu za studente 3. godine studija, ljetni semestar (J. Balen)
- Predavanje *Arheologija u stvarnosti i arheologija na filmu*, Arheološki muzej u Zagrebu, 13. travnja 2019. u sklopu FestArh (J. Balen)
- Predavanje *Croatia during prehistory (Neolithic to Iron Age)*; Institut za antropologiju, Ljetna antropološka škola za studente Mississippi State University, 27. svibnja 2019. (J. Balen)
- Predavanje *Kameno i bakreno doba Požeške kotline*; održano na svečanoj sjednici Požeškog društva Požega, Knjižnica Gimnazije, Požega, 18. prosinca 2019. (J. Balen)
- J. Balen koordinirala je slijedeća predavanja u sklopu *Scene AMZ*:
  - Marla Toyne, *Sacrificial life and death in the ancient Andes of Peru*, 18. siječnja 2019.

- Tamás Hajdu, *Population history of the Carpathian basin in the bronze age – previous bioarchaeological studies and new trends*, 7. ožujka 2019.
- *Göbeklitepe: čovjek i život*, u sklopu Tjedna turske kulture, 16. svibnja 2019.
- Predavanje *Integrating culture and tourism*; Institut za antropologiju, Ljetna antropološka škola za studente Mississippi State University, 10. lipnja 2019. (S. Mihelić)
- Predavanje *A što sada? Psefizma, arheologija Lumbarde i kulturni turizam*; predavanje u sklopu ciklusa *Lumbardska psefizma*; Arheološki muzej u Zagrebu, 25. rujna 2019. (S. Mihelić)
- Predavanja na Odjelu za arheologiju, Sveučilišta u Zadru: *Latenska kultura i mlađe željezno doba u južnoj Panoniji i Željezno doba u Sisku i Pokuplju*, 14. svibnja 2019. (I. Drnić)
- Predavanje „Vrijednost arheološkog zapisa i mogućnosti njezina mjerjenja“ na Odsjeku za arheologiju Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu (27. svibnja 2019.) u sklopu kolegija „Metodologija arheoloških istraživanja“ (Sirovica).
- Predavanje „Gubitak vrijednosti arheološkog zapisa: mogućnosti i načini procjene“ održano u organizaciji Slovenskog arheološkog društva i Hrvatskog arheološkog društva 27. prosinca 2019. u Arheološkom muzeju u Zagrebu te u Ljubljani (Slovenija) 4. prosinca 2019, u sklopu Savjetovanja: Posvet o dveh pomembnih temah sodobnega varstva in raziskovanja arheološke dediščine (Sirovica)
- Održana prezentacija projekta Interpretacijskog centra Andautonija u prostoru Razvojne agencije Zagrebačke Županije 23. ožujka 2019. (D. Kušan Špalj)
- N. Gostinski koordinirala je slijedeća predavanja u sklopu Adrias ciklusa događanja:
  - K. Batur, Podmorsko vremeplov – Brodolom kod Gnalića, ogledalo renesansnog svijeta, 11. rujna 2019.
  - M. Bondioli, M. Nicolardi, Ships of the Serenissima – Venetian merchant fleet in the Renaissance, 26. rujna 2019.
  - J. L. Casabán, Santiago de Galicia and the Illyrian squadron – Mediterranean-built galleons for Philip's II atlantic fleet, 17. listopada 2019.
- N. Gostinski koordinirala je slijedeća predavanja u sklopu Lumbarajskog ciklusa događanja:
  - S. Mihelić, A što sada? Psefizma, arheologija Lumbarde i kulturni turizam, 25. rujna 2019.
  - B. Kirigin, Hvar u doba Lumbardske psefizme, 23. listopada 2019.

11.3. Radionice i igraonice

- Sudjelovanje u *Zimskoj arheološkoj školi*, 16. ožujka 2019. u organizaciji Katoličke klasične gimnazije i Povijesnog društva Požega (J. Balen)
  - *Arheološki park Andautonija* – u 2019. godini nastavljen je rad na realizaciji projekta „Andautonija za djecu“ organizacijom radionica i igraonica za djecu u Ščitarjevu svaki vikend te za najavljene grupe od 1. svibnja do 1. studenog 2019. – kroz radionice je prošlo ukupno 2903 djece (N. Perok, D. Kušan Špalj, i vanjski suradnici).
  - Tijekom 2019. godine održano je 151 radionica (vezane za stalni postav Arheološkog muzeja u Zagrebu te povremene izložbe poput Avari i Slaveni) u kojima je sudjelovalo 2753 sudionika.
- Održane su sljedeće radionice:

- OBRADA METALA (uz izložbu Avari i Slaveni) – 12 radionica
- IZRADA NAKITA (uz izložbu Avari i Slaveni) – 8 radionica
- MODERNI JAPODI – 3 radionice
- BUDI INDIANA JONES – 6 radionica
- PIŠEMO I ČITAMO HIJEROGLIFE – 79 radionica
- PIŠEMO I ČITAMO GRČKI ALFABET – 2 radionice
- MOZAICI – 5 radionica
- EGIPATSKA PIRAMIDA – 13 radionica
- ŽIVOT NEANDERTALCA – 4 radionice
- MALI EGIPATSKI UJMJEĆNICI – 7 radionica
- UŠABTI – 2 radionice
- PINTADERE – 3 radionice
- ANTIČKI NOVAC – 2 radionice
- FARAOŃSKA KRUNA – 3 radionice
- KOSTI PRIČAJU PRIČU – 2 radionice

Navedene radionice su one koje su u stalnoj ponudi Arheološkog muzeja u Zagrebu. (Z. Babić)

11.4. Ostalo

Arheološki susreti – program popularizacije arheologije kao izvannastavne aktivnosti u osnovnim i srednjim školama.

- Uz predavanja, organizirana je Ljetna arheološka škola u Sisku (u sklopu istraživanja na položaju Pogorelac) te posjet terenu Viškovci-Gradina. U programu su sudjelovali (O. Domiter, J. Balen, A. Bertol Stipetić, I. Drnić)

Projekt #DoveTales, Vučedolska golubica putuje s Vama (Solter)

- Projektom #DoveTales namjeravamo prezentirat kulturnu baštinu kroz „nove“ tehnologije, zanimljive javnosti. Iako je od prvog 3D ispisa u svijetu prošlo 30 godina, ta tehnologija je donedavno bila rezervirana samo za strojarsku struku, dijelom zbog visoke cijene uređaja, a dijelom zbog vrlo uskog broja sudionika. Danas se sve printa – igračke, odjeća, umjetnost, medicinska pomagala pa čak i hrana.
- Arheološki muzej u Zagrebu odlučio je printati svima vrlo prepoznatljiv predmet Vučedolsku golubicu, koja je pronađena je na istraživanju Gradca na Vučedolu 1938. godine i od tada se čuva u našem muzeju.
- Ideja projekta je da isprintani 3D prikaz golubice u različitim bojama visine 5 cm posjetitelji muzeja mogu ponijeti sa sobom i na našim stranicama na društvenim mrežama mogu podijeliti svoje priče o golubici kroz fotografije. Želja nam je da golubica obide što više novih mjesta u Hrvatskoj i Svijetu, na što se i odnosi sam podnaslov projekta Vučedolska golubica putuje s vama. Akcija je namijenjena domaćim i stranim posjetiteljima svih uzrasta. Nadamo se da ćemo se projektima ovog tipa približiti novoj generaciji posjetitelja kojima je korištenje društvenih mreža važan oblik komunikacije.
- U svrhu projekta #DoveTales otvorene su stranice dovetalesamz na Twitteru, Instagramu i Facebooku gdje posjetitelji mogu sami postavljati svoje fotografije ili nam ih poslati na mail amz@amz.hr.

NOĆ MUZEJA

- Pedagoški odjel svake godine brine o čuvanju stalnog postava i privremenih izložbi, kao i stručna vodstva tijekom manifestacije Noći muzeja. 2019. godine ponovno smo uspješnu suradnju ostvarili s učenicima X. gimnazije „Ivan Supek“ i Savezom izviđača Hrvatske te je ukupno sudjelovalo 80 volontera. (Z. Babić)

PROJEKT “OD STRUKOVNIH ZANIMANJA DO KREATIVNE INDUSTRIJE”

- Arheološki muzej u Zagrebu je 8. veljače 2018. godine nositelj projekta “Od strukovnih zanimanja do kreativne industrije”, popularnog naziva “Artefakt+dizajn=prototip”, financiran u iznosu od 789.298,63kn od strane Europskog socijalnog fonda i Državnog proračuna

(Ministarstvo kulture) u potpunosti bespovratnim sredstvima. Projekt je u sklopu poziva Učinkoviti ljudski potencijali, Umjetnost i kultura za mlade, B skupina – mlade nezaposlene osobe od 15 do 25 godina. Projekt traje 18 mjeseci. Tijekom 2019. godine pa do kraja provedbe projekta, 8. kolovoz 2019. godine, održale su se 4 izložbe pod nazivom “Artefakt+dizajn=prototip”. Prva izložba održana je u Arheološkom muzeju u Zagrebu, otvorenje je bilo 19. veljače te je bila dostupna javnosti do 7. travnja. Druga izložba održana je u Arheološkom muzeju Osijek, otvorenje je bilo 16. travnja te je bila dostupna do 12. svibnja. Treća izložba održana je u Gradskom muzeju Virovitica, otvorenje je bilo 14. svibnja te je bila dostupna do 9. lipnja. Četvrta i zadnja izložba održana je u Gradskom muzeju Sisak, otvorenje je bilo 13. lipnja, a javnosti je bila dostupna do 7. srpnja. Izložbe je pratilo i priručnik o projektu u tiskanom izdanju. (Z. Babić)

24. EDUKATIVNA MUZEJSKA AKCIJA, (PRE)HRANA – BON TON ZA STOLOM

- Kroz mjesec dana akcije (18. travnja – 18. svibnja) posjetitelji programa upoznali su se s različitim načinima ponašanja kroz prošlost koji su se prakticirali za vrijeme objedovanja. Naglasak je bio i na provođenju higijene prije i poslije jela te učenju o zdravoj prehrani. S tim u vezi održane su radionice za školsku populaciju na temu poznate hrane koja se koristila i kao lijek te načini održavanja dobrog osmijeha. Tijekom cijele edukativne akcije sudjelovalo je ukupno 478 posjetitlja školske populacije. (Z. Babić)

MUZEJI IZVAN MUZEJA

- Pedagoški odjel Arheološkog muzeja u Zagrebu ponovno se pridružio manifestaciji “Muzeji izvan muzeja” u organizaciji Hrvatskog prirodoslovnog muzeja i Turističke zajednice Grada Zagreba. Održana je radionica “Egipatska piramida” na kojoj je sudjelovalo 32 sudionika. (Z. Babić)

MUZEJ U POSJETI

- Tijekom 2019. godine Arheološki muzej u Zagrebu nastavio je s posjetama različitih zdravstvenih ustanova. Ove godine intenzivnije se surađivalo s organiziranim školama u bolnici i to u KBC “Sestre milosrdnice” gdje su se održavale radionice Pišemo i čitamo hijeroglife (18 sudionika), Mozaici (15 sudionika) i Život neandertalca (13 sudionika). Uz to, posjetilo se i Kliniku za pedijatriju KBC Zagreb (20 sudionika), Dječju bolnicu Srebrnjak (11 sudionika) i Kliniku za dječje bolesti (8 sudionika). U ovim ustanovama su se održavale

radionice Pišemo i čitamo hijeroglife i Grčke vaze. Ukupno je bilo 6 posjeta, a sudjelovalo je ukupno 85 sudionika. (Z. Babić)

PROLJETNI KAMP “MLADI FORENZIČARI”

- Pedagoški odjel Arheološkog muzeja u Zagrebu organizirano je Proljetni kamp tijekom proljetnih praznika namijenjen djeci od 11 godina na više. Proljetni kamp na temu “Mladi forenzičari” održao se u terminu od 23. do 26. travnja 2019. godine. Tijekom proljetnog kampa “Mladi forenzičari” djeca su se upoznala s građom ljudskog kostura, kako se određuje pripada li kostur djetetu ili odrasloj osobi te načinima određivanja spola i starosti kao i prepoznavanja raznih bolesti i ozljeda koje ostavljaju traga na ljudskim kostima. Uz to, naučili su prepoznavati i životinjske kosti. Kroz cijelu tematiku polaznike kampa vodio je arheolog (arheološki forenzičar), dr. sc. Mario Novak s Institutu za antropologiju. Proljetni kamp trajao je četiri dana, svaki dan od 9 do 16 sati, a održavao se u prostorima Galerije Arheološkog muzeja u Zagrebu. Svaki dan sudjelovalo je 14 sudionika. (Z. Babić)

LJETNI KAMP “ARTS&CRAFTS U ARHEOLOŠKOM”

- Tijekom ljetnih praznika Arheološki muzej u Zagrebu pripremio je tri ljetna kampa na temu “Arts&Crafts u Arheološkom”. Na radionicama su djeca i mladi svaki dan mogli upoznati se s raznovrsnim materijalima, naučiti kako su se ona iskorištavala u prošlosti, način kada umjetnički predmet ili rukotvorina postaje arheološki artefakt, te kako su nastajale različite rukotvorine. Osim toga, svi polaznici postali su svakim danom umjetnici i stvarali svoja maštovita djela, koja su se mogla vidjeti zadnji dan kampa na “Arts&Crafts” izložbi. U cjelokupnom svakodnevnom procesu polaznike je pratila umjetnica i akademska kiparica Ana Horvat Mrazek (Keglica).

Petodnevni program odvijao se po sljedećem rasporedu:

1. DAN – ARTS&CRAFTS U MUZEJU

U Arheološkom muzeju u Zagrebu čuvaju se mnoge umjetničke rukotvorine. Danas ih sve zovemo artefaktima, no i to su predmeti koji su nastajali maštovitošću i spretnošću ljudskih ruku. Može li predmet koji danas izradimo postati artefakt? Do koje granice nas mogu voditi raznovrsne ideje i naša mašta? Koje sve umjetničke radove mogu stvoriti naše ruke?

2. DAN – KERAMIČAR

Keramika, grnčarija, lončarstvo – o čemu su tu radi? Na koji način su se izrađivale keramički predmeti u prošlosti i čemu su sve služili? Kako se danas mogu izraditi

raznovrsni predmeti u ovoj tehnici? Ovo je dan kada ćemo svi zajedno dobro zaprljati svoje prste i upotrijebiti svu svoju maštu u stvaranju svojeg keramičkog predmeta.

3. DAN – ODVAJAM I RECIKLIRAM

Uz sve vremenske uvjete koje imamo u današnje doba, postali smo svi svjesni koliko moramo čuvati našu planetu. Jedan od odličnih načina jest i recikliranje raznovrsnog materijala. Na koje sve načine možemo upotrijebiti materijale koje bi inače bacili? Kako smeće može postati naša umjetnička rukotvorina ili neki novi predmet kojeg možemo i dalje koristiti?

4. DAN – TKALAC

Još od vremena mlađeg kamenog doba imamo dokaze o postojanju tkalačkog stana, načinu tkanja platna od ovčje vune i šivanja odjeće. Kroz povijest tehnika izrade odjeće svakako je unaprijeđena te možemo pratiti raznovrsne modne trendove. Stvorimo svoj vlastiti modni trend.

5. DAN – VIDI!

Kroz ljetni kamp nastale su mnoge umjetničke rukotvorine, Arts&Crafts svih polaznika. Ovo je dan kada će polaznici kampa postati muzealci, naučiti kako se postavlja izložba te za svoje drage ljude izložiti sva Arts&Crafts djela.

U prvom ljetnom kampu u terminu od 1. do 5. srpnja sudjelovalo je svaki dan 14 polaznika od 9 do 16h, u drugom ljetnom kampu u terminu od 29. srpnja do 2. kolovoza sudjelovalo je svaki dan 12 polaznika od 9 do 16h, te u trećem ljetnom kampu u terminu od 26. do 30. kolovoza sudjelovalo je svaki dan 15 polaznika od 9 do 16h. (Z. Babić)

Ukupno svih događanja, vodstava, programa i radionica tijekom 2019. godine u organizaciji Pedagoškog odjela bilo je 510 raznovrsnih događaja gdje je sudjelovalo 10.333 posjetitelja/sudionika. (Z. Babić)

-Povodom 25 godina Arheološkog parka Andautonija (1994.-2019. g.) i 50 godina istraživanja Arheološkog muzeja u Zagrebu na prostoru Ščitarjeva (1969.-2019.g.), organizirane su radionice i besplatna vodstva u Arheološkom parku tijekom svibnja i lipnja (vikendima). Svi posjetitelji mogli su besplatno sudjelovati u radionicama i igraonicama koje su u stalnoj ponudi Arheološkog parka („mali arheolozi“, rimske igre, pisanje, izrada bula i dr.), a održane su i radionice izrade nakita te pripovjedna predstava „Junaci, bogovi i carevi“.

- Povodom Dana europske baštine, a u okviru zajedničke teme-igra i zabava, u Arheološkom parku Andautonija (28. i 29. rujna 2019. godine), predstavljene su razne igre kojima su se djeca i odrasli zabavljali u rimsko vrijeme. Ulaz u Park tijekom manifestacije bio je besplatan kao i stručna vodstva za posjetitelje (organizatori: D. Kušan Špalj, N. Perok)

- U sklopu projekta Zagreb dok ga još ni bilo – prije 1094. ishođene su sve potrebne dozvole te je ugovorena realizacija izrade faksimili miljokaza cara Makisimina Tračanina (AMZ-KS-971) koji će biti postavljen na istočnom platou Knjižnice Jelkovec.
- Promocija knjige „Rimska vojaška oprema iz reke Ljubljanice“ autorice Janke Istenič u Narodnom muzeju Slovenije u utorak 16. travnja 2019. godine. (Ivan Radman-Livaja)
- Promocija muzejske monografije „Segestika i Siscija — Od ruba Imperija do provincijskog središta“ (Sisak, 12. studenog 2019.) prigodom skupa „Ceste i rijeke, lonci i lončari u Panoniji – Interakcija, analogije i različitosti“. (Ivan Drnić, Ivan Radman-Livaja)

12. ODNOSI S JAVNOŠĆU (PR)

12.1. Objave u tiskanim i elektroničkim medijima

- Medijske izjave vezane uz izložbu *Knez iz Bojne – novo poglavlje hrvatske povijesti* (D. Doračić)
- Medijske izjave vezane za stručni skup *11. susreti Sekcije restauratora i preparatora Hrvatskog muzejskog društva* (S. Latinović)
- Objava svih događanja u organizaciji Pedagoškog odjela u elektroničkim medijima: licegrada.hr, Glas Slavonije, Slobodna Dalmacija, Virovitički list, zgexpress.hr, akademijaart.hr, civilnodrustvo.hr, evensi.com, hrtmagazin.hr, izravno.com, obavještajac.hr, Hrvatsko dizajnersko društvo, virovitica.info, Informativni centar Virovitica, Muzejska udruga istočne Hrvatske, T-portal (Z. Babić)
- Objava događanja u organizaciji Pedagoškog odjela u tiskanim medijima: Glas Slavonije, Slobodna Dalmacija, Virovitički list (Z. Babić)
- Kreirano je i uređeno te dostavljeno medijima 48 najava, poziva i objava za medije o muzejskim događanjima: održavanje izložbi, gostovanjima izložbi u inozemstvu, predstavljanja knjiga, kulturnih i edukativnih programa i konferencije, edukacijskih programa-radiionice i kampovi za djecu, i ostalih aktivnosti i događanja u Muzeju od javnog interesa. Komunikacija s predstavnicima medija nakon objava i dogovaranje davanja izjava za snimanja radijskih i televizijskih priloga. (D. Maračić)
- Organizirano je 5 konferencija za medije:
  - 14. siječnja 2019. Predstavljanje projekta “Prehistory Adventure – iskustvena šetnja kroz prapovijesnu baštinu” (S. Habus, D. Maračić)

- 25. veljače 2019. Najava ciklusa događanja „Arheologija jadranske plovidbe i brodogradnje“ (D. Maračić)
- 16. travnja 2019. Prezentacija arheološkog nalazišta hrvatske povijesti Bojna – Brekinjova Kosa (D. Maračić)
- 6. svibnja 2019. Najava održavanja „Međunarodne konferencije o arheologiji i turizmu – Sense and Sustainability“ (D. Maračić)

- O muzejskim projektima, izložbama i ostalim događanjima izvještavali su mediji:

- Tisak: 24 sata večernje izdanje, 24express, 7 Dnevno, Agroglas, Cantus, Elle, Glas Istre, Glas Koncila, Glas lova i ribolova, Glas Slavonije, Glasnik Samobora i Svete Nedjelje, Gloria, GZD magazin, Hrvatski vojnik, Hrvatsko slovo, Jutarnji list, Jutarnji list – Gloria IN, Kronika požeško-slavonska, Meridijani, Moslavački list, Nacional, Novi list, Novljanski vjesnik, Posavska Hrvatska, Poslovni dnevnik, Sensa, Slobodna Dalmacija, Slobodna Dalmacija – Split, Story, Story Book, Školske novine, Varaždinske vijesti, Večernji list – EKRAN, Večernji list – Hrvatska, Večernji list BiH, VGdanas, Vjenac, Vinkovački list, Virovitički list, Zadarski list, Zagorje International, Zagorski list, Zagreb moj grad
- Radio: Enter Zagreb (emisija: Vijesti) HR1 (emisije: Dnevne novosti, Dnevnik, Drag mi je platon, Hrvatima izvan domovine, Jutarnja kronika, Katapultura, Kretanje točke, Nota), HR2 (emisije: Drugi dio dana, Radijska kuhinja), Hrvatski katolički radio (emisija: Kulturne minute), Laganini FM (emisija: Soundset danas, Vijesti), Radio Kaj (emisija: Kaj je aktualno), Radio Samobor (emisija: Ritam Grada), Radio Sljeme (emisija: Pozivnica)

Napomena: Zbog smanjenja troškova Odjela za dokumentaciju tijekom 2019. godine otkazana je pretplata za medijsko praćenje radio postaja.

- Televizija: HRT1 (emisije: Dnevnik 2, Dobar dan, Hrvatska, Dobro jutro, Hrvatska, Kod nas doma, Kultura s nogu, More, Prizma, Vijesti iz kulture, Znanstveni krugovi), HRT4 (emisija: Županijska panorama – Zagreb), Jabuka (emisija: Serbus Zagreb), Mreža TV (emisija: Vijesti), N1 (emisija: Dnevnik), Nova TV (emisija: CoolTurist), TV Dalmacija (emisija: Ljetni đir, Vijesti), TV Jadran (emisija: Vijesti), TV Nova Pula (emisija: Vijesti) Z1 (emisije: Vijesti, Zagrebe, dobro jutro)
- Portali: aa.com.tr, advent.hr, arhaeologija.hr, akademija-art.hr, ba.n1info.com, culturnet.hr, direktne.hr, ebrod.net, elle.hr, fama.com.hr, fena.ba, film-mag.net, glasistre.hr, glas-slavonije.hr, hbsd.hr, hina.hr, historiografija.hr, hkv.hr, infozagreb.hr,

izravno.hr, justzagreb.hr, jutarnji.hr, kliker.info, klix.ba, kulturazagrebu.hr, licegrada.hr, mdc.hr, metro-portal.hr, nacional.hr, novilist.hr, odjecikulture.com, oslobođenje.ba, politikaplus.com, poslovni.hr, povijest.hr, scena.hr, super1.telegram.hr, thebeat.hr, timeout.hr, tportal.hr, urbancult.hr, wish.hr, vecernji.hr, zagreb.hr, zagreb.info, zgexpress.net, 360hr.news, 7dnevno.hr

- Arheološkom parku Andautonija izvještavali su razni portalni (zagreb.hr, magazin.hrt, zagreb.info i dr.), radijske postaje (Radio Sljeme, II program HRT, Radio Velika Gorica, Katolički radio i dr.), te su objavljeni prilozi na HRT-u: Dobro jutro Hrvatska (27. rujna), Reportaža o Ščitarjevu (7. srpnja)

12.2. Sudjelovanje u televizijskim i radijskim emisijama

- Izložba *Avari i Slaveni* objavljena je u novinama i časopisima (Glas Slavonije, Školske novine, Vinkovački list, Večernji list, Story Book, Szalon, Regionalni tjednik), u TV emisijama (Znanstveni krugovi, 12. studenog 2019., Prometej 9. siječnja 2020.) i radijskim emisijama (Radio Sljeme – emisija CroAsan, 18. studenog 2019.).
- Snimanje video priloga za digitalne udžbenike za Profil Klett d.o.o. (I. Uranić)
- Izjava Radio Anteni povodom izložbe Kuna – 25 godina novčane jedinice Republike Hrvatske (22. svibnja) (T. Bilić)
- Nastup u emisiji HTV-a Znanstveni krugovi (28. svibnja) (T. Bilić)
- Gostovanje u emisiji HTV-a Dobro jutro Hrvatska (30. svibnja) (T. Bilić)
- Izjava Hrvatskom radiju povodom izložbe Kuna – 25 godina novčane jedinice Republike Hrvatske (29. svibnja) (T. Bilić)
- Izjava Radio Sljemenu povodom izložbe Kuna – 25 godina novčane jedinice Republike Hrvatske (6. lipnja) (T. Bilić)
- Sudjelovanje u izradi dokumentarnog filma o Janu Vitovcu rađenog prigodom izložbe *Jan Vitovec-češki vitez, zagorski grof* koja će biti održana u siječnju 2020 godine (12. listopada) (M. Nad).
- J. Balen dala je izjavu za Z1 povodom obilježavanja 100 obljetnice rođenja K. Vinski-Gasparini.
- I. Drnić, A. Radman-Livaja sudjelovali u emisiji *Zagrebe, dobro jutro* televizije Z1 povodom predstavljanja knjige *Segestika i Siscija – Od ruba Imperija do provincijskog središta*
- I. Drnić, A. Radman-Livaja i T. Bilić sudjelovali u snimanju emisije *Znanstveni krugovi* HRT-a povodom objave knjige *Segestika i Siscija – Od ruba Imperija do provincijskog središta*

- Objava događanja i gostovanje u emisijama: Dnevnik – Plava TV, Kultura s nogu – HRT, Kulturne minute – HR (Z. Babić)
- Predstavljanje knjige "Segestika i Siscija" za Z1, emisija „Zagrebe, dobro jutro“ (27. svibnja 2019.) (Ivan Drnić, Ivan Radman-Livaja)
- Izjava za prilog za reportažu HRT-a o Ščitarjevu (7. srpnja) (D. Kušan Špalj)
- Izjava o novom vizualnom identitetu Arheološkog muzeja u Zagrebu za HRT1, emisija „Dobro jutro, Hrvatska“ (19. kolovoza 2019.) (Ivan Radman-Livaja)

12.4. Promocije i prezentacije

- Predstavljanje knjige *Nalazi starog novca sa Sokolgrada / Finds of Old Coins from the Sokol Castle*, autori I. Mirković i N. Kapetanić, Dubrovnik: DPDS, 2019 (24. listopada) (T. Bilić).
- Tijekom manifestacije Noć muzeja u AMZ je postavljena prezentacija projekta Iron-Age-Danube (M. Rakvin, A. Bertol Stipetić, J. Balen; izrada prezentacije M. Vuković)
- Sudjelovanje u akciji *Muzeji izvan muzeja*, koju je organizirao Hrvatski prirodoslovni muzej. Akcija je trajala od 10. do 17. svibnja 2019. u središtu grada Zagreba (Trg bana J. Jelačića). Arheološki muzej u Zagrebu predstavio se replikama nekih od najvažnijih spomenika od pretpovijesti do srednjega vijeka koje se čuvaju u Muzeju. (J. Balen – koncept i izbor građe za AMZ; Z. Babić – pedagoške radionice).
- Sudjelovanje u manifestaciji *Međunarodni dan muzeja* u Požegi, održane 18. svibnja 2019. U sklopu te manifestacije održana je prezentacija projekta „Iron-Age-Danube“, prezentacija hrvatskog prijevoda publikacije za djecu „Klinci željeznoga doba“ koja je nastala u sklopu projekta te radionice za posjetitelje „Obuci halštatskog ratnika“, „Izradi svoj bookmark“ i „Šareno platno“ nastale u sklopu projekta (J. Balen).
- Sudjelovanje u organizaciji i realizaciji manifestacije „Halštatski dan“, održane u Kaptolu, 25. lipnja 2019., u suradnji s općinom Kaptol, Odsjekom za arheologiju Filozofskog fakulteta u Zagrebu i Centrom za prapovijesna istraživanja. Tijekom manifestacije promovirana je arheološka ruta i info table. Kulturna ruta *Putevima ratnika: starije željezno doba u Zlatnoj dolini* osmišljena je i realizirana u sklopu projektnih aktivnosti Iron-Age-Danube. Na njoj je postavljeno 11 edukativno-informativnih ploča (J. Balen, M. Rakvin)
- Prezentacija i radionice projekta Iron-Age-Danube na Festivalu arheološke knjige (FestArK), 09. – 13. travnja 2019. (M. Rakvin, A. Bertol Stipetić)

- Predstavljanje knjige M. Beusan, *Arhitektura izložbe*, Arheološki muzej u Zagrebu, 24. siječnja 2019. Predstavljači: Snješka Knežević, Željka Čorak, Sanja Bachrach-Krištofić, Mario Beusan. Moderator: J. Balen
- Predstavljanje knjige M. Beusan, *Emajl / Enamel*, Arheološki muzej u Zagrebu. 7. ožujka 2019. Predstavljači: Ivana Bakal, Snješka Knežević, Željka Čorak, Mario Beusan. Moderator: J. Balen
- U sklopu FestArha, 13. travnja 2019. u Arheološkom muzeju u Zagrebu, predstavljena je knjiga *Povratak u prošlost – bakreno doba u sjevernoj Hrvatskoj*. O knjizi su govorile urednice: J. Balen, I. Miloglav i D. Rajković i recenzentica T. Težak-Gregl
- Predstavljanje knjige *Segestika i Siscija – Od ruba Imperija do provincijskog središta* u Gradskom muzeju Sisak, 12. studenoga 2019. (I. Drnić, I. Radman-Livaja)
- 4. studenoga 2019. Predstavljanje poslijediplomskog specijalističkog programa „Upravljanje organizacijama i projektima u kulturi“ (Z. Babić, D. Maračić)

12.3. Predavanja / 12.5. Koncerti i priredbe

- 27. svibnja 2019. koncert „Cantate Domino“ i smotra gospel zborova (koordinacija D. Maračić)
- Organizacija i koordinacija godišnjeg programa Glazbeni salon AMZ-a (H. Ivezić):
  1. Duo Arsis – 24. siječnja 2019., Velika dvorana Arheološkog muzeja u Zagrebu
  2. Edin Karamazov, Dani Bošnjak, Saša Milošev – 25. siječnja 2019., Velika dvorana Arheološkog muzeja u Zagrebu
  3. Andelko Krpan i Martin Krpan – 20. veljače 2019., Velika dvorana Arheološkog muzeja u Zagrebu
  4. Linda Mravunac Fabijanić – 22. veljače 2019., Velika dvorana Arheološkog muzeja u Zagrebu
  5. Papandopulo kvartet – 15. ožujka 2019., Velika dvorana Arheološkog muzeja u Zagrebu
  6. Koncert učenika Glazbenog učilišta Elly Bašić Zagreb – 04. travnja 2019., Velika dvorana Arheološkog muzeja u Zagrebu
  7. Koncert solista, zbara i komornog ansambla srednje škole Glazbenog učilišta Elly Bašić Zagreb – 29. travnja 2019., Velika dvorana Arheološkog muzeja u Zagrebu
  8. Hrvoje Jugović, Edin Karamazov, Igor Paro – 30. travnja 2019., Velika dvorana Arheološkog muzeja u Zagrebu

9. Veronika Ćiković i Brin Bernatović – 23. svibnja 2019., Velika dvorana Arheološkog muzeja u Zagrebu
10. Šimun Matišić – 26. svibnja 2019., Velika dvorana Arheološkog muzeja u Zagrebu
11. SOS juniorski orkestar saksofona – 26. lipnja 2019., Velika dvorana Arheološkog muzeja u Zagrebu / Lapidarij Arheološkog muzeja u Zagrebu
12. The Owl – 28. lipnja 2019., Velika dvorana Arheološkog muzeja u Zagrebu
13. Franjo Bilić – 13. rujna 2019., Velika dvorana Arheološkog muzeja u Zagrebu
14. Tvrtko Emanuel Galić – 20. rujna 2019., Velika dvorana Arheološkog muzeja u Zagrebu
15. Harlequin Art Collective – 11. listopada 2019., Velika dvorana Arheološkog muzeja u Zagrebu
16. Andđelko Krpan – 29. listopada 2019., Velika dvorana Arheološkog muzeja u Zagrebu
17. Zagreb Palette Ansambl – 08. studenoga 2019., Velika dvorana Arheološkog muzeja u Zagrebu

- Popis izložbi, predavanja, koncerata i radionica:

- 16. siječnja 2019. – predavanje: M. Novak, S. Sazelova: Gravettian of Moravia – Pavlovian mammoth hunters and their world, Velika dvorana Arheološkog muzeja u Zagrebu
- 29. siječnja 2019. – predavanje: Krešo Marić: Pivovara Daruvar – priča o Česima i kuhanju piva, Velika dvorana Arheološkog muzeja u Zagrebu
- 05. veljače 2019. – predavanje: Jan Frolik: Prague Castle and its archaeological research, Velika dvorana Arheološkog muzeja u Zagrebu
- 12. prosinca 2019. – 23.02.2019. – izložba: Česi Zagrebu, Zagreb Česima, Galerija AMZ
- 18. veljače 2019. – projekcija dokumentarnog filma: Česi Zagrebu, Zagreb Česima, Galerija AMZ
- 28. veljače 2019. – predavanje: Božidar Kostanjčar: Priča o kuhanju piva u Medvedgradu, Velika dvorana Arheološkog muzeja u Zagrebu
- 22. ožujka 2019. – koncert: Salon češke glazbe – Proljeće, Velika dvorana Arheološkog muzeja u Zagrebu
- 05. travnja 2019. – koncert: Naše Večery – Romantična večer s češkom glazbom, Velika dvorana Arheološkog muzeja u Zagrebu
- 06. travnja 2019. – radionica u sklopu programa FSCC: Češke pisanice, Galerija AMZ

- 16. travnja 2019. – predavanje: M. Filipin: Nova runda i #Doživi hmelj inicijativa, Velika dvorana Arheološkog muzeja u Zagrebu
- 25. travnja 2019. – predavanje: M. Popelka: Archaeology and the public in Bohemia, Velika dvorana Arheološkog muzeja u Zagrebu
- 04. svibnja 2019. – radionica u sklopu programa FSCC: Cvijeće od papira, Galerija AMZ
- 14. svibnja 2019. – predavanje: Pavel Titz: Seks and sexuality of Ancient Greeks and Romans, Velika dvorana Arheološkog muzeja u Zagrebu
- 23. svibnja 2019. – 08.06.2019. – izložba: Karel Richtr: Začarana ljepota, Galerija AMZ
- 24. svibnja 2019. – predavanje: Karel Richtr: The wet collodion process in the 21st century, Galerija AMZ
- 25. svibnja 2019. – radionica u sklopu programa FSCC: Nakit od staklenih perli, Galerija AMZ
- 28. svibnja 2019. – predavanje: Silvije Boroša Sergio: Craft piva i proces proizvodnje, Velika dvorana Arheološkog muzeja u Zagrebu
- 04. lipnja 2019. – predavanje: Viktoria Čistakova: Textile, Velika dvorana Arheološkog muzeja u Zagrebu
- 06. lipnja 2019. – predavanje: Zdenek Beneš: The complex world of the Boii tribe in Bohemia, Velika dvorana Arheološkog muzeja u Zagrebu
- 03. rujna 2019. – koncert: Iz Češke s ljubavlju (Puhački orkestar ZET-a), Lapidarij AMZ
- 05. rujna 2019. – 19. rujna 2019. – izložba: Helena Kadlčíková: Sjećanje na boemsko ljeto, Galerija AMZ
- 12. rujna 2019. – predavanje: R. Landgrafova: From ritual papyri to tomb walls, Velika dvorana Arheološkog muzeja u Zagrebu
- 18. rujna 2019. – 06.10.2019. – izložba: Balkanska putovanja Karela Absolona (1908-1920.), Mala dvorana Arheološkog muzeja u Zagrebu
- 24. rujna 2019. – predavanje: Miroslav Barta: Rise and fall of the Pyramid builders age in Ancient Egypt, Velika dvorana Arheološkog muzeja u Zagrebu
- 24. listopada 2019. – predavanje: D. Simičić, M. Mrazek: Kuhanje piva kroz povijest – od prapovijesti do danas, Velika dvorana Arheološkog muzeja u Zagrebu

- 25. listopada 2019. – koncert: Romantična večer češke glazbe, Velika dvorana Arheološkog muzeja u Zagrebu
- 30. listopada 2019. – predavanje: B. Komoroczy, M. Vlach: The World beyond the Roman province of Pannonia, Velika dvorana Arheološkog muzeja u Zagrebu
- 06. studenoga 2019. – predavanje: Jana Maříková Kubková: Pre-Romanesque and R. Architecture of the Prague Castle, Velika dvorana Arheološkog muzeja u Zagrebu
- 12. studenoga 2019. – 23.11.2019. – izložba: A. Horvat, A. Kajfež, P. Hranueli: Zamrznuta ljepota, Galerija AMZ
- 15. studenoga 2019. – koncert: Salon češke glazbe – Jesen, Velika dvorana Arheološkog muzeja u Zagrebu
- 26. studenoga 2019. – predavanje: Igor Uranić: Koller's collection of antiquities – Egypt-Bohemia-Zagreb, Velika dvorana Arheološkog muzeja u Zagrebu
- 07. prosinca 2019. – radionica u sklopu programa FSCC: Božić, Galerija AMZ

12.7. Ostalo

- Susret s novim veleposlanikom Arapske Republike Egipat (S. Mihelić, I. Uranić)
- Davanje na korištenje informacija o zbirci i fotografija predmeta iz zbirke stručnjacima i studentima iz više zemalja (I. Uranić uz konzultaciju stručnog vijeća).

Antički odjel:

- Organiziranje i koordinacija sudjelovanja Arheološkog muzeja u Zagrebu na 41. međunarodnom sajmu knjiga Interliber, 12. – 17. studenoga 2019. (N. Gostinski)

NOĆ MUZEJA 1. veljače 2019., od 18 do 01 sati

Program:

Stalni postav: Pretpovijesna, Egipatska, Antička, Srednjovjekovna, Numizmatička zbirka i Lapidarij

Povremene izložbe:

- Dvije prapovijesne riznice Portugala – arheološka nalazišta Côa i Lagar Velho
- Orijentalna glazbala

Museum shop – prigodna prodaja muzejskih publikacija i suvenira

Susreti u Lapidariju

Broj posjetitelja: 5093

Odjel za marketing i odnose s javnošću izradio je protokole otvorenja izložbi, konferencija za medije i ostvario komunikaciju s protokolom Grada Zagreba, Ministarstvom kulture, Veleposlanstvima, protokolom Vlade RH, a vezano za prisustvovanje visokih uzvanika događanjima Muzeja. Izrada i slanje poziva za visoke uzvanike i goste za strateški važna događanja muzeja. (D. Maračić)

Izrada scenarija i moderiranje otvorenja izložbi i press konferencija. (D. Maračić)

Komunikacija s potencijalnim donatorima i sponzorima za izložbe „Avari i Slaveni“ i „Segestika i Siscija – naselje s početka povijesti) (D. Maračić)

Komunikacija s potencijalnim donatorima, sponzorima i medijskom pokroviteljima za „Festival EU arheologije“ (D. Maračić)

Ažuriranje mailing lista: hrvatski muzeji, korisnici, mediji, osnovne i srednje škole, veleposlanstva (D. Maračić)

13. MARKETINŠKA DJELATNOST

Organiziranje rada Museum shop-a i osmišljavanje novih suvenira i izrade replika muzejskih predmeta, uvođenje u prodaju nove linije suvenira – moderan nakit inspiriran vremenom kneza Branimira, organizacija promotivne prodaje i prezentacija novih muzejskih suvenira i publikacija; pronalazak novih kanala prodaje za muzejske suvenire i publikacije. (mr. sc. Sanja Mijač Božek)

Evidencija posjetitelja Arheološkog muzeja, Galerije AMZ i arheološkog parka Andautonija (priključivanje i obrada podataka o broju i vrsti – kategorijama posjetitelja u svrhu izrade statističkih izvješća). (mr. sc. Sanja Mijač Božek)

Uređivanje i ažuriranje sadržaja za mrežne stranice. (D. Maračić)

Implementacija Google Analytics alata za praćenje nove mrežne stranice (D. Maračić)

Uređivanje sadržaja i objava na društvenim mrežama Facebook (D. Maračić, H. Ivezić), Twitter, Instagram, Google My Business, Tripadvisor (D. Maračić)

Kreiranje i slanje obavijesti o muzejskim događanjima, i slanje e-pozivnica putem poslužitelja za masovno slanje mailova. Ažuriranje liste korisnika koji primaju obavijesti muzeja. Kreiranje i slanje pozivnica i obavijesti o muzejskim događanjima (D. Maračić)

Realizacija oglašivačkih kampanja sa Zagreb plakatom i na društvenim mrežama (D. Maračić)

Dostava muzejskih programske aktivnosti za promotivne materijale Turističkog informativnog centra TZGZ (H. Ivezić)

Sudjelovanje i prezentacija muzejskih suvenira na 2. Sajmu antičkog nakita u Tisnom od 2. do 3. srpnja 2019. (mr. sc. Sanja Mijač Božek)

Donacije: Muzej je donirao 5 muzejskih suvenira Debatnom klubu Ekonomskog fakulteta sveučilišta u Zagrebu za potrebe organizacije projekta „Uhvati me za riječ“

U suradnji sa odjelom za marketing pripreme i davanje materijala za obnovljene *web* stranice Arheološkog muzeja, te mini-site „egiptologija“ (I. Uranić)

U suradnji sa odjelom za marketing napisan je novi tekst o konzervatorsko-restauratorskom odjelu za obnovljene web stranice Arheološkog muzeja u Zagrebu.

Kreiranje sadržaja „Pretpovijest petkom“ za Facebook profil AMZ i objava istih (A. Đukić)

Izrada suvenira Arheološkog parka Andautonija (yoyo, lutke, magneti, blokići i dr.) te promotivnog materijala (deplijani, bookmark, kalendar) sve u suradnji s Likovnim studijem.

14. UKUPAN BROJ POSJETITELJA

TIP POSJETITELJA	STALNI POSTAV	POVREMENE IZLOŽBE	MUZEJSKE IZLOŽBE U DRUGIM SREDINAMA	IZDVOJENE ZBIRKE I LOKALITETI	UKUPNO STALNI POSTAV + IZLOŽBE	EDUKACIJSKI PROGRAMI	MANIFESTACIJE, OTVORENJA, PROMOCIJE, AKCIJE i DRUGI PROGRAMI (navesti koji)	NOĆ MUZEJA	MEĐUNARODNI DAN MUZEJA	UKUPNO	UKUPAN BROJ POSJETITELJA
ODRASLI (pojedinačni posjet)	995	62	3.000	77	1.134		3.315	4.000	17	7.332	8.466
KARTA S POPUSTOM POJEDINAČNI POSJET (djeca, mlađi, umirovljenici,...)	2.163	186		683	3.032	638		1.093	80	1.811	4.843
GRUPE - odrasli (broj osoba)	385	50		0	435					0	435
GRUPE - predškolski uzrast (broj osoba)	91			0	91					0	91
GRUPE - osnovna škola (broj osoba)	5.965		2.500	2.213	8.178					0	8.178
GRUPE - srednja škola(broj osoba)	2.171		3.500	1.482	3.653					0	3.653
GRUPE - studenti (broj osoba)	195	473		135	803					0	803
OSOBE S POSEBNIM POTREBAMA (broj osoba)	25			0	25					0	25
OBITELJSKA ULAZNICA (broj osoba)	3.046		786	258	3.304					0	3.304
STRANI TURISTI (pojedinačno i grupno)	7.308			100	7.408					0	7.408
BESPLATAN ULAZ (od ukupnog broja)	3.021	424	9.786	607	4.052		3.315	5.093	97	8.505	12.557
UKUPNO:	22.344	771	9.786	4.948	28.063	638	3.315	5.093	97	9.143	37.206

NAZIV USTANOVE: ARHEOLOŠKI MUZEJ U ZAGREBU											
BROJ POSJETITELJA PO PROGRAMIMA											
VRSTE ULAZNICA (TIP POSJETITELJA) / upisati cijenu ulaznice /	STALNI POSTAV	POVREMENE IZLOŽBE		EDUKACIJSKI PROGRAMI	MANIFESTACIJE OTVORENJA, PROMOCIJE, AKCIJE I DR.	NOĆ MUZEJA	MEĐUNARODNI DAN MUZEJA	MUZEJSKE IZLOŽBE U DRUGIM SREDINAMA	IZDVOJENE ZBIRKE I LOKALITETI NDAUTONIJA	OSTALI PROGRAMI (NAVESTI KOJI) GALERIJA AMZ	UKUPNO POSJETI TELJA
ODRASLI 30 kn			3816		494				57	62	4429
UČENICI, STUDENTI, UMIROVLJENICI, OSOBE S POSEBNIM POTREBAMA ITD. 15 kn			4265						783	186	5234
GRUPNI POSJETI (ODRASLI) - 30 kn po osobi			84						0	0	84
GRUPNI POSJETI (DJECA, UČENICI, STUDENTI ITD.) - 15 kn po osobi:			8093						3243	54	11390
OBITELJSKA ULAZNICA -50 kn ; 3 do 5 osoba:			3046						258	0	3304
BESPLATAN ULAZ			3021		2821	5093	97	9786	607	424	21849
OSTALO - 10 kn			19	638					0	45	702
UKUPNO:			22344	638	3315	5093	97	9786	4948	771	46992

15. FINANCIJE

15.1. Izvori financiranja

- RH – 18,5 %
- lokalna samouprava – 64,98 %
- vlastiti prihod – 16,3 %
- sponzorstvo
- donacije – 0,22 %

15.2. Investicije

391.370,00 kn

16. OSTALE AKTIVNOSTI

16.2. Ostalo

Fotografiranje

- Za potrebe fotodokumentacije (fotografije prije, u tijeku i nakon zahvata) snimljeno je i obrađeno ukupno **67** fotografija te snimljeno preko **150** SEM mikrofotografija pomoću elektronskog mikroskopa (D. Doračić).

Tehnički poslovi

- Sudjelovanje u postavljanju izložbe *Artefakt+Dizajn* u Osijeku, Virovitici i Sisku (V. Mesarić)

- Sudjelovanje u postavljanju izložbe *Izrada i pečenje keramike na neolitički način* (V. Mesarić)

Izrada suvenira

- U 2019. godini je izliveno je i ispatinirano ukupno **2389** raznih suvenira izrađenih od gipsa i akristala te izrađeno **14** silikonskih kalupa (V. Mesarić).